ECHA
EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

VADLĪNIJAS

Ievada vadlīnijas par CLP regulu

3.0. redakcija
2019. gada janvāris

Juridisks paziņojums

Šis dokuments izstrādāts, lai palīdzētu lietotājiem pildīt pienākumus, kas noteikti CLP regulā. Tomēr atgādinām, ka CLP regulas teksts ir vienīgā autentiskā juridiskā atsauce un ka šajā dokumentā sniegtā informācija nav juridisks atzinums. Tikai lietotājs ir atbildīgs par informācijas izmantošanu. Eiropas Ķimikāliju aģentūra neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā sniegtās informācijas iespējamo izmantošanu.

Ievada vadlīnijas par CLP regulu

Atsauce: ECHA-19-G-01-LV
Kataloga numurs: ED-06-18-388-LV-N
ISBN: 978-92-9481-036-6
DOI: 10.2823/07435
Publicēšanas datums: 2019. gada janvāris
Valoda: LV

© Eiropas Ķimikāliju aģentūra, 2019

Ja jums ir jautājumi vai komentāri par šo dokumentu, lūdzam iesniegt tos, izmantojot informācijas pieprasījuma veidlapu (minot atsauces numuru un izdošanas datumu). Informācijas pieprasījuma veidlapa ir pieejama *ECHA* tīmekļa vietnes sadaļā "Kontakti":

https://echa.europa.eu/contact

Eiropas Ķimikāliju aģentūra

Pasta adrese: P.O. 400, FI-00121, Helsinki, Somija
Adrese apmeklējumiem: Annankatu 18, Helsinki, Somija

Dokumenta vēsture

Redakcija	Komentārs	Datums
neattiecas	Pirmais izdevums	2009. gada augusts
2.0. redakcija (nav tulkota)	Vadlīniju paātrinātais atjauninājums attiecas tikai uz norādīto: (i) ņemt vērā galīgo CLP regulas spēkā stāšanās datumu 2015. gada 1. jūnijā (t. i., svītrojiet atsauces uz iepriekšējo tiesību aktu); (ii) ņemt vērā pārejas periodu, kas BPD noteikts attiecībā uz maisījumu marķēšanu un BVD noteikts attiecībā uz to sastāvdaļu klasificēšanu; (iii) svītrot novecojušu un neaktuālu informāciju, kas vairs nav būtiska un šobrīd varētu būt maldinoša; (iv) mainīt dokumenta formatējumu atbilstīgi pašreizējai korporatīvajai identitātei. Proti, ir atjaunināti šādi elementi: - sākotnējais satura rādītājs aizstāts ar jaunu satura rādītāju atbilstīgi *ECHA* vadlīniju standartam; - svītrota sākotnējā 4. iedaļa par pāreju uz CLP (un tāpēc mainīta arī iepriekšējo nodaļu numerācija, sākot no 5. iedaļas); attiecīgā informācija par piemērojamiem pārejas noteikumiem pārvietota uz 3. iedaļas apakšiedaļu ("CLP īstenošana"); - svītrots 8.1. attēls (sākotnēji 8. iedaļā), jo neatbilst pašreizējai pieejai un var būt maldinošs; - pārstrukturēta un atjaunināta 9. iedaļa (sākotnēji 10. iedaļa) par attiecīgajiem informācijas avotiem; - 16. iedaļā (sākotnēji 17. iedaļa) precizētas prasības par to SDS atjaunināšanu, kuras ir spēkā no 2015. gada 1. jūnija; pievienota atsauce uz REACH regulas, kas no 2015. gada 1. jūnija grozīta ar CLP, 31. panta 3. punktu; - papildināta 17. iedaļa (sākotnēji 18. iedaļa) par paziņošanu klasifikācijas un marķējumu sarakstam, pievienojot jauno pieejamo iespēju izveidot lielapjoma *XML* datni, iekļaujot vairākus klasifikācijas un marķējumu sarakstam paredzētus paziņojumus; - 18. iedaļā (sākotnēji 19. iedaļa) pievienots precizējums par to, ka atjauninātas SDS jānodrošina visiem saņēmējiem, kuriem iepriekšējos 12 mēnešos piegādāta viela vai maisījums; - 19. iedaļā (sākotnēji 20. iedaļa) par alternatīvu ķīmisko nosaukumu svītrots teksts, kas attiecas uz pienākumiem, kuri bija spēkā līdz 2015. gada 1. jūnijam; - 21. iedaļā (sākotnēji 22. iedaļa) samazināts informācijas daudzums par to, kā jāsniedz priekšlikumi attiecībā uz harmonizēto klasificēšanu un marķēšanu, kā arī atsauce uz atjauninātiem konkrētiem norādījumiem; - papildināta 25. iedaļa (sākotnēji 26. iedaļa) par forumiem SIEF, pievienojot iespēju sazināties ar *ECHA* palīdzības	2015. gada jūlijs

	dienestu, lai saņemtu attiecīgo SIEF dalībnieku kontaktinformāciju; - sadalīts 2. pielikums ("Glosārijs"), nošķirot saīsinājumus un vārdnīcu — saīsinājumi pārvietoti jaunā sarakstā norādījumu sākumā; - visā dokumenta tekstā vietās, kur nav citēti tiesību akti, vārds "Kopiena" aizstāts ar vārdu "Savienība"; - visā dokumentā atjaunināts un papildināts atsauces uz attiecīgajām vadlīnijām un citiem papildmateriāliem.	
2.1. redakcija	Labojumi ir tikai šādi: - 10. tabulā svītrota norāde par pienākumu aprīkot ar sataustāmām bīstamības brīdinājuma zīmēm aerosolus un konteinerus, kas aprīkoti ar aizplombētu izsmidzināšanas ierīci un satur vielas vai maisījumus, kuri klasificēti tikai kā bīstami elpošanai; - 10. tabulā atjaunināts klases "Uzliesmojošas gāzes" nosaukums, lai tas atbilstu 4. PTA.	2015. gada augusts
3.0. redakcija	Vadlīniju paātrinātais atjauninājums attiecas tikai uz turpmāk norādīto: i) ņemt vērā pārejas perioda beigas attiecībā uz maisījumu marķēšanu atbilstīgi BPD; ii) ņemt vērā CLP regulas 9.–12. pielāgojumu tehnikas un zinātnes attīstībai (PTA); iii) svītrot novecojušu informāciju. Proti, atjauninājumi ietver turpmāk norādīto: - svītrota teksta daļa, kas attiecas uz pārejas periodu CLP prasību piemērošanai, jo īpaši 3., 4., 12. un 13. iedaļa, tostarp svītrojot iepriekšējo 3.3. iedaļu "Pāreja uz CLP" un mainot 4. iedaļas, ko kādreiz sauca "CLP līdzības ar BVD/BPD un atšķirības no tām", nosaukumu uz "Īss CLP regulas izklāsts"; - 24. iedaļā (sākotnēji 25. iedaļa) svītrotas atsauces uz Forumiem informācijas apmaiņai par vielām (SIEF); - svītrots 1. pielikums par piemēriem no 2008. gada ANO GHS izmēģinājumiem attiecībā uz maisījumu klasifikācijas kritēriju piemērošanu; - apvienota sākotnējā 4.1. iedaļa "Vielu klasifikācija" un 4.3. iedaļa "Maisījumu klasifikācija", izveidojot jaunu 4.1. iedaļu "Vielu un maisījumu klasifikācija"; - apvienota sākotnējā 11. iedaļa "Vielu klasificēšana" un 13. iedaļa "Maisījumu klasificēšana", izveidojot jaunu 11. iedaļu "Vielu un maisījumu klasificēšana"; - iekļauta jauna 11.6. iedaļa "5. posms. Klasifikācijas pārskatīšana pēc vajadzības"; - 16.4. iedaļā (sākotnēji 17.4. iedaļa) atsauces uz IUCLID 5 aizstātas ar atsaucēm uz IUCLID 6; - atjaunināts novecojušas saites vai saites ar pārtraukumiem; - atjaunināts saīsinājumu un glosārija terminu saraksts; - vārda "nodaļa" vietā izmantot vārds "iedaļa"; - iedaļu numerācijas maiņa; - dokumenta formatējuma maiņa.	2019. gada janvāris

Priekšvārds

Šajā dokumentā ir sniegti norādījumi par pamata aspektiem un procedūrām, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu (CLP regula vai vienkārši "CLP"), kas 2009. gada 20. janvārī stājās spēkā ES valstīs un kas tagad attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīm (t. i., tā ir īstenota ES dalībvalstīs un Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā)[1].

Šā dokumenta atjauninājuma mērķis ir sniegt pārskatu par CLP paredzētajiem pienākumiem. Precīzākus norādījumus par klasificēšanu un marķēšanu atbilstīgi CLP kritērijiem un informāciju par vispārējiem aspektiem attiecībā uz visām bīstamības klasēm iesakām meklēt CLP regulas normatīvajā tekstā, tostarp tās pielikumos, kā arī konkrētākos norādījumos, kas sniegti dokumentos *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* un *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008.*.

Tā kā jums var būt jāpilda arī Regulas (EK) Nr. 1907/2006[2] (REACH regula vai vienkārši REACH) prasības, mēs šajos norādījumos esam izcēluši attiecīgos REACH regulā paredzētos pienākumus, kam ir nozīme CLP regulas kontekstā. Turklāt mēs norādām arī uz tām vadlīnijām, kuras attiecas uz REACH regulu un kuras var izmantot, piemērojot CLP regulu.

[1] CLP regula tika iekļauta EEZ līgumā ar 2012. gada 15. jūnija EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 106/2012, ar ko groza EEZ līguma II pielikumu (Tehniskie noteikumi, standarti, testēšana un sertifikācija) (OV L 309, 8.11.2012., 6.–6. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 369, 30.12.2006., labotā redakcija OV L 163, 29.5.2007., 3. lpp.).

Satura rādītājs

1. Ievads ... 13

1.1 Par šiem norādījumiem ... 13
1.2 Kam paredzētas šīs vadlīnijas? ... 13
1.3 Kas ir CLP un kādēļ tā ir vajadzīga? ... 13
1.4 Kas ir bīstamības klasifikācija, marķēšana un iepakošana? ... 14
1.5 Kas ir riska novērtēšana? ... 15
1.6 Kādi ir Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA* jeb Aģentūra) uzdevumi? ... 15

2. Pienākumi un atbildības jomas atbilstoši CLP regulai ... 16

2.1 Pienākumi atbilstoši CLP regulai ... 16
2.2 Pienākumi atbilstoši CLP regulai ... 18

3. CLP regulas īstenošana ... 23

3.1 Ar ko sākt? ... 23
3.2 Kas jums jādara? ... 23

4. CLP regulas izklāsts ... 25

4.1 Vielu un maisījumu klasificēšana ... 25
4.2 Terminu atšķirības angļu valodā ("hazardous" vai "dangerous") ... 28
4.3 Marķējums ... 28
4.4 Harmonizētā klasifikācija ... 28

5. Klasificēšanai un marķēšanai izmantotie termini ... 29

6. Klasificēšanas vispārējās iezīmes ... 31

6.1 Klasifikācija ... 31
6.2 Pašu veiktā klasifikācija un harmonizētā klasifikācija ... 32

7. Harmonizētās klasifikācijas izmantošana ... 34

7.1 Pamatinformācija ... 34
7.2 Kā lietot harmonizēto klasifikāciju ... 34

8. VII pielikuma izmantošana BVD/BPD klasifikācijas pārveidošanai par CLP klasifikāciju ... 36

9. Informācijas avoti ... 37

9.1 Kur meklēt informāciju? ... 37
9.2 Citi informācijas avoti ... 37
9.3 Testēšana ... 39

10. Testēšanas nozīme CLP regulā ... 40

10.1 Testēšanas nozīme ... 40
10.2 Fizikālās bīstamības testēšana ... 40
10.3 Testēšana attiecībā uz bīstamību veselībai un videi ... 40

11. Vielu un maisījumu klasificēšana 42

11.1 Pamatposmi: 42
11.2 1. posms. Pieejamās informācijas apkopošana 43
11.3 2. posms. Informācijas pārbaude, lai nodrošinātu tās atbilstību un ticamību 44
11.4 3. posms. Informācijas novērtēšana, salīdzinot ar klasifikācijas kritērijiem 44
11.5 4. posms. Lēmuma pieņemšana par atbilstīgu klasifikāciju 45
11.6 5. posms. Klasifikācijas pārskatīšana pēc vajadzības 46
11.7 Elastīga pieeja maisījumu klasificēšanai, pamatojoties uz dažādiem informācijas kopumiem 47

12. Marķējums 48

12.1 Kas jāmarķē? 48
12.2 Kam jāveic marķēšana? 48
12.3 Kā jāmarķē? 48
12.4 Kādā valodā vai valodās jāraksta etiķete? 49
12.5 Kāda informācija ir jānorāda etiķetē? 50
12.6 Produkta identifikatori 50
12.7 Bīstamības piktogrammas 51
12.8 Signālvārdi 52
12.9 Bīstamības apzīmējumi 52
12.10 Drošības prasību apzīmējums 52
12.11 Bīstamības un drošības prasību apzīmējumu kodi 53
12.12 Papildinformācija 53
12.13 Kā jāizvieto etiķetes? 54
12.14 Kad jāatjaunina etiķetes? 55
12.15 Neiepakotas vielas un maisījumi 56

13. Prioritātes noteikumu piemērošana marķēšanai 57

13.1 Prioritātes noteikumu piemērošana 57
13.2 Signālvārdi 57
13.3 Bīstamības piktogrammas 57
13.4 Bīstamības apzīmējumi 58
13.5 Drošības prasību apzīmējums 58

14. Īpaši marķējuma un iepakojuma noteikumi 59

14.1 Marķēšanas un iepakošanas situāciju daudzveidība 59
14.2 Mazu vai grūti marķējamu iepakojumu atbrīvojumi no marķēšanas 59
14.3 Iepakojuma noteikumi attiecībā uz nodrošināšanu ar bērniem nepieejamu aizdari un sataustāmām bīstamības brīdinājuma zīmēm 59
14.4 Īpaši noteikumi par dažādu iepakojuma kārtu marķēšanu 61

15. Drošības datu lapas 62

15.1 Kad jāatjaunina drošības datu lapa? 62
15.2 Kas jāatjaunina? 62

16. Klasifikācijas un marķējumu saraksts — vielu paziņošana 64

16.1 Klasifikācijas un marķējumu saraksts 64
16.2 Kam jāpilda paziņošanas pienākums? 64
16.3 Kāda informācija jāiekļauj paziņojumā? 65

16.4 Kāds formāts jāizmanto paziņošanai? 65
16.5 Kas notiks pēc tam? 67

17. Jauna informācija par bīstamību 68

17.1 Jums pastāvīgi jāatjaunina informācija par bīstamību! 68
17.2 Kas jums jādara? 68

18. Pieprasījums izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu 70

18.1 Ievads 70
18.2 Kur jāiesniedz pieprasījums? 70
18.3 Kādas vielas ir iekļautas? 70
18.4 Kā jāiesniedz pieprasījums? 71

19. Informācijas uzskaite un pieprasījumi 72

19.1 Kāda veida lietvedības prasības ir noteiktas REACH un CLP regulās attiecībā uz klasificēšanu un marķēšanu? 72
19.2 Kam jāuzrāda šāda informācija? 72

20. Priekšlikumi harmonizētai klasifikācijai un marķēšanai 73

20.1 Kādam jābūt priekšlikuma saturam? 73
20.2 Kas var iesniegt priekšlikumu? 73
20.3 Kā uzņēmums iesniedz priekšlikumu? 74
20.4 Priekšlikums ir iesniegts. Kas notiek pēc tam? 75

21. Pakārtotie tiesību akti — pārskats 76

21.1 Pakārtotie tiesību akti 76
21.2 Bīstamas vielas un maisījumi ES pakārtotajos tiesību aktos 78

22. Biocīdu regula, Augu aizsardzības līdzekļu regula un savstarpējās saiknes ar CLP regulu 79

23. REACH noteiktie pienākumi, kuri jāpilda saistībā ar vielu un maisījumu klasificēšanu 80

24. Datu vienota iesniegšana un kopīga lietošana atbilstoši REACH 81

25. REACH vadlīnijas, kas ir būtiskas saistībā ar CLP 82

1. pielikums. Glosārijs 84

2. pielikums Papildu informācijas avoti 89

3. pielikums. ANO GHS CLP regula 90

Tabulu rādītājs

1. tabula. Jūsu pienākumu noteikšana atbilstīgi CLP regulai 17
2 tabula. Ražotāja vai importētāja pienākumi..... 18
3. tabula. Pakārtotā lietotāja (tostarp sintezētāja/atkārtota importētāja) pienākumi .. 19
4. tabula. Izplatītāja (tostarp mazumtirgotāja) pienākumi 21
5. tabula. Dažu konkrētu izstrādājumu ražotāja pienākumi 22
6. tabula. CLP bīstamības klases un kategorijas..... 26
7. tabula. Galvenie CLP regulā izmantotie termini 29
8. tabula. Etiķešu (un piktogrammu) izmēri, kā noteikts CLP I pielikuma 1.2.1. iedaļā 49
9. tabula. Kodu diapazoni bīstamības un drošības prasību apzīmējumiem saskaņā ar CLP regulu 53
10 tabula. Bīstamības klasifikācijas, kurām piemēro CLP noteikumus par bērniem nepieejamu aizdari un/vai sataustāmām brīdinājuma zīmēm 60
11. tabula. Vielas, kurām piemēro CLP noteikumus par bērniem nepieejamu aizdari (CLP II pielikums, 3.1.1.3. punkts) 61
12. tabula. Bīstamības kategorijas, kuras ir iekļautas ANO GHS, bet nav iekļautas CLP 90

Attēlu rādītājs

1. attēls. Vielu un maisījumu klasificēšanas pieci pamatposmi 42
2. attēls. Paraugs etiķetei, kurā iekļauta citos tiesību aktos prasītā informācija 55
3. attēls. IUCLID 6 ekrānuzņēmums 66
4. attēls. *REACH-IT* tiešsaistes dokumentācijas rīka ekrānuzņēmums..... 66
5. attēls. Kā rīkoties, ja ir jauna informācija par bīstamību? 69
6. attēls. Priekšlikuma iesniegšanas darbības 74
7. attēls. Kārtība, kuru Aģentūra un Komisija ievēro pēc harmonizētās klasifikācijas un marķēšanas priekšlikuma iesniegšanas 75

Saīsinājumi

ADN	Eiropas valstu nolīgums par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšējiem ūdensceļiem, kas pievienots Eiropas Ekonomikas komisijas Iekšzemes transporta komitejas rezolūcijai Nr. 223 (ar grozījumiem).
ADR	Eiropas valstu nolīgums par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu saskaņā ar Padomes Pamatdirektīvu 94/55/EK (ar grozījumiem)
ATE	Aprēķinātā akūtā toksicitāte — akūta toksiskuma vērtības tiek izteiktas (aptuveni) kā LD_{50} (mutē, uz ādas) vai LC_{50} (ieelpojot) vērtības vai *ATE*.
PTA	Pielāgojumi tehnikas un zinātnes attīstībai (šajās vadlīnijās "PTA" nozīmē CLP regulā minēto PTA)
BR	Biocīdu regula — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu, ar ko atceļ grozīto Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/8/EK (1998. gada 16. februāris) par biocīdo produktu laišanu tirgū [OV L 123, 24.4.1998., 1. lpp.], kas stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī
C & L saraksts	Klasifikācijas un marķējumu saraksts
CAS	Informatīvais ķīmijas dienests
CLH	Harmonizēta klasificēšana un marķēšana
CLP regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006
CMR	Kancerogēnas, mutagēnas vai toksiskas reproduktīvajai sistēmai
BNA	Bērniem nepieejama aizdare
CSR	Ķīmiskās drošības ziņojums
BPD	Bīstamo preparātu direktīva — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/45/EK (1999. gada 31. maijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu jautājumos, kas attiecas uz bīstamu preparātu klasifikāciju, iepakošanu un marķēšanu
BVD	Bīstamo vielu direktīva — Padomes Direktīva 67/548/EEK (1967. gada 27. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakošanu un marķēšanu
ECHA	Eiropas Ķimikāliju aģentūra
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona

EINECS	Eiropas ķīmisko komercvielu saraksts
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
VR	Vispārīgā robežkoncentrācija
GHS	(ANO) Ķīmisko vielu klasificēšanas un marķēšanas globāli harmonizētā sistēma nosaka kritērijus, ko starptautiskā mērogā ir saskaņojusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomikas un sociālo lietu padome (*UN ECOSOC*) bīstamo vielu un maisījumu klasificēšanai un marķēšanai
HSDB	Bīstamo vielu datu banka
ICAO	Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija, attiecas uz Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 18. pielikumu "Bīstamu kravu droši pārvadājumi pa gaisu"
IMDG	Starptautiskais jūras bīstamo kravu kodekss attiecībā uz bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa jūru
IPCS	Starptautiskā programma ķīmisko vielu drošībai
IRIS	Integrēta riska informācijas sistēma
IUCLID	Starptautiska vienotā ķīmisko vielu informācijas datubāze
IUPAC	Starptautiskā Teorētiskās un lietišķās ķīmijas savienība
m koeficients	Reizināšanas koeficients
NICNAS	(Austrālija) Nacionālā rūpniecisko ķīmisko vielu paziņošanas un novērtēšanas shēma (*National Industrial Chemicals Notification and Assessment Scheme*)
NIOSH	(Amerikas Savienotās Valstis) Nacionālais darba drošības un arodveselības institūts (*National Institute of Occupational Safety and Health*)
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
OSHA	(Amerikas Savienotās Valstis) Darba drošības un arodveselības administrācija (*Occupational Safety and Health Administration*)
PIC regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 649/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par bīstamo ķīmisko vielu eksportu un importu (pārstrādāta redakcija) (OV L 201, 27.7.2012., 60. lpp.)
PPPR	Augu aizsardzības līdzekļu regula — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK
(Q)SAR	(Kvantitatīvais) struktūras aktivitātes attiecības modelis
REACH regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido

	Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK
RID	Noteikumi par bīstamu kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem saskaņā ar Pamatdirektīvu 96/49/EK [*COTIF* (Konvencija par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem) B papildinājuma 1. pielikums ("Vienotie noteikumi attiecībā uz kravu starptautisko dzelzceļa pārvadājuma līgumu") (*CIM*)] (ar grozījumiem)
RTGD	(Apvienoto Nāciju Organizācija) Rekomendācijas par bīstamo kravu pārvadāšanu
RTECS	Ķīmisko vielu toksiskās iedarbības reģistrs (*Registry of Toxic Effects of Chemical Substances*)
SR	Specifiskā robežkoncentrācija
SDS	Drošības datu lapa
SVHC	Viela, kas rada ļoti lielas bažas
SBBZ	Sataustāmas bīstamības brīdinājuma zīmes
Toxline	Toksikoloģijas publikāciju tiešsaistes datubāze
TOXNET	Toksikoloģijas datu tīkls
UFI	Unikālais formulas identifikators
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ASV *EPA*	Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūra

1. Ievads

1.1 Par šiem norādījumiem

Šīs vadlīnijas ir sagatavotas, lai palīdzētu jums izprast prasības, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu (CLP regula, kas stājās spēkā 2009. gada 20. janvārī, skatīt http://echa.europa.eu/web/guest/regulations/clp/legislation). Jūs saņemsiet informāciju par CLP pamatiezīmēm un procedūrām, taču, lai iegūtu papildu informāciju un pārliecinātos, vai pareizi izprotat prasības, iesakām iepazīties ar tiesību akta tekstu. Saistībā ar klasificēšanas kritērijiem ir ieteicams iepazīties ar vadlīniju dokumentu *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu*, kur sniegti arī norādījumi par konkrētām vielām, ja tas ir svarīgi attiecībā uz konkrēto klasifikāciju, piemēram, par metālu īpašībām ūdens vidē. Sīkākus norādījumus par marķēšanas un iepakošanas prasībām iesakām skatīt dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*[3].

Daudzi CLP regulas noteikumi ir cieši saistīti ar noteikumiem, kas paredzēti REACH regulā un citos Savienības tiesību aktos. Visbūtiskākās saiknes ar REACH regulu, Regulu (ES) Nr. 528/2012 par biocīdiem (Biocīdu regula vai BR) un Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļiem (Augu aizsardzības līdzekļu regula vai *PPPR*) ir īsumā izskaidrotas atsevišķās šo vadlīniju iedaļās. Turklāt attiecīgos gadījumos saistība ar *REACH* ir īsumā pieminēta atsevišķās šā dokumenta iedaļās.

1.2 Kam paredzētas šīs vadlīnijas?

Šis dokuments paredzēts vielu un maisījumu piegādātājiem un tiem konkrētu izstrādājumu ražotājiem vai importētājiem[4], kuriem jāpiemēro CLP paredzētie klasificēšanas, marķēšanas un iepakošanas noteikumi. Piegādātāji ir vielu ražotāji, vielu vai maisījumu importētāji, pakārtotie lietotāji, tostarp sintezētāji (maisījumu ražotāji) un atkārtotie importētāji, izplatītāji, tostarp mazumtirgotāji, kas laiž tirgū vielas atsevišķi vai maisījumā (skatīt šo vadlīniju 2. iedaļu). Šis dokuments ir paredzēts tiem, kuriem jau ir pamatzināšanas par klasificēšanu un marķēšanu. Šajā dokumentā nav pilnīga, izvērsta skaidrojuma, taču tas paredzēts pārskatāmai iepazīstināšanai ar CLP regulas iezīmēm.

1.3 Kas ir CLP un kādēļ tā ir vajadzīga?

Vielu un maisījumu tirdzniecība attiecas ne vien uz iekšējo tirgu (ES/EEZ)[5], bet arī uz pasaules tirgu. Lai atvieglotu starptautisko tirdzniecību, vienlaikus aizsargājot cilvēku veselību un vidi, Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) struktūrvienības ir rūpīgi izstrādājušas saskaņotus klasificēšanas un marķēšanas kritērijus, ko papildina vispārīgi to piemērošanas principi. Šā darba rezultāts tiek saukts par "Ķīmisko vielu klasificēšanas un marķēšanas globāli harmonizēto sistēmu" (GHS), kuras pirmais izdevums tika pieņemts

[3] Abas vadlīnijas ir pieejamas vietnē https://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-clp.

[4] Uz jums kā izstrādājuma ražotāju vai importētāju CLP regula attiecas tikai tādā gadījumā, ja ražojat vai importējat sprādzienbīstamus izstrādājumus, kā norādīts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, vai ja saskaņā ar REACH 7. vai 9. pantu jāreģistrē izstrādājumā esoša viela vai par to ir jāpaziņo.

[5] Ņemiet vērā, ka šajā dokumentā minētās atsauces uz Savienību (ES) attiecas arī uz Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīm — Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju. Ņemiet vērā, ka pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gadā termins "Kopiena" aizstāts ar terminu "Savienība". Šā atjauninājuma sagatavošanas brīdī CLP regula vēl nebija grozīta, lai ieviestu šīs izmaiņas, tāpēc termins "Kopiena" joprojām izmantots dažos normatīvā teksta citātos šajā dokumentā.

2002. gadā (skatīt arī vietni http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

CLP regula pieņemta pēc vairākiem paziņojumiem, kuros Savienība apstiprināja nodomu sekmēt klasificēšanas un marķēšanas kritēriju globālu saskaņošanu, starptautiski apstiprinātos GHS kritērijus iekļaujot Savienības tiesību aktos. Uzņēmumiem varētu būt izdevīgi globālā mērogā harmonizēti klasifikācijas un marķēšanas noteikumi, kā arī savstarpēji saskaņoti noteikumi ne vien attiecībā uz klasifikāciju un marķēšanu piegādes un lietošanas jomā, bet arī klasifikāciju un marķēšanu pārvadājumu jomā.

CLP redakcija, uz ko pašlaik attiecas šīs vadlīnijas, savukārt, pamatojas uz ANO GHS 7. redakciju[6]. Turklāt CLP pārņemtas dažas iezīmes un procedūras no iepriekšējās ES klasificēšanas un marķēšanas sistēmas, kuras ir Direktīvā 67/548/EEK (Bīstamu vielu direktīva (BVD)) un Direktīvā 1999/45/EK (Bīstamu preparātu direktīva (BPD)) un kas nav iekļautas ANO GHS. Tāpēc CLP regula ir līdzīgs, bet ne identisks veids, kā ANO GHS ir ieviesta to valstu tiesiskajā regulējumā, kuras nav ES dalībvalstis (ņemiet vērā, ka katrā valstī, kura nav ES valsts, īstenošanas veids var atšķirties).

CLP regula ir juridiski saistoša visām ES/EEZ dalībvalstīm. Tā ir tieši piemērojama visām rūpniecības nozarēm. Iepriekšējās direktīvas (BVD un BPD) tika atceltas pēc pārejas perioda, proti, 2015. gada 1. jūnijā.

1.4 Kas ir bīstamības klasifikācija, marķēšana un iepakošana?

Vielas vai maisījuma bīstamība ir vielas vai maisījuma iespējamā kaitīgā ietekme. Bīstamība atkarīga no vielas vai maisījuma raksturīgajām īpašībām. Šajā ziņā bīstamības novērtējums ir process, kurā izvērtē informāciju par vielas vai maisījuma raksturīgajām īpašībām, lai noteiktu to iespējamo kaitīgo ietekmi. Ja noteiktās bīstamības raksturs un nopietnība atbilst klasifikācijas kritērijiem, bīstamības klasifikācija ir standartizēts vielas vai maisījuma, kas nodara kaitējumu savu fizikālo īpašību dēļ vai dēļ ietekmes uz cilvēku veselību vai vidi, attiecīgās bīstamības apraksts.

Viens no CLP regulas pamatmērķiem ir noteikt, vai vielai jeb maisījumam piemīt īpašības, kuru dēļ tā jāklasificē kā bīstama. Ņemiet vērā, ka šajās vadlīnijās minētās "vielas un maisījumi" vienmēr ir arī tādi "daži konkrēti izstrādājumi", kas jāklasificē saskaņā ar CLP I pielikuma 2. daļu.

Tiklīdz šādas īpašības ir noteiktas un viela vai maisījums ir attiecīgi klasificēti, vielu un maisījumu **ražotājiem**, **importētājiem**, **pakārtotajiem lietotājiem** un **izplatītājiem**, kā arī **dažu konkrētu izstrādājumu ražotājiem un importētājiem** ir jāpaziņo citiem piegādes ķēdes dalībniekiem, tostarp patērētājiem, par šādām vielām vai maisījumiem noteiktajām bīstamībām. Bīstamības marķēšana ļauj paziņot bīstamības klasifikāciju vielas vai maisījuma lietotājam, lai brīdinātu lietotāju par bīstamību un nepieciešamību izvairīties no tās radītajiem apdraudējumiem.

CLP ir noteikti vispārēji iepakojuma noteikumi, lai panāktu bīstamu vielu un maisījumu drošu piegādi (CLP 49. apsvērums un CLP IV sadaļa).

[6] Ņemiet vērā, ka reizi divos gados ANO GHS tiek pārskatīta. ANO GHS 6. redakcija (2015.) un 7. redakcija (2017.) tiks iekļautas CLP regulā, izmantojot CLP 12. PTA.

1.5 Kas ir riska novērtēšana?

Vielas vai maisījuma klasifikācija atspoguļo attiecīgās vielas vai maisījuma bīstamības veidu un nopietnību. To nevajadzētu jaukt ar riska novērtēšanu, kas attiecas uz konkrētu bīstamību, ko izraisa šādu bīstamību radošās vielas vai maisījuma faktiskā iedarbība uz cilvēkiem vai vidi. Tomēr gan klasificēšanai, gan riska novērtēšanai ir kopējs apzīmējums — bīstamības apzināšana un novērtēšana.

1.6 Kādi ir Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA* jeb Aģentūra) uzdevumi?

Eiropas Ķimikāliju aģentūra (*ECHA* jeb Aģentūra) ir ES iestāde, kas sākotnēji tika izveidota REACH procesu pārvaldībai. Tai ir galvenā loma REACH un CLP regulas (kā arī Biocīdu regulas un PIC regulas[7]) īstenošanā, lai nodrošinātu konsekvenci visā ES.

Aģentūra, izmantojot tās sekretariātu un specializētās komitejas, sniedz dalībvalstīm un Savienības iestādēm zinātniskas un tehniskas konsultācijas par ar ķīmiskām vielām saistītiem jautājumiem, kuri ir tās kompetences jomā. Saskaņā ar CLP regulu Aģentūrai cita starpā ir šādi konkrēti uzdevumi:

- sniegt nozares pārstāvjiem tehniskus un zinātniskus norādījumus par to, kā izpildīt CLP regulā noteiktos pienākumus (CLP 50. pants);
- sniegt dalībvalstu kompetentajām iestādēm tehniskus un zinātniskus norādījumus par CLP regulas darbību (CLP 50. pants);
- sniegt atbalstu valstu palīdzības dienestiem, kas izveidoti saskaņā ar CLP regulu (CLP 44. un 50. pants);
- izveidot un uzturēt klasifikācijas un marķējumu (*C & L*) sarakstu datu bāzes formā un saņemt paziņojumus iekļaušanai šajā sarakstā (CLP 42. pants);
- saņemt no dalībvalstu kompetentajām iestādēm un piegādātājiem priekšlikumus attiecībā uz vielu saskaņoto klasifikāciju un iesniegt Komisijai atzinumu par šādiem klasificēšanas priekšlikumiem (CLP 37. pants);
- saņemt, izvērtēt un pieņemt lēmumu par pieprasījuma izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu pieņemamību (CLP 24. pants); sagatavot un iesniegt Komisijai projektus attiecībā uz atbrīvojumiem no marķēšanai un iepakošanai noteiktajām prasībām (CLP 29. panta 5. punkts).

[7] Regula (ES) Nr. 649/2012 par iepriekš norunātu piekrišanu.

2. Pienākumi un atbildības jomas atbilstoši CLP regulai

2.1 Pienākumi atbilstoši CLP regulai

Pienākumi, kas vielu vai maisījumu piegādātājiem noteikti CLP regulā, galvenokārt ir atkarīgi no piegādātāju lomas saistībā ar vielu vai maisījumu piegādes ķēdē. Tādēļ jums ir vissvarīgāk noteikt, kāds ir jūsu uzdevums saskaņā ar CLP.

Lai to izdarītu, izlasiet piecus 1. tabulā izklāstītos aprakstus, kuru pamatā ir definīcijas CLP 2. pantā. Papildu skaidrojumus par pakārtotā lietotāja vai izplatītāja uzdevumiem varat saņemt dokumentā *Vadlīnijas pakārtotajiem lietotājiem* *ECHA* tīmekļa vietnē.

Ja apraksts atbilst jūsu darbībai, jūsu uzdevums saskaņā ar CLP ir noteikts apraksta labajā pusē. Rūpīgi izlasiet visus aprakstus, jo saskaņā ar CLP jums var būt vairāk nekā tikai viens pienākums.

Ņemiet vērā, ka CLP paredzētie klasificēšanas, marķēšanas un iepakošanas pienākumi galvenokārt ir saistīti ar vielu vai maisījumu piegādi. Tomēr neatkarīgi no piegādes veida klasificēšana ir būtiska arī reģistrācijas dokumentu vai paziņojumu pareizai sagatavošanai REACH vajadzībām. Tādēļ šīm vadlīnijām būtu arī jāpalīdz tiem, kas gatavo šādu dokumentāciju saskaņā ar REACH regulu. Marķēšanas un iepakošanas pienākumi parasti nav būtiski, ja reģistrēšanas dokumentācija vai paziņojums ir sagatavots REACH regulas vajadzībām, bet piegāde nenotiek.

1. tabula. Jūsu pienākumu noteikšana atbilstīgi CLP regulai

Apraksti		Jūsu pienākumi atbilstoši CLP regulai[1]
1	ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas ES teritorijā ražo vai iegūst vielas to dabiskajā agregātstāvoklī.	**Ražotājs** [2]
2	ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas atbild par fizisku ievešanu ES muitas teritorijā.	**Importētājs**
3	ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas nav ražotājs vai importētājs un kas rūpnieciskām vai profesionālām darbībām izmanto pašu vielu vai vielu maisījumā.	**Pakārtotais lietotājs** [3] **(tostarp sintezētājs/atkārtots importētājs)**
4	ES reģistrēta fiziska vai juridiska persona, arī mazumtirgotājs, kas vielu (vienu pašu vai maisījumā) tikai uzglabā un laiž tirgū trešām personām.	**Izplatītājs (tostarp mazumtirgotājs)**
5	Fiziska vai juridiska persona, kas izgatavo vai komplektē izstrādājumu ES, ja izstrādājums ir objekts, kam izgatavošanas procesā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kura tā funkcijas nosaka vairāk nekā ķīmiskais sastāvs.	**Izstrādājumu ražotājs** [4]

Piezīmes.

(1) Ir svarīgi norādīt, ka CLP regulā nav atzīta vienīgā pārstāvja nozīme.

(2) Ikdienā izmantojamā valodā termins "ražotājs" var nozīmēt gan (fizisku/juridisku) personu, kas ražo vielas, gan arī (fizisku/juridisku) personu, kas ražo maisījumus (sintezētājs). Pretstatā šādam ikdienas lietojumam termins "ražotājs" REACH un CLP regulu izpratnē attiecas tikai uz tām personām, kuras ražo vielas. REACH un CLP izpratnē sintezētājs ir "pakārtotais lietotājs".

(3) Izplatītājs vai patērētājs nav pakārtotais lietotājs.

(4) Uz jums kā uz izstrādājuma ražotāju vai importētāju CLP regula attiecas tikai tad, ja jūs ražojat vai importējat sprādzienbīstamus izstrādājumus, kā norādīts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, vai ja saskaņā ar REACH 7. vai 9. pantu ir jāreģistrē izstrādājumā esoša viela vai par to ir jāziņo.

2.2 Pienākumi atbilstoši CLP regulai

CLP ir noteikts vispārīgs pienākums visiem piegādātājiem piegādes ķēdē sadarboties, lai izpildītu šajā regulā noteiktās klasificēšanas, marķēšanas un iepakošanas prasībām (CLP 4. panta 9. punkts). Citos gadījumos jūsu konkrētie pienākumi atbilstīgi CLP regulai ir atkarīgi no jūsu uzdevuma piegādes ķēdē, kā noteikts 1. tabulā. 2.–5. tabulā turpmāk tekstā ir izklāstīti pienākumi saistībā ar katru konkrēto uzdevumu, un katrā gadījumā ir norādītas šo vadlīniju nozīmīgākās iedaļas.

2 tabula. Ražotāja vai importētāja pienākumi

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
1	Pirms laišanas tirgū jums saskaņā ar CLP regulu ir jāklasificē, jāmarķē un jāiepako vielas un maisījumi. Jums jāklasificē arī tās vielas, kuras netiek laistas tirgū un uz kurām attiecas reģistrēšanas vai paziņošanas pienākums atbilstīgi REACH 6., 9., 17. vai 18. pantam (CLP 4. pants).	6
2	Jums jāveic klasificēšana atbilstīgi CLP II sadaļai (CLP 5.–14. pants).	7 – 11
3	Jums jāveic marķēšana atbilstīgi CLP III sadaļai (CLP 17.-33. pants).	12 – 14
4	Jums jāveic iepakošana atbilstīgi CLP IV sadaļai (CLP 35. pants).	12 un 14
5	Ja laižat vielas tirgū, jums jāpaziņo klasifikācijas un marķējuma elementi iekļaušanai Aģentūras izveidotajā *C & L* sarakstā (CLP 40. pants).	16
6	Jums jāveic visas pieejamās un piemērotās darbības, lai iegūtu jaunu zinātnisku vai tehnisku informāciju, kas varētu ietekmēt tādu vielu vai maisījumu klasifikāciju, kurus jūs laižat tirgū. Ja jūs uzzināt šādu informāciju, kuru uzskatāt par atbilstīgu un ticamu, bez liekas kavēšanās jāveic jauna attiecīgās klasifikācijas novērtēšana (CLP 15. pants).	17
7	Noteiktos gadījumos pēc jebkādām vielas vai maisījuma klasifikācijas vai marķējuma izmaiņām jums bez liekas kavēšanās jāatjaunina etiķete (CLP 30. pants).	14 un 17
8	Ja jums ir jauna informācija, kuras dēļ var mainīties saskaņotie vielas klasifikācijas vai marķējuma elementi (CLP VI pielikuma 3. daļa), jums ir jāiesniedz priekšlikums kompetentajai iestādei vienā no dalībvalstīm, kur viela ir laista tirgū (CLP 37. panta 6. punkts).	20

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
9	Vismaz 10 gadus pēc vielas vai maisījuma pēdējās piegādes reizes jums jāapkopo un jānodrošina pieeja visai informācijai, kas nepieciešama klasificēšanai un marķēšanai saskaņā ar CLP. Šī informācija jāglabā kopā ar REACH 36. pantā prasīto informāciju (CLP 49. pants).	19
10	Importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem, kuri laiž maisījumus tirgū, jābūt gataviem sniegt noteiktu informāciju par maisījumiem tām dalībvalstu iestādēm, kuras atbild par šādas informācijas saņemšanu nolūkā noteikt profilakses un ārstniecības pasākumus, jo īpaši saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā (CLP 45. pants un VIII pielikums).	19[8]

3. tabula. Pakārtotā lietotāja (tostarp sintezētāja/atkārtota importētāja) pienākumi

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
1	Pirms laišanas tirgū jums saskaņā ar CLP regulu ir jāklasificē, jāmarķē un jāiepako vielas un maisījumi (CLP 4. pants). Tomēr varat arī pārņemt vielas vai maisījuma klasifikāciju, kuru saskaņā ar CLP regulas II sadaļu jau ir iesniedzis cits piegādes ķēdes dalībnieks, ja nemaināt šīs vielas vai maisījuma sastāvu.	6
2	Ja maināt vielas vai maisījuma, kuru laižat tirgū, sastāvu — jāveic klasificēšana atbilstīgi CLP II sadaļai (CLP 5.–14. pants).	7 – 11
3	Jums jāveic marķēšana atbilstīgi CLP III sadaļai (CLP 17.-33. pants).	12 – 14
4	Jums jāveic iepakošana atbilstīgi CLP IV sadaļai (CLP 35. pants).	12 un 14

[8] Skatīt arī dokumentu *Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā*.

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
5	Jums jāveic visas pieejamās un piemērotās darbības, lai iegūtu jaunu zinātnisku vai tehnisku informāciju, kas varētu ietekmēt tādu vielu vai maisījumu klasifikāciju, kurus jūs laižat tirgū. Ja jūs uzzināt šādu informāciju, kuru uzskatāt par atbilstīgu un ticamu, bez liekas kavēšanās jāveic jauna attiecīgās klasifikācijas novērtēšana (CLP 15. pants).	17
6	Noteiktos gadījumos pēc jebkādām vielas vai maisījuma klasifikācijas vai marķējuma izmaiņām jums bez liekas kavēšanās jāatjaunina etiķete (CLP 30. pants).	12 un 17
7	Ja jums ir jauna informācija, kuras dēļ var mainīties saskaņotie vielas klasifikācijas vai marķējuma elementi, jums ir jāiesniedz priekšlikums kompetentajai iestādei vienā no dalībvalstīm, kur viela ir laista tirgū (CLP 37. panta 6. punkts).	20
8	Vismaz 10 gadus pēc vielas vai maisījuma pēdējās piegādes jums jāapkopo un jānodrošina pieeja visai informācijai, kas nepieciešama klasificēšanai un marķēšanai saskaņā ar CLP regulu. Šī informācija jāglabā kopā ar REACH 36. pantā prasīto informāciju (CLP 49. pants).	19
9	Importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem, kuri laiž maisījumus tirgū, jābūt gataviem sniegt noteiktu informāciju par maisījumiem tām dalībvalstu iestādēm, kuras atbild par šādas informācijas saņemšanu nolūkā noteikt profilakses un ārstniecības pasākumus, jo īpaši saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā (CLP 45. pants un VIII pielikums).	19[9]

[9] Skatīt arī dokumentu *Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā*.

4. tabula. Izplatītāja (tostarp mazumtirgotāja) pienākumi

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
1	Jums ir jāmarķē un jāiepako vielas un maisījumi, kurus laižat tirgū (CLP 4. pants).	12 – 15
2	Varat arī pārņemt vielas vai maisījuma klasifikāciju, kuru saskaņā ar CLP regulas II sadaļu jau ir veicis cits piegādes ķēdes dalībnieks, piemēram, izmantojot jums izsniegto drošības datu lapu (CLP 4. pants).	6 un 12
3	Jums jāveic marķēšana atbilstīgi CLP III sadaļai (CLP 17.-33. pants).	12 – 15
4	Jums jānodrošina iepakošana atbilstīgi CLP IV sadaļai (CLP 35. pants).	12 un 14
5	Vismaz 10 gadus pēc vielas vai maisījuma pēdējās piegādes jums jāapkopo un jānodrošina pieeja visai informācijai, kas nepieciešama klasificēšanai un marķēšanai saskaņā ar CLP regulu. Šī informācija jāglabā kopā ar REACH 36. pantā prasīto informāciju (CLP 49. pants). Ja pārņemat vielas vai maisījuma klasifikāciju, ko jau veicis cits augstāk piegādes ķēdē esošs dalībnieks, jums jānodrošina, lai visa klasificēšanai un marķēšanai nepieciešamā informācija (piemēram, drošības datu lapa) tiktu glabāta pieejamā veidā vismaz 10 gadus pēc vielas vai maisījuma pēdējās piegādes.	19

5. tabula. Dažu konkrētu izstrādājumu ražotāja pienākumi

Pienākumi atbilstoši CLP regulai		Galvenās iedaļas
1	Ja ražojat un laižat tirgū *sprādzienbīstamu izstrādājumu*, kā izklāstīts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, jums šāds izstrādājums pirms laišanas tirgū ir jāklasificē, jāmarķē un jāiepako saskaņā ar CLP regulu (CLP 4. pants). Tādi paši pienākumi, izņemot pienākumu informēt Aģentūru, attiecas arī uz importētājiem (skatīt 2. tabulu iepriekš tekstā).	6 – 14 17, 19, 20
2	Ja esat izstrādājumu ražotājs vai importētājs, jums jāklasificē arī tās vielas, kuras netiek laistas tirgū, taču uz kurām attiecas reģistrēšanas vai paziņošanas pienākums atbilstīgi REACH 7. panta 1., 2., 5. punktam vai 9. pantam (CLP 4. pants). Jums jāveic klasificēšana atbilstīgi CLP II sadaļai (CLP 5.–14. pants).	6 – 11

3. CLP regulas īstenošana

3.1 Ar ko sākt?

Vispirms ir jāizprot CLP un tās nozīme jūsu uzņēmējdarbībā.

Tādēļ nepieciešams:

- izstrādāt sarakstu ar jūsu vielām un maisījumiem (tostarp maisījumos iekļautajām vielām), un izstrādājumos iekļautajām vielām, norādīt, kas ir jūsu piegādātāji, kas ir jūsu klienti un kā viņi izmanto vielas. Visticamāk, ka lielāko šādas informācijas daļu jau būsiet apkopojuši saistībā ar REACH regulu;
- izvērtēt nepieciešamību rīkot apmācību jūsu uzņēmuma attiecīgajiem tehniskajiem un uzraudzības darbiniekiem;
- sekot līdzi jaunumiem jūsu kompetentās iestādes un Aģentūras tīmekļa vietnē, lai uzzinātu par jaunākajām norisēm saistībā ar noteikumiem un attiecīgajām vadlīnijām;
- apspriesties ar tirdzniecības asociācijām, lai noskaidrotu, kādu palīdzību tās var piedāvāt.

Tā kā REACH regula, Regula (ES) Nr. 528/2012 par biocīdiem, Regula (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļiem un CLP regula ir cieši saistītas, CLP procesus ieteicams plānot kopā ar procesiem, kas saistīti ar REACH un minētajiem tiesību aktiem, ja tie ir piemērojami.

3.2 Kas jums jādara?

Kā ražotājam, importētājam vai pakārtotajam lietotājam jums jāklasificē savas vielas un maisījumi atbilstoši CLP kritērijiem. Jums jānodrošina šo vielu vai maisījumu etiķešu un iepakojuma atbilstība CLP prasībām, kā arī lai drošības datu lapās (SDS) saskaņā ar REACH[10] 31. pantu un II pielikumu šī informācija būtu atspoguļota atbilstīgi CLP regulai (CLP 4. pants).

Ja esat izplatītājs, jums ir pienākums nodrošināt, lai pirms laišanas tirgū jūsu vielas un maisījumi būtu marķēti un iepakoti saskaņā ar CLP III un IV sadaļu. Lai ievērotu šo pienākumu, varat izmantot jums sniegto informāciju, piemēram, vielām un maisījumiem pievienotajās SDS iekļauto informāciju (CLP 4. panta 5. punkts).

Lai izprastu veicamo darbu mērogu, jums jābūt gataviem:

- piemērot CLP kritērijus savām vielām un maisījumiem[11]. Jānorāda, ka dažas no vielām vai maisījumiem, kas saskaņā ar BVD un BPD netika klasificēti kā bīstami, var tikt klasificēti kā bīstami atbilstīgi CLP;
- izvērtēt jums iespējami pieejamo informāciju par vielām, uz ko attiecas REACH noteiktais reģistrācijas pienākums. Jums varbūt vajadzēs sazināties ar piegādātājiem, lai iegūtu vairāk informācijas;

[10] No 2015. gada 1. jūnija, grozīta ar Regulu (ES) Nr. 2015/830.

[11] Uz jums kā izstrādājuma ražotāju vai importētāju CLP regula attiecas tikai tādā gadījumā, ja ražojat vai importējat sprādzienbīstamus izstrādājumus, kā norādīts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, vai ja saskaņā ar REACH 7. vai 9. pantu ir jāreģistrē izstrādājumā esoša viela vai par to ir jāpaziņo.

- un sazināties ar piegādātājiem, lai noskaidrotu, kā viņi īstenojuši CLP regulu un kā tas ietekmē vielas vai maisījumus, kurus izmantojat. Ja ražojat jaunu maisījumu, izmantojot kā sastāvdaļu citus maisījumus (maisījumi maisījumos), jums vajadzēs sazināties ar piegādātājiem, lai noskaidrotu, kāda informācija par maisījumu un tā sastāvdaļām būs jums pieejama, tostarp SDS. Ja piegādājat maisījumus klientiem, kuri sintezē tos citos maisījumos, jums būs jāapsver, kā apmainīties ar informāciju par maisījumu un tā sastāvdaļām.

Jums jāapsver, kādi resursi var būt nepieciešami, noskaidrojot atbildes uz šādiem jautājumiem.

- Vai jums ir pietiekams attiecīgo tehnisko un uzraudzības darbinieku skaits, vai arī būs vajadzīgi papildu resursi vai ārēji eksperti?
- SDS — autorēšanas programmatūra — vai vajag veikt ieguldījumus jaunā sistēmā vai atjaunot esošo sistēmu?
- Kā jūs izgatavosiet jaunas etiķetes?
- Iepakojums — vai visi iepakojumi atbilst CLP regulai?

Pēc šā uzdevuma izpildes jums jāizvērtē savu vielu vai maisījumu jaunās klasifikācijas ietekme. Pēc tam varat sagatavot prioritāro darbību sarakstu, ņemot vērā:

- izmaksas un resursus, kas vajadzīgi vielu un maisījumu klasificēšanai un marķēšanai;
- ietekmi uz pakārtotajiem tiesību jautājumiem, piemēram:
  - bīstamo materiālu daudzums, ko varat glabāt savā rūpnīcā (*Seveso III*[12]);
  - bīstamo atkritumu likvidēšanas veids;
  - drošība darbavietā un aizsargapģērbs darbiniekiem.

[12] Direktīva 2012/18/ES, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (no 2015. gada 1. jūnija).

4. CLP regulas izklāsts

CLP regulā ir noteikti šādi jautājumi:

- klasifikācija;
- bīstamības paziņošana, izmantojot marķēšanu;
- un iepakošana.

Tā ir paredzēta darbiniekiem un patērētājiem un ietver ķīmisko vielu piegādi un izmantošanu. Tās darbības joma ir līdzīga iepriekšējiem ES tiesību aktiem par ķīmiskajām vielām (BVD un BPD). Tā neattiecas uz ķīmisko vielu pārvadāšanu, lai gan CLP 33. pantā ir paredzēti konkrēti noteikumi attiecībā uz tāda iepakojuma marķēšanu, ko arī izmanto pārvadāšanai. Fizikālās bīstamības pārbaudes lielā mērā ir pārņemtas no ANO Ieteikumiem par bīstamo preču pārvadāšanu. Klasificēšanai pārvadājumu nolūkā piemēro Pamatdirektīvu (2008/68/EK), ar ko īsteno Eiropas valstu nolīgums par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (*ADR*), Noteikumus par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (*RID*) un Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšējiem ūdensceļiem (*ADN*).

Ņemiet vērā, ka CLP regula ir horizontālais tiesību akts, ko piemēro vielām un maisījumiem kopumā. Noteiktu ķīmisko vielu, piemēram, augu aizsardzības līdzekļu vai biocīdu, gadījumā marķējuma elementus, kas ieviesti ar CLP regulu, var papildināt arī citi elementi, kā noteikts attiecīgā tiesību aktā par konkrēto izstrādājumu.

4.1 Vielu un maisījumu klasificēšana

ES ir iekļāvusi CLP regulā visas ANO GHS bīstamības klases. Tomēr dažas bīstamības klašu bīstamības kategorijas nav iekļautas, jo tās netika atspoguļotas BVD bīstamības kategorijās (skatīt arī skaidrojumu par tā dēvēto "pamatelementu pieeju" šo vadlīniju 3. pielikumā) Ja veicat eksportu uz reģioniem ārpus ES, jums šādas kategorijas, iespējams, jāņem vērā. Papildu informāciju var skatīt ANO/EEK GHS tīmekļa vietnē (http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

Lai gan kopumā CLP regulā paredzētās klasifikācijas darbības joma līdzinās BVD un BPD klasifikācijai, kopējais bīstamības klašu skaits ir palielinājies, jo īpaši attiecībā uz fizikālo bīstamību (no 5 līdz 17), tā precīzāk diferencējot fizikālās īpašības. Kopumā daži vielu un maisījumu klasificēšanas kritēriji ir mainījušies salīdzinājumā ar BVD/BPD kritērijiem, piemēram, sprādzienbīstamības un akūta toksiskuma kritēriji.

Turklāt ir arī iekļauti elementi no BVD vai BPD, kuru nav ANO GHS. Saskaņā ar BVD dažiem bīstamības veidiem un īpašībām ir nepieciešams papildu marķējums, piemēram, "R14 — aktīvi reaģē ar ūdeni". Šie elementi ir saglabāti kā papildu marķējuma informācija un tos var skatīt CLP I pielikuma 5. daļā un II pielikumā. Lai būtu skaidrs, ka šie papildu marķējuma elementi nav pārņemti no ANO klasifikācijas, to kodi atšķiras no CLP bīstamības apzīmējumiem. Piemēram, lai norādītu BVD R14 klasi, izmanto EUH014, nevis H014.

Šos papildu marķējuma elementus (apzīmējumus), kuri attiecas uz CLP II pielikuma 1.1. un 1.2. iedaļā minētajām fizikālajām un veselību ietekmējošām īpašībām, piemēro tikai tad, ja viela vai maisījums jau ir klasificēts kā bīstams saskaņā ar CLP kritērijiem.

6. tabulā ir parādītas CLP iekļautās bīstamības klases. Katrā klasē ir viena vai vairākas bīstamības kategorijas.

6. tabula. CLP bīstamības klases un kategorijas

Fizikālā bīstamība
Sprāgstvielas (nestabili sprādzienbīstami materiāli, 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5. un 1.6. apakšgrupa)
Uzliesmojošas gāzes (1.A (tostarp nestabilas gāzes (kategorijas A un B) un piroforas gāzes*), 1.B un 2. kategorija)
Aerosoli (1., 2. un 3. kategorija)
Oksidējošas gāzes (1. kategorija)
Gāzes zem spiediena (saspiesta gāze, sašķidrināta gāze, atdzesēta sašķidrināta gāze, izšķīdināta gāze)
Uzliesmojoši šķidrumi (1., 2. un 3. kategorija)
Uzliesmojošas cietas vielas (1. un 2. kategorija)
Pašreaģējošas vielas un maisījumi (A, B, C, D, E, F un G tips)
Pirofori šķidrumi (1. kategorija)
Piroforas cietas vielas (1. kategorija)
Pašsasilstošas vielas un maisījumi (1. un 2. kategorija)
Vielas un maisījumi, kas saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes (1., 2. un 3. kategorija)
Oksidējoši šķidrumi (1., 2. un 3. kategorija)
Oksidējošas cietas vielas (1., 2. un 3. kategorija)
Organiskie peroksīdi (A, B, C, D, E, F un G tips)
Izraisa metālu koroziju (1. kategorija)
Desensibilizēti sprādzienbīstami materiāli*

Bīstamība veselībai
Akūts toksiskums (1., 2., 3. un 4. kategorija)
Kodīgs/kairinošs ādai (1, 1.A, 1.B, 1.C un 2. kategorija)
Nopietni acu bojājumi/acu kairinājums (1. un 2. kategorija)
Sensibilizācija, ieelpojot vai saskaroties ar ādu (1. kategorija, 1A un 1B apakškategorija)
Cilmes šūnu mutagenitāte (1A, 1B un 2. kategorija)
Kancerogenitāte (1A, 1B un 2. kategorija)
Toksisks reproduktīvajai sistēmai (1A, 1B un 2. kategorija), kā arī papildu kategorija, ja viela ietekmē laktāciju vai rada sekas laktācijas procesā
Toksiska ietekme uz mērķorgānu (*STOT*) — vienreizēja iedarbība ((1., 2. kategorija) un 3. kategorija tikai attiecībā uz narkotisko iedarbību un elpceļu kairinājumu)
Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu (*STOT*) — atkārtota iedarbība (1. un 2. kategorija)
Bīstamība ieelpojot (1. kategorija)
Vides bīstamības
Ūdens videi bīstama viela (akūta 1. kategorijas, hroniska 1., 2., 3. un 4. kategorijas)
Papildu bīstamība
Bīstamība ozona slānim (1. kategorija)

* ANO GHS (2015) 6. redakcijā tika ieviesta bīstamības kategorija piroforām gāzēm un bīstamības klase desensibilizētiem sprādzienbīstamiem materiāliem, kas tiks īstenota CLP regulā, izmantojot CLP 12. PTA.

Maisījumu klasifikācija atbilstīgi CLP regulai tiek veikta attiecībā uz tādu pašu bīstamību kā vielām. Tāpat kā vielām, klasificēšanai vispirms jāizmanto pieejamie dati par maisījumu kopumā. Ja to nevar izdarīt, var izmantot papildu pieejas maisījumu klasificēšanai. Var izmantot tā dēvētos "savienošanas principus" attiecībā uz dažiem bīstamības veselībai un videi veidiem, izmantojot datus par līdzīgiem pārbaudītiem maisījumiem un informāciju par atsevišķām to sastāvā esošām bīstamām vielām. Aprēķinu gadījumā formula nereti atšķiras no formulām, kuras izmanto saskaņā ar BPD. Tiesību aktā (CLP 9. panta 3. un 4. punktā) ir arī norādīti ekspertu spriedumu un būtiskāko pierādījumu izvērtējuma piemērošanas principi.

4.2 Terminu atšķirības angļu valodā ("hazardous" vai "dangerous")

Visas vielas un maisījumi, kas atbilst vienas vai vairāku bīstamības klašu kritērijiem, CLP regulā angļu valodā tiek saukti par "hazardous". Tomēr daudzos citos ES tiesību aktos joprojām var būt atsauces uz vielu vai maisījumu klasifikāciju, izmantojot angļu valodas vārdu "dangerous", kā tas noteikts BVD. Papildu informācija par to ir sniegta šo vadlīniju 21. iedaļā.

4.3 Marķējums

Ar CLP regulu tiek paredzēts izmantot ANO GHS bīstamības apzīmējumus, drošības prasību apzīmējumus un piktogrammas. CLP regulā ir paredzēta arī divu ANO GHS signālvārdu "Bīstami" un "Uzmanību" izmantošana, lai parādītu bīstamības nopietnības pakāpi (skatīt šo vadlīniju 12. iedaļu).

4.4 Harmonizētā klasifikācija

Papildus ražotāju, importētāju un pakārtoto lietotāju pašu veiktajai klasifikācijai, norādot bīstamību un klasificējot vielas un maisījumus, CLP regulā ir iekļauti arī noteikumi par tieši piemērojamu vielu harmonizēto klasificēšanu (skatīt šo vadlīniju 6. un 25. iedaļu). Priekšlikumus par šādu harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu var iesniegt dalībvalsts kompetentās iestādes vai dažos gadījumos ražotāji, importētāji vai pakārtotie lietotāji (skatīt šo vadlīniju 20. iedaļu). Šādi priekšlikumi kopumā ir paredzēti tikai attiecībā uz vielām, kas ir kancerogēnas, mutagēnas vai toksiskas reproduktīvajai sistēmai, (proti, CMR vielas) un elpceļu sensibilizatoriem. Aģentūrai var arī iesniegt priekšlikumus par harmonizētu klasifikāciju saistībā ar citām vielu īpašībām, ja vien tiek sniegts pamatojums, kas apliecina harmonizētas klasifikācijas un marķēšanas nepieciešamību ES mērogā (CLP 36. panta 3. punkts)[13].

To vielu harmonizētās klasifikācijas, kuras bija uzskaitītas BVD I pielikumā, tika pārveidotas par CLP klasifikācijām. Visas harmonizētās klasifikācijas — gan iepriekšējās, kas izrietēja no BVD, gan jaunās, par kurām panākta vienošanās atbilstīgi CLP regulai — tagad ir uzskaitītas CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā.

[13] Ņemiet arī vērā, ka uz vielām, kas ir aktīvās vielas BR vai *PPPR* izpratnē, parasti attiecas harmonizētā klasifikācija un marķēšana (skatīt šo vadlīniju 21. un 23. iedaļu).

5. Klasificēšanai un marķēšanai izmantotie termini

7. tabulā ir norādīti galvenie CLP regulas termini (skatīt arī glosāriju šo vadlīniju 1. pielikumā).

7. tabula. Galvenie CLP regulā izmantotie termini

CLP termini	
Bīstams	Viela vai maisījums, kas atbilst fizikālas, veselības vai vides bīstamības kritērijiem, kuri izklāstīti CLP I pielikumā, ir bīstams (CLP 3. pants).
Bīstamības klase/bīstamības kategorija	Fizikāls, ar veselību vai vidi saistīts bīstamības veids / nopietnības pakāpe (CLP 2. panta 1. un 2. punkts).
Bīstamības apzīmējums	Bīstamības apzīmējumi raksturo bīstamas vielas vai maisījuma bīstamības veidu, vajadzības gadījumā iekļaujot bīstamības pakāpi (CLP 2. panta 5. punkts). Piemēram, H315: Kairina ādu.
Maisījums(-i)	Maisījums vai šķīdums, kas sastāv no divām vai vairākām vielām (CLP 2. panta 8. punkts). CLP (un REACH) termina "maisījums" definīcija nedaudz atšķiras no ANO GHS definīcijas, kuru var izmantot ārpus ES.
Piktogramma	Grafisks noformējums, kas ietver simbolu un citus grafiskus elementus, piemēram, robežlīnijas, fona zīmējumu vai krāsu, ar ko paredzēts sniegt konkrētu informāciju par attiecīgo bīstamību (CLP 2. panta 3. punkts). Piemēram, ar šādu piktogrammu apzīmē oksidējošu vielu vai maisījumu.

Drošības prasību apzīmējums	Ieteiktā(-o) pasākuma(-u) apraksts, lai samazinātu vai novērstu negatīvu ietekmi, kas rodas, lietojot vai likvidējot bīstamas vielas vai maisījumus (CLP 2. panta 6. punkts). Piemēram, P102: Sargāt no bērniem.
Signālvārds	Lai norādītu bīstamības nopietnības pakāpi, izmanto vārdus "Draudi" un "Brīdinājums" (CLP 2. panta 4. punkts).
Viela(-s)	Ķīmisks elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tās stabilizācijai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piemaisījumi, kas nav šķīdinātāji, kurus var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu (CLP 2. panta 7. punkts).
Piegādātājs	Jebkurš **ražotājs**, **importētājs**, **pakārtotais lietotājs** vai **izplatītājs**, kas laiž tirgū vielu (vienu pašu vai maisījumā) vai arī maisījumu (CLP 2. panta 26. punkts). Skatīt arī šo vadlīniju 2. iedaļu.

6. Klasificēšanas vispārējās iezīmes

6.1 Klasifikācija

Klasificēšanas pienākums pamatots ar diviem tiesību aktiem — CLP regulu un REACH regulu.

- Klasificēšana jāveic atbilstīgi **CLP regulai** (CLP 4. panta 1. punkts):

  ja esat ķīmisko vielu vai maisījumu ražotājs, importētājs vai pakārtotais lietotājs, kas tos laiž tirgū, jums šādas vielas vai maisījumi pirms laišanas tirgū jāklasificē neatkarīgi no saražoto, importēto vai tirgū laisto tonnu daudzuma. Ņemiet vērā, ka šis pienākums attiecas arī uz noteiktiem sprādzienbīstamiem izstrādājumiem (skatīt CLP I pielikuma 2.1. iedaļu).

- Klasifikācija jāveic atbilstīgi **REACH regulai** (CLP 4. panta 2. punkts):

  ja esat ražotājs vai importētājs, jums jāklasificē arī vielas, kuras nelaižat tirgū, ja tās ir jāreģistrē vai par tām jāpaziņo atbilstīgi REACH 6., 9., 17. vai 18. pantam. Šī prasība ietver monomēru, ražotnē uz vietas izolētu starpproduktu, transportētu starpproduktu, kā arī vielu, kuras izmanto uz ražojumiem un procesiem orientētai pētniecībai un tehnoloģiju izstrādei *(PPORD)*, klasificēšanu.

Visbeidzot, ja esat izstrādājuma ražotājs vai importētājs, jums joprojām ir jāklasificē arī izstrādājumā iekļautās vielas gadījumos, kad REACH 7. un 9. pantā prasīta to reģistrācija vai paziņošana un šādas vielas vēl nav reģistrētas konkrētajam lietojumam. Tas ietver vielu, kas izmantotas izstrādājumos, klasifikāciju, ko lieto *PPORD*.

Klasificēšanai vajadzīgās bīstamības klases ir norādītas CLP I pielikuma 2.–5. daļā.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka:

- tāda izstrādājuma ražotājam, kurš atbilst sprādzienbīstama izstrādājuma definīcijai, kā noteikts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, pirms laišanas tirgū ir pienākums klasificēt, marķēt un iepakot šādus izstrādājumus saskaņā ar CLP regulu (CLP 4. panta 8. punkts);
- izplatītājs (tostarp mazumtirgotājs) var pārņemt vielas vai maisījuma klasifikāciju, ko saskaņā ar CLP II sadaļu ir veicis cits piegādes ķēdes dalībnieks, piemēram, piemēram, no SDS (CLP 4. panta 5. punkts). Tomēr izplatītājam ir jānodrošina, ka jebkāda vielas vai maisījuma marķēšana un iepakošana notiek saskaņā ar CLP III un IV sadaļu (CLP 4. panta 4. punkts);
- pakārtotais lietotājs (tostarp maisījumu sintezētājs, vielu vai maisījumu atkārtots importētājs) var pārņemt vielas vai maisījuma klasifikāciju, ko saskaņā ar CLP II sadaļu ir veicis cits piegādes ķēdes dalībnieks, piemēram, no SDS, ja netiek mainīts vielas vai maisījuma sastāvs (CLP 4. panta 6. punkts). Tomēr arī pakārtotajam lietotājam ir jānodrošina, ka jebkāda vielas vai maisījuma (atkārtota) marķēšana un (atkārtota) iepakošana notiek saskaņā ar CLP III un IV sadaļu (CLP 4. panta 4. punkts).

	Atbilstīgi CLP paziņoto vai atbilstīgi REACH reģistrēto vielu klasifikācija tiek iekļauta Aģentūras izveidotajā klasifikācijas un marķējumu sarakstā (CLP 42. pants). Sarakstā ir norādīts, vai attiecīgā klasifikācija ir harmonizēta vai divu vai vairāku paziņotāju vai reģistrētāju savstarpēji saskaņota.
REACH	**Izstrādājumu ražotājiem** jāsniedz Aģentūrai informācija par izstrādājumu sastāvā esošām vielām, ja šīs vielas ir vielas, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC), ja viela šajos izstrādājumos ir tādā daudzumā, kas vienam ražotājam vai importētājam pārsniedz 1 tonnu gadā, un tās koncentrācija izstrādājumos ir lielāka par 0,1 % (no svara) (REACH 7. panta 2. punkts). Informācija, kas jāziņo, ietver arī izstrādājumā esošo vielu un izstrādājumu lietošanas veidu aprakstu (REACH 7. panta 4. punkts).

6.2 Pašu veiktā klasifikācija un harmonizētā klasifikācija

CLP regulā ir paredzēti noteikumi divu veidu klasifikācijai: pašu veikta klasificēšana un harmonizētā klasificēšana, kas ir īsi aprakstītas turpmāk tekstā.

Pašu veikta klasificēšana: lēmumu par vielas vai maisījuma konkrēto bīstamības klasifikāciju un marķējumu pieņem šādas vielas vai maisījuma ražotājs, importētājs vai pakārtotais lietotājs, vai attiecīgā gadījumā tie izstrādājumu ražotāji, kuriem ir pienākums klasificēt (skatīt 5. tabulu šo vadlīniju 2. iedaļā).

Prasība par pašu veiktu klasificēšanu ir paredzēta CLP regulā. Saskaņā ar CLP visas vielas, kurām nav harmonizētas bīstamības klasifikācijas (skatīt turpmāk) vai kuru harmonizētā klasifikācija attiecas tikai uz noteiktām bīstamības klasēm vai diferenciācijām, ir pašiem jāklasificē:

- vielu ražotājiem,
- vielu vai maisījumu importētājiem,
- sprādzienbīstamu izstrādājumu vai izstrādājumu, attiecībā uz kuriem REACH regulā ir paredzēta reģistrācija vai paziņošana, ražotājiem vai importētājiem,
- pakārtotiem lietotājiem, tostarp sintezētājiem (kas izgatavo maisījumus).

Maisījumi vienmēr jāklasificē pašiem maisījumu pakārtotajiem lietotājiem[14] vai to importētājiem.

[14] Kā minēts iepriekš, pakārtotie lietotāji arī var pārņemt klasifikāciju, ko veicis cits piegādes ķēdes dalībnieks, ja netiek mainīts vielas vai maisījuma sastāvs.

Harmonizētā klasificēšana: lēmums par vielas konkrētās bīstamības klasifikāciju tiek pieņemts ES līmenī (skatīt arī šo vadlīniju 20. iedaļu). Vielu harmonizētās klasifikācijas ir iekļautas CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā. Harmonizēto klasifikāciju piemēro tikai vielām.

Vielas (ja tāda vispār ir) harmonizētā klasifikācija un marķējums jāizmanto obligāti. To piemēro visi tās pašas vielas piegādātāji, t. i., vielu ražotāji, atsevišķu vielu vai vielu maisījumā importētāji, sprādzienbīstamu izstrādājumu vai izstrādājumu, attiecībā uz kuriem REACH regulā paredzēta reģistrācija vai paziņošana, ražotāji vai importētāji, pakārtotie lietotāji, tostarp sintezētāji (kas izgatavo maisījumus) un izplatītāji.

BVD harmonizētās klasifikācijas un marķējums parasti ietvēra visas bīstamības kategorijas. Saskaņā ar CLP regulu klasifikācijas harmonizācija galvenokārt attiecas uz CMR īpašībām un elpceļu sensibilizāciju. Turklāt citu īpašību klasifikācijas saskaņošana notiks, vērtējot katru konkrēto gadījumu. Tas nozīmē, ka tajos beigu punktos, uz kuriem neattiecas harmonizētā klasifikācija, ražotājam, importētājam vai pakārtotajam lietotājam klasificēšana jāveic pašam. Atbilstīgi BR vai *PPPR* regulētām vielām parasti jāveic harmonizētā klasifikācija un marķēšana attiecībā uz visām bīstamajām īpašībām (CLP 36. panta 2. punkts). Vairāk informācijas skatīt šo vadlīniju 20 un 22. iedaļā.

7. Harmonizētās klasifikācijas izmantošana

7.1 Pamatinformācija

Lai pilnībā ņemtu vērā saistībā ar BVD paveikto darbu un uzkrāto pieredzi, visas iepriekš harmonizētās klasifikācijas un vairums BVD I pielikumā uzskaitīto vielu specifisko robežkoncentrāciju tika pārveidotas par CLP klasifikācijām un pārceltas uz CLP VI pielikuma 3. daļu.

Gatavojot CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulu, klasifikācija saskaņā ar BVD kritērijiem ne vienmēr pilnībā atbilda klasifikācijai saskaņā ar CLP kritērijiem, jo īpaši attiecībā uz fizikālu bīstamību, akūtu toksiskumu un atkārtotu *STOT* iedarbību. Pārveidojumi, kas tabulā attēloti attiecībā uz fizikālo bīstamību, ir pamatoti ar pieejamo datu atkārtotu izvērtējumu. Saistībā ar attiecīgo bīstamību veselībai vielām ir piešķirta **minimālā** CLP klasifikācija. Ražotājiem un importētājiem jāpiemēro šī klasifikācija, taču jānosaka nopietnāka bīstamības kategorija, ja viņu rīcībā ir papildu informācija, kas liecina par šādu vajadzību. Situācijas, kurās ir jāpiemēro cita, nevis minimālā klasifikācija, ir izklāstīti CLP VI pielikuma 1. daļas 1.2.1. punktā.

CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabula tiek atjaunināta, kad Eiropas Komisija (EK) ir vienojusies par papildu harmonizētām klasifikācijām. Jauninājumi tiek publicēti kā CLP regulas pielāgojumi tehnikas un zinātnes attīstībai (PTA)[15].

7.2 Kā lietot harmonizēto klasifikāciju

Kā minēts šo vadlīniju 6.2. iedaļā, vielas harmonizētās klasifikācijas un marķējuma (ja tāds ir) izmantošana ir obligāta. To beigu punktu gadījumos, uz kuriem neattiecas harmonizētā klasifikācija, ražotājam, importētājam vai pakārtotajam lietotājam klasificēšana jāveic pašam.

Harmonizētā klasifikācija var ietver specifisko robežkoncentrāciju (SRK), reizināšanas koeficientu (m koeficients) vai aprēķināto akūto toksicitāti (*ATE*). **SRK** var būt mazākas vai lielākas par CLP I pielikumā noteiktajām vispārīgajām robežkoncentrācijām, kas ir iekļautas CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā. Vielām ar harmonizētu klasifikāciju ūdens vidē var būt piešķirts **m koeficients**, kas ir atbilst citām bīstamības klasēm noteiktajai SRK (skatīt arī dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.5. iedaļu). Vielām ar harmonizēto klasifikāciju attiecībā uz akūtu toksiskumu var paredzēt ***ATE***, ko izmanto, lai noteikto tādu maisījumu klasifikāciju, kas satur šīs vielas. CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas vienā ailē ir norādītas SRK, m koeficienti un *ATE*. Ja šajā ailē ir redzama zvaigznīte (*), tas nozīmē, ka nebija iespējams pārnest BVD I pielikumā paredzēto robežkoncentrāciju uz CLP VI pielikumu, piemēram, gadījumos, kad CLP regulā norādīta minimālā klasifikācija. Kategorijas minimālā klasifikācija ir apzīmēta ar zvaigznīti (*) CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas ierakstā.

Ja izmantojat vielu maisījumā, tad, klasificējot savu maisījumu, jums jāņem vērā šādas vielas ierakstam piešķirtās SRK, m koeficienti un/vai *ATE*. Ja vielām, kuras klasificētas kā bīstamas ūdens videi (akūta 1. kategorija vai hroniska 1. kategorija), CLP VI pielikuma 3. daļā nav norādīts m koeficients, jums šis koeficients ir jānosaka. Ja vielu saturošais maisījums ir klasificēts, izmantojot summēšanas metodi, ir jāizmanto šis m koeficients. Piemērojot harmonizēto *ATE* maisījuma klasificēšanai attiecībā uz akūtu toksiskumu,

[15] Vairāk informācijas un publicēto PTA dokumentu sarakstu skatīt *ECHA* tīmekļa vietnes CLP lapā: https://echa.europa.eu/regulations/clp/legislation.

jāizmanto CLP I pielikuma 3.1.3.6. iedaļā aprakstītā pieskaitīšanas formula. Ja akūtam toksiskumam nav noteiktas *ATE* vērtības, pareizā vērtība jānosaka, izmantojot pieejamos datus.

Turklāt jāpārliecinās, ka esat pilnībā ņēmuši vērā CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulas piezīmju ailē minēto īpašo norādījumu ietekmi.

8. VII pielikuma izmantošana BVD/BPD klasifikācijas pārveidošanai par CLP klasifikāciju

CLP VII pielikums tika iekļauts tiesību aktā, lai **ražotājiem**, **importētājiem** un **pakārtotiem lietotājiem** būtu pārveidošanas tabula iepriekš noteiktās BVD vai BPD klasifikācijas pārveidošanai par CLP klasifikāciju. Pārveidošanas tabulas bija pienācīgi lietot tad, kad par attiecīgo vielu vai maisījumu un bīstamības klasi nebija citas informācijas, izņemot BVD vai BPD klasifikāciju (skatīt arī dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.7. iedaļu).

Pārveidošanas tabulā ir iekļauti tie bīstamības veidi, kuriem ir pamatota savstarpējā saistība starp BVD/BPD un CLP klasifikāciju. Ja CLP nav atbilstīgas klasifikācijas, jums attiecīgās īpašības būs jānovērtē pašam, izmantojot CLP I pielikuma kritērijus. Nepietiekama saikne ir, piemēram, šādos gadījumos:

- **uzliesmojošu cietu vielu** gadījumā nav iespējama interpretācija saskaņā ar BVD un CLP kritērijiem. Tātad pārveidošana nav iespējama;
- **akūta toksiskuma** gadījumā abu sistēmu klasifikācijas diapazoni pārklājas, un līdz datu iegūšanai var lietot minimālo klasifikāciju, izmantojot pārveidošanas tabulu. **Tomēr tas ir rūpīgi jāizvērtē**, ja jums ir dati, kas ļauj precīzāk klasificēt vielu vai maisījumu.

Tabulas izmantošanai ir vairāki ierobežojumi. Maisījumiem, kas sākotnēji tika klasificēti, pamatojoties uz pārbaužu rezultātiem, tabulu varētu izmantot tāpat kā vielām. Tomēr maisījumiem, kas sākotnēji tika klasificēti, pamatojoties uz BPD noteiktajām robežkoncentrācijām vai izmantojot parasto BPD aprēķina metodi, atbilstīgi CLP regulai rosinātais pārveides iznākums ir jāizmanto tikai kā norāde par iespējamo klasifikāciju, jo ir atšķirības starp robežkoncentrācijām un aprēķina metodēm. Ja kādā konkrētā gadījumā viela vai maisījums nav klasificēti saskaņā ar BPD, tabulu **nevar** izmantot, jo nav pamatotu norāžu par iespējamo pārveidošanas rezultātu.

Iepriekš minēto iemeslu dēļ tabulas izmantošana vairs netiek uzskatīta par būtisku. Tomēr, ja joprojām apsverat tās lietošanu, ņemiet vērā, ka tad, kad jums ir dati par maisījumu vai maisījumā esošām vielām, piemēram, no jums iesniegtajām SDS, vērtēšana un klasifikācija jāveic saskaņā ar CLP 9. līdz 13. pantu (un CLP VII pielikuma ievaddaļu).

9. Informācijas avoti

9.1 Kur meklēt informāciju?

Jums vajadzēs iegūt informāciju par savas vielas vai maisījuma īpašībām, lai varētu to klasificēt un marķēt. Šajā nodaļā ir sniegti norādījumi par to, kur meklēt šādu informāciju (ziņas par citiem noderīgas informācijas papildu avotiem skatīt šo vadlīniju 2. pielikumā).

Meklēšana savā kartotēkā

Ja jums viela vai maisījums ir jāklasificē atbilstīgi kādam no uzdevumiem, kas izklāstīti šo vadlīniju 2. iedaļā, jums jāpārbauda, kāda veida informācija vai dati jums jau ir pieejami uz vietas.

Piegādātājs

Būtisks informācijas avots ir atjaunināta SDS vai drošības informācija citā formātā, kas saņemta no jūsu vielas vai maisījuma piegādātāja vai piegādātājiem.

REACH (vielas)

Jūs varat izmantot informāciju, kuru sagatavojat atbilstīgi REACH regulai vai kuru esat ieguvuši, apmainoties ar informāciju (skatīt arī šo vadlīniju 24. iedaļu). Šādā gadījumā varat skatīt arī dokumentu *Vadlīnijas par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu*, jo īpaši tā R.3 nodaļu, kurā ir sīki aprakstīta informācijas apkopošana (skatīt arī šo vadlīniju 25. iedaļu).

Iespējams, ka varat iegūt un izmantot informāciju par vielām un maisījumiem, kas izvērtēti saskaņā ar citiem ES tiesību aktiem, piemēram, kuri reglamentē darbības ar biocīdiem un augu aizsardzības līdzekļiem. Tā kā REACH regulā ir arī paredzēts pienākums paziņot informāciju par vielām un maisījumiem visiem piegādes ķēdes dalībniekiem, jums jāizmanto SDS minētā informācija vai jāapspriežas ar jūsu vielu piegādātāju(-iem). Attiecīgo nekonfidenciālo informāciju par ES importētām vai ražotām vielām varat atrast arī Aģentūras tīmekļa vietnē (https://www.echa.europa.eu/web/guest/information-on-chemicals).

Klasifikācijas un marķējumu saraksts

Klasifikācijas un marķējumu sarakstā *ECHA* tīmekļa vietnē ir iekļautas ES mērogā harmonizētas klasifikācijas (CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabula) un vielu klasifikācijas, ko ražotāji un importētāji norādījuši savos klasifikācijas un marķējuma paziņojumos vai REACH reģistrācijas dokumentācijā. Tirgū laistās vielas atšķirīga sastāva, veida vai fizikālā stāvokļa dēļ vienai vielai var būt vairākas klasifikācijas[16].

9.2 Citi informācijas avoti

Informāciju par vielu bīstamajām īpašībām var iegūt internetā pieejamajās datubāzēs, kā arī zinātniskos izdevumos. Lai gan *ECHA* tīmekļa vietnē ievietotā dokumenta *Vadlīnijas par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu* R.3.4. iedaļā ir norādīts liels skaits lielāko pieejamo datubāžu un datu banku (dažas ir bezmaksas, taču par citu lietošanu ir noteikta maksa), turpmāk tomēr ir sniegta neliela šo informācijas avotu izlase.

[16] Ņemiet vērā, ka uz klasifikācijas un marķējumu sarakstu attiecas *ECHA* juridiskais paziņojums https://echa.europa.eu/legal-notice.

Ņemiet vērā, ka šajā izlasē nav iekļauti visi pieejamie avoti, turklāt datu avota pieminēšana nenozīmē tā satura apstiprinājumu.

ES informācijas un datu avoti:

- *ECHA* datubāzes: https://echa.europa.eu/information-on-chemicals
- *EFSA* (Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde — informācija par augu aizsardzības līdzekļu aktīvajām vielām): http://www.efsa.europa.eu/
- Daudzi ANO GHS kritēriji (atbilstīgi bīstamības klasēm), jo īpaši tie, kas attiecas uz fizikālo bīstamību, jau ir ieviesti, izmantojot ANO paraugnoteikumus un saistītos juridiskos instrumentus (*ADR*, *RID*, *ADN*, *IMDG* kodekss un *ICAO* (skatīt šo vadlīniju 1. pielikumu)), ar kuriem regulē bīstamo preču pārvadāšanu. Kā vienu no saviem informācijas avotiem attiecībā uz savu vielu klasificēšanu un marķēšanu varat izmantot transporta klasifikāciju, ja tā nav iekļauta CLP VI pielikumā. Pirms transporta klasifikācijas izmantošanas jums jāapzinās, ka:
  - transporta klasifikācijā nav iekļautas visas ANO GHS fizikālas, veselības vai vides bīstamības kategorijas, tāpēc tas, ka jūsu vielai nav transporta klasifikācijas, nenozīmē, ka jums tā nav jāklasificē atbilstīgi CLP regulai. Attiecībā uz fizikālo bīstamību tas nozīmē, ka jums var būt jāveic tests, lai sniegtu datus, kas vajadzīgi viennozīmīgai klasifikācijai saskaņā ar CLP regulu;
  - transporta jomas tiesību aktos dažkārt ir īpaši nosacījumi saistībā ar ierakstiem bīstamo preču sarakstā (*ADR*, 3. daļa), kas jāizpilda, lai preces klasificētu attiecīgajā pārvadājumu klasē. Šajos gadījumos piegādei un lietošanai paredzētā klasifikācijas varētu atšķirties. Turklāt vienai un tai pašai vielai var būt pat divi dažādi ieraksti divās dažādās klasifikācijās, ja viena no klasifikācijām ir saistīta ar vienu vai vairākiem īpašajiem noteikumiem;
  - transporta klasifikācija var pamatoties uz citu informācijas kopumu, nevis to, kas tagad ir prasīts saskaņā ar CLP regulu, lai noteiktu CLP atbilstīgu klasifikāciju.

Nākamajā sarakstā ir uzskaitīti informācijas avoti ārpus ES. Ņemiet vērā, ka šis saraksts ir tikai informatīvs; datu avota pieminēšana nenozīmē tā satura apstiprinājumu:

- *eCHEM* portāls, kas pieejams ESAO: http://www.echemportal.org/echemportal/index?pageID=0&request_locale=en;
- Ķīmisko vielu toksiskās iedarbības reģistrs (*RTECS*), pieejams ASV Nacionālā darba drošības un arodveselības institūta (*NIOSH*) tīmekļa vietnē: https://www.cdc.gov/niosh/rtecs/;
- Amerikas Savienoto Valstu Vides aizsardzības aģentūras (*US EPA*) tīmekļa vietne: https://www.epa.gov/;
- Integrētā riska informācijas sistēma (*IRIS*), kas pieejama *US EPA* tīmekļa vietnē: https://www.epa.gov/iris;
- Amerikas Savienoto Valstu Darba drošības un arodveselības administrācija (*OSHA*) tīmekļa vietne: https://www.osha.gov/;
- Austrālijas Nacionālās rūpniecisko ķīmisko vielu paziņošanas un novērtēšanas shēmas (*NICNAS*) tīmekļa vietne: https://www.nicnas.gov.au/;
- Toksikoloģijas datu tīkla (*TOXINET*) tīmekļa vietne, kurā iekļautas tādas datubāzes kā Toksikoloģijas publikāciju tiešsaistes datu bāze (*Toxiline*) un Bīstamo vielu datu banka (*HSDB*): https://toxnet.nlm.nih.gov/;

- Starptautiskās ķīmiskās drošības programmas (*IPCS*) *INCHEM* tīmekļa vietne: http://www.inchem.org/ un
- zinātniskā literatūra: ASV Nacionālās medicīnas bibliotēkas portāls *PubMed* veic meklēšanu simtiem būtisku izdevumu, no kuriem daudzi ir pieejami bez maksas: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/.

9.3 Testēšana

Pēc pieejamo attiecīgo informācijas avotu pārbaudes jums var būt jāapsver iespēja veikt testēšanu (skatīt šo vadlīniju 10. iedaļu).

10. Testēšanas nozīme CLP regulā

10.1 Testēšanas nozīme

CLP ir noteikts, ka **ražotājam**, **importētājam** vai **pakārtotajam lietotājam** ir jāapkopo attiecīgā un pieejamā informācija par visām vielas vai maisījuma bīstamajām īpašībām. Šāda informācija ir rūpīgi jānovērtē, lai pieņemtu lēmumu par vielas vai maisījuma iespējamo klasificēšanu.

Attiecībā uz fizikālo bīstamību jums ir pienākums sagatavot jaunu informāciju, kas vajadzīga klasificēšanai un marķēšanai, ja vien jums jau nav pieejama atbilstīga un ticama informācija. Tomēr testēšanas pienākums neattiecas uz bīstamību veselībai un videi (skatīt arī turpmāk).

Ja ir sagatavoti jauni dati, tad ir jāievēro noteikti kvalitātes nosacījumi, lai ar šādiem datiem pamatotā klasifikācija būtu ticama. Testi jāveic ar vielām vai maisījumiem tādā formā(-ās) vai fizikālā(-os) agregātstāvoklī(-ļos), kādā attiecīgo vielu vai maisījumu laiž tirgū un kādā varētu pamatoti uzskatīt, ka to lietos (skatīt arī dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.2. iedaļu).

10.2 Fizikālās bīstamības testēšana

Vielu un maisījumu fizikālā bīstamība jānosaka, testējot tos saskaņā ar CLP I pielikuma 2. daļā minētajām metodēm vai standartiem. Ar tiem var iepazīties, piemēram, ANO Testēšanas un kritēriju rokasgrāmatā, kur izklāstītas testēšanas metodes un procedūras, kuras parasti izmanto, lai klasificētu vielas un maisījumus pārvadājumiem. Šī rokasgrāmata atrodas vietnē http://www.unece.org/trans/danger/publi/manual/manual_e.html. Var izmantot pieejamos testu rezultātus, kas iegūti ar citām metodēm vai saskaņā ar citiem standartiem, ja tie ir atbilstoši bīstamības noteikšanai. Lai izdarītu secinājumus par datu atbilstību, jums vai iesaistītajam ekspertam jāpārbauda, vai dokumentācija ir pietiekama, lai novērtētu izmantojamā testa piemērotību un vai tests ir veikts, ievērojot pieņemamu kvalitātes nodrošināšanas līmeni.

Ja ir nepieciešams veikt jaunus testus, jāņem vērā, ka vēlākais no 2014. gada 1. janvāra[17] jauni testi ir jāveic atbilstīgi atzītai kvalitātes sistēmai vai laboratorijās, kurās ievēro attiecīgu atzītu standartu, piemēram, EN ISO/IEC 17025[18]. Papildu norādījumi par šo jautājumu ir sniegti dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 2. daļā.

10.3 Testēšana attiecībā uz bīstamību veselībai un videi

Attiecībā uz veselības un vides bīstamību jūs varat veikt jaunu testēšanu atbilstoši CLP regulai tikai tad, ja esat izmantojuši visus citus informācijas iegūšanas veidus, tostarp piemērojot REACH XI pielikuma 1. iedaļā paredzētos noteikumus (CLP 8. pants). Šie noteikumi attiecas gan uz esošo datu, gan uz tādu datu izmantošanu, kas iegūti testos, kuri nav veikti saskaņā ar labas laboratorijas prakses principiem, kā arī vēsturisko datu par cilvēkiem izmantošanu, būtiskāko pierādījumu izvērtēšanu un (kvantitatīvā) struktūras aktivitātes attiecības modeļa ((Q)SAR), *in vitro* metožu un savstarpējo atsauču izmantošanu. Lai piemērotu CLP kritērijus, ir jāizmanto ekspertu spriedums, piemēram, lai novērtētu pieejamos testēšanas datus, kurus nevar tieši salīdzināt ar kritērijiem, vai lietotu

[17] CLP 8. Panta 5. punkts.

[18] EN ISO/IEC 17025 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības".

pieejamos datus par maisījumiem, kas līdzīgi klasificējamajam maisījumam (CLP 9. pants). Izmēģinājumi ar dzīvniekiem jāveic tikai tad, ja nepastāv citas alternatīvas, kas nodrošina pietiekamu datu uzticamību un kvalitāti (CLP 7. pants). Jaunu testēšanu bez dzīvnieku iesaistīšanas var veikt, ja tas garantē atbilstīgāku klasifikāciju, piemēram, pārbaudot pārveidošanos / šķīšanu, lai klasificētu metālu un vāji šķīstošu metālu savienojumu bīstamību ūdens vidē. CLP regulas īstenošanas nolūkā aizliegts veikt izmēģinājumus ar cilvēkiem. Tomēr var izmantot datus, kas iegūti klīniskajos vai epidemioloģiskajos pētījumos, vai zinātniski atzītos konkrētos pētījumos (CLP 7. pants). Aizliegts veikt izmēģinājumus ar primātiem, kas nav cilvēki (CLP 7. pants).

Kopumā jebkāda jauna testēšana ir jāveic saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 440/2008 par testēšanas metodēm noteiktajām testēšanas metodēm, kur izklāstītas tās metodes, kuras jāizmanto REACH regulas nolūkiem; testēšanu var veikt arī saskaņā ar pamatotiem, starptautiski atzītiem zinātniskiem principiem vai starptautiski apstiprinātām metodēm. Testi jāveic ar vielu vai maisījumu tādā formā(-ās) vai fizikālā(-os) agregātstāvoklī(-ļos), kādā attiecīgo vielu vai maisījumu laiž tirgū un kādā varētu pamatoti uzskatīt, ka to lietos (papildu norādījumus skatīt dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.2. iedaļā). Turklāt jaunus testus ar dzīvniekiem veic saskaņā ar labas laboratorijas prakses principiem un Direktīvas 2010/63/ES par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību noteikumiem. Parasti šāda testēšana jums būs jāuztic ārpakalpojumu sniedzējam.

Uz maisījumiem attiecas tādi paši noteikumi kā uz vielām — ja par maisījumu kopumā jau ir pieejami dati, tie ir jāizvērtē vispirms. Tomēr saistībā ar maisījuma CMR īpašībām klasifikācijai parasti ir jābūt pamatotai ar to sastāvā esošo vielu klasifikāciju, piemērojot attiecīgos koncentrācijas robežlielumus. Tikai izņēmuma gadījumos var izmantot pieejamos testēšanas datus par maisījumu, piemēram, ja šie dati uzrāda CMR īpašības, kuras nav konstatētas atsevišķām tā sastāvā esošām vielām (CLP 6. panta 3. punkts). Maisījuma bīstamība ūdens videi jāklasificē, ņemot vērā bionoārdīšanos un bioakumulāciju, pamatojoties uz tā sastāvā esošo vielu īpašībām (CLP 6. panta 4. punkts). Tomēr sakausējumiem var piemērot šā noteikuma izņēmumus (skatīt dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* IV pielikumu).

Papildu informāciju par atsevišķiem bīstamības veidiem skatīt dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 2.–4. iedaļā.

11. Vielu un maisījumu klasificēšana

11.1 Pamatposmi:

Vielu un maisījumu klasificēšanai ir pieci pamatposmi, kā parādīts 1. attēlā.

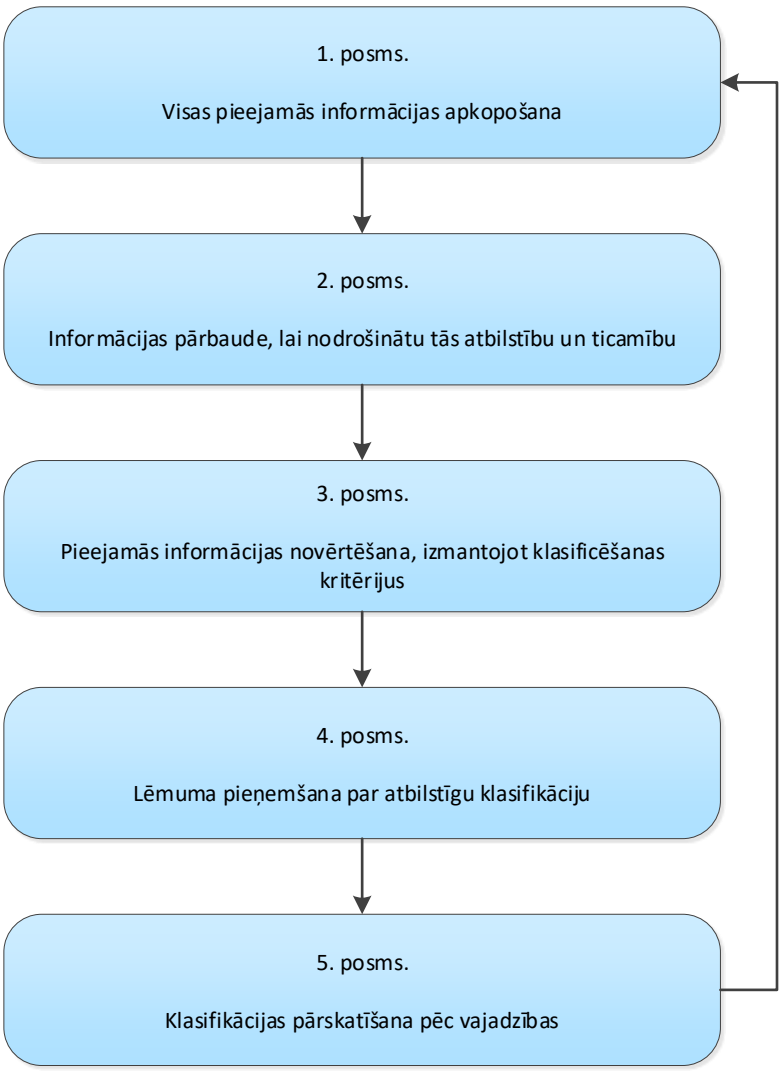

1. attēls. Vielu un maisījumu klasificēšanas pieci pamatposmi

11.2 1. posms. Pieejamās informācijas apkopošana

Lai palīdzētu noteiktu katras jūsu vielas vai maisījuma klasifikāciju, jāsavāc būtiska un ticama informācija. Šāda informācija var būt:

- tādu testu rezultāti, kas veikti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 440/2008 par testēšanas metožu noteikšanu (CLP 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts);
- tādu testu rezultāti, kas veikti saskaņā ar starptautiski atzītiem un pamatotiem zinātniskiem principiem vai metodēm, kuras apstiprinātas atbilstīgi starptautiskām procedūrām (CLP 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 8. panta 3. punkts); tie ir arī rezultāti testiem, kas pamatoti ar metodēm vai standartiem, kuri noteikti ANO Rekomendācijās par bīstamo kravu pārvadāšanu, Testu un kritēriju rokasgrāmatā, kā minēts CLP I pielikuma 2. daļā;
- rezultāti, kas iegūti, izmantojot ar testēšanu nesaistītas metodes, piemēram, (Q)SAR, savstarpējas atsauces, kategoriju pieeju (CLP 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts un REACH XI pielikuma 1. iedaļa);
- pieredze, kas saistīta ar visu bīstamības veidu iedarbību uz cilvēkiem, tostarp epidemioloģiskie dati, dati no nelaimes gadījumu datu bāzēm un arodslimību dati (CLP 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
- jebkāda jauna zinātniskā informācija (CLP 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts);
- jebkāda cita informācija, kas sagatavota saskaņā ar starptautiski atzītām ķīmikāliju programmām (CLP 5. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

Informācijas avotu sarakstu skatīt šo vadlīniju 9. iedaļā un 2. pielikumā. Ņemiet vērā, ka, ja vielai ir harmonizētā klasifikācija un saistīts ieraksts CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā, jums nav jāvāc pieejamā informācija par attiecīgo bīstamību (neskarot CLP 37. panta 6. punktu). Proti, pirms informācijas vākšanas ir jāpārbauda VI pielikums.

REACH

Saskaņā ar REACH to pašu vielu reģistrētājiem ir pienākums kopīgi iesniegt datus, tostarp klasificēšanas un marķēšanas vajadzībām, piemērojot ierobežotu izņēmumu skaitu (REACH 11. panta 1. un 3. punkts). Jāizmanto REACH paredzētais datu vākšanas process, lai lūgtu piekļuvi testu datiem (REACH 26. un 27. pants).

Saskaņā ar daudzpakāpju pieeju, lai noteiktu maisījuma klasifikāciju, vispirms vajadzētu izmantot pieejamos datus par maisījumu kopumā, izņemot CMR īpašības un bionoārdīšanās un bioakumulācijas īpašības. Ja dati par maisījumu nav pieejami, maisījuma klasificēšanai var izmantot citas pieejas. Piemēram, attiecībā uz noteiktām veselības un vides bīstamībām jūs varat piemērot tā dēvētos savienošanas principus, izmantojot datus par līdzīgiem pārbaudītiem maisījumiem un informāciju par atsevišķām to sastāvā esošām bīstamām vielām (skatīt arī šo vadlīniju 11.7. iedaļu). Ja nevarat izmantot pieejamos testēšanas datus par maisījumu kopumā, lai to klasificētu, ir jābūt pietiekamai informācijai par maisījuma sastāvdaļām.

Kopumā ieteicams mēģināt iegūt skaidru priekšstatu par to, kādas vielas un maisījumi jums ir piegādāti, jo īpaši, ja pats sintezējat maisījumus. Pamatinformācija par vielām ietver vielas nosaukumu, tās klasifikāciju un koncentrāciju maisījumā un attiecīgā gadījumā ziņas par piejaukumiem un piedevām (tostarp to nosaukums, klasifikācija un koncentrācija). Noderīgs šādas informācijas avots ir vielas piegādātāja SDS.

Ja izmantojat sastāvdaļu, kuru piegādā kā maisījumu, jums, ciktāl tas iespējams, ir jāzina, kādas ir šāda maisījuma sastāvā esošās vielas, kāda ir to koncentrācija un klasifikācija (skatīt arī dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6.4. iedaļu) Šādi dati par sastāvu var būt pieejami maisījuma SDS, taču, lai saņemtu papildu informāciju, var būt jāuztur dialogs ar piegādātāju.

11.3 2. posms. Informācijas pārbaude, lai nodrošinātu tās atbilstību un ticamību

Jums ir jāizvērtē, vai jums ir pietiekams speciālās zināšanas, lai izdarītu spriedumus par iegūtās bīstamības informācijas atbilstību un derīgumu[19]. Ja tā nav, jāapspriežas ar ekspertu. Jums vai iesaistītajam ekspertam jāpārbauda savāktā informāciju, lai pārliecinātos, ka tā ir klasificēšanai atbilstīga un ticama.

Informācijai jābūt saistītai ar formām vai fizikālajiem agregātstāvokļiem, kādos attiecīgo vielu vai maisījumu lieto vai laiž tirgū un kādā varētu pamatoti uzskatīt, ka to lietos (CLP 5. panta 1. punkts un 9. panta 5. punkts). Papildu norādījumus skatīt dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.2. iedaļā.

11.4 3. posms. Informācijas novērtēšana, salīdzinot ar klasifikācijas kritērijiem

Jums vai iesaistītajam ekspertam vispirms jāpārbauda, vai iegūtā informācija liecina par bīstamu īpašību.

> Ņemiet vērā, ka praksē vielas vai maisījuma fizikālā bīstamība var atšķirties no testos atklātās bīstamības, piemēram, konkrētu amonija nitrātu savienojumu (oksidējošas/sprādzienbīstamas īpašības) un noteiktu halogenētu ogļūdeņražu (uzliesmošanas īpašības) gadījumā. Šāda pieredze jāņem vērā, veicot klasificēšanu (CLP 12. panta a) apakšpunkts).

Jums vai iesaistītajam ekspertam vispirms jāpārbauda, vai iegūtā informācija liecina par bīstamu īpašību.

Pēc tam jāpārbauda, vai informācija ir tieši salīdzināma ar attiecīgajiem bīstamības kritērijiem. Tas jāatkārto katrai CLP definētajai bīstamības klasei, par kuru jums ir informācija.

[19] Vairāk informācijas par pieejamās informācijas novērtēšanu skatīt dokumenta *Vadlīnijas par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu* R.4. nodaļā.

Ja bīstamības klases klasifikācijas kritērijus nevar tieši piemērot jūsu rīcībā esošajai informācijai, būtiskākie pierādījumi jānovērtē ar ekspertu spriedumu palīdzību. (skatīt CLP I pielikuma 1.1.1. iedaļu un REACH XI pielikuma 1.2. iedaļu).

Būtiskāko pierādījumu izvērtējums pamatojas uz visu pieejamo informāciju, piemēram, piemērotu *in vitro* testu rezultātiem, atbilstīgiem izmēģinājumiem ar dzīvniekiem, līdzību ar citām vielām (grupēšana, savstarpējas atsauces) vai maisījumiem (savienošanas principi), (Q)SAR un pieredzi saistībā ar cilvēkiem, piemēram, arodslimību dati un dati no negadījumu datu bāzēm, epidemioloģiskajiem un klīniskajiem pētījumiem, kā arī labi dokumentētiem ziņojumiem par konkrētiem gadījumiem un novērojumiem. Īpaša uzmanība jāpievērš no katra avota iegūtās informācijas konsekvencei (skatīt arī CLP I pielikuma 1. daļas 1.1.1. iedaļu). Šajā jautājumā ir jākonsultējas ar ekspertu.

Ja jums pieejamā informācija nav pietiekama, lai izdarītu secinājumus par jūsu vielas vai maisījuma fizikālo bīstamību, ir jāveic jauni testi, lai noteiktu fizikālo bīstamību, ja tas paredzēts CLP I pielikuma 2. daļā. Lai noteiktu vielas veselības un vides bīstamības, kā pēdējo iespēju varat izlemt veikt jaunu testēšanu, ja esat jau izmantojuši visus citus informācijas iegūšanas līdzekļus (skatīt arī šo vadlīniju 10. iedaļu).

Noderīga informācija par bīstamības veidiem sniegta dokumentā "Piezīmes un ieteikumi par bīstamības veidiem", kas pieejams maisījumu klasifikācijas tīmekļa vietnē https://echa.europa.eu/support/mixture-classification/evaluate-information-against-classification-criteria.

11.5 4. posms. Lēmuma pieņemšana par atbilstīgu klasifikāciju

Ja bīstamības informācijas novērtējums liecina, ka viela vai maisījums atbilst konkrēta bīstamības veida klasifikācijas kritērijiem, jums ir jāpiešķir attiecīgā klasifikācija (bīstamības klase un kategorija) un jānosaka atbilstīgi marķējuma elementi etiķetei un/vai SDS, t. i., signālvārdi, bīstamības apzīmējumi, bīstamības piktogrammas un drošības prasību apzīmējumi (skatīt arī šo vadlīniju 12 un 15. iedaļu). Tas jāatkārto katrai CLP definētajai bīstamības klasei, par kuru jums ir informācija.

Skatīt arī 23. iedaļu par pienākumiem, kas saskaņā ar REACH ir jāpilda atkarībā no klasifikācijas.

REACH

Ja atbilstoši REACH regulai ir jāreģistrē viela, kuras daudzums ir vismaz 10 tonnas gadā, jums jāveic ķīmiskās drošības novērtējums, ja viela ir iekļauta vienā no turpmāk norādītajām bīstamības klasēm, kā paredzēts CLP I pielikumā (REACH 14. panta 4. punktā):

- fizikālā bīstamība: 2.1. līdz 2.4., 2.6. un 2.7., 2.8. A un B tips, 2.9., 2.10., 2.12., 2.13., 1. un 2. kategorija, 2.14., 1. un 2. kategorija, 2.15., A līdz F tips;
- bīstamība veselībai: 3.1. līdz 3.6., 3.7. — nelabvēlīgi ietekmē seksuālo funkciju un auglību vai attīstību, 3.8. — iedarbība, izņemot narkotisko iedarbību, 3.9. un 3.10.;
- bīstamība videi: 4.1.;
- papildu bīstamības klases: 5.1.,
- ķīmiskās drošības novērtējumā jāiekļauj arī iedarbības novērtējuma un riska raksturojuma posmi (REACH 14. panta 4. punkts).

Nosakot vielas klasifikāciju, jums ir jāparedz tā sauktās "specifiskās robežkoncentrācijas" (SRK). SRK ir vajadzīgas gadījumos, kad atbilstīga un ticama informācija liecina, ka vielas radītā bīstamība ir acīmredzama tad, kad viela ir maisījumā vai citā vielā (piemēram, kā piemaisījums) koncentrācijā, kura ir mazāka par CLP I pielikumā paredzētajām robežkoncentrācijām. Izņēmuma gadījumos, ja vielas bīstamība nav acīmredzama līmenī, kurš pārsniedz šīs robežvērtības, varat noteikt arī augstāku SRK (CLP 10. pants).

Lai klasificētu toksiskumu ūdens vidē atbilstīgi akūtajai 1. kategorijai un hroniskajai 1. kategorija, specifiskā robežkoncentrācija jums jāaizstāj ar tā dēvētiem m koeficientiem (reizināšanas koeficienti).

Ja akūtam toksiskumam nav noteiktas *ATE* vērtības, pareizā vērtība jānosaka, izmantojot pieejamos datus.

Ražotāji, importētāji vai pakārtotie lietotāji var noteikt SRK, m koeficientus vai *ATE* harmonizētajām klasifikācijām tikai tad, ja CLP VI pielikuma 3. daļā SRK, m koeficienti vai *ATE* nav paredzēti.

Papildu informācija par SRK un m koeficientu noteikšanu skatīt 1.5. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu*.

11.6 5. posms. Klasifikācijas pārskatīšana pēc vajadzības

Ņemiet vērā, ka dažādu iemeslu dēļ klasifikācija var būt jāpārskata (skatīt arī klasifikācijas tīmekļa vietni https://echa.europa.eu/support/mixture-classification/), piemēram:

- ja ir izmaiņas vielu harmonizētajā klasifikācijā CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā;
- ja ir izmaiņas jūsu piegādātāja SDS norādītajā klasifikācijā;
- ja ir izmaiņas maisījumā, jo mainījusies vienas vai vairāku bīstamo sastāvdaļu koncentrācija, ir mainījies sastāvs vai pastāv būtiskas atšķirības starp dažādām partijām;
- ja par jūsu vielu ir pieejama jauna informācija, piemēram, kad tiek atjaunināta REACH reģistrācijas dokumentācija;
- ja ir izmaiņas klasifikācijas kritērijos.

Jums jāiepazīstas ar jaunāko informāciju un izmaiņām tiesību aktos, lai pielāgotu savas vielas vai maisījuma klasifikāciju jaunā novērtējuma iznākumam, kā arī pēc iespējas ātrāk jāatjaunina attiecīgā etiķete, paziņojums un SDS.

Izmaiņas harmonizētajā klasifikācijā vai CLP kritērijos, izmantojot CLP PTA, jāpieņem pēc pārejas perioda, kas parasti ir 18 mēneši no šo izmaiņu publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

11.7 Elastīga pieeja maisījumu klasificēšanai, pamatojoties uz dažādiem informācijas kopumiem

Kopumā CLP regulā paredzētas dažādas atšķirīgas pieejas, kuras var izmantot maisījuma klasificēšanai. Ir svarīgi pārliecināties, vai katrai sava maisījuma bīstamības klasei vai kategorijai esat izvēlējies vispiemērotāko metodi. Izvēle būs atkarīga no tā, vai novērtējat vielu saistībā ar fizikālo bīstamību, bīstamību veselībai vai videi, kā arī no pieejamās informācijas veida. Vairāk informācijas skatīt *ECHA* tīmekļa vietnes lapā par maisījumu klasificēšanu (https://echa.europa.eu/support/mixture-classification) un dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6. iedaļā.

Atkarībā no jūsu rīcībā esošās informācijas un izvērtējamās bīstamības klasificēšana jāveic, izmantojot turpmāk izklāstītās pieejas norādītajā secībā (CLP 9. pants):

- klasificēšana, pamatojoties uz datiem par maisījumu un piemērojot CLP I pielikumā noteiktos vielas kritērijus. Ņemiet vērā, ka no šā noteikuma ir atkāpes saistībā ar CMR bīstamību un bioakumulācijas un bionoārdīšanās īpašībām, ciktāl tās ietekmē klasifikāciju "Ūdens videi bīstama viela" (CLP 6. panta 3. un 4. punkts). Ja pieejamajiem datiem kritērijus nevar piemērot tieši, jums jāizmanto ekspertu spriedums, lai novērtētu pieejamo informāciju, izvērtējot būtiskākos pierādījumus[20] (CLP 9. panta 3. punkts un CLP I pielikuma 1.1.1. iedaļa);
- tikai attiecībā uz bīstamību veselībai un videi: klasificēšana, pamatojoties uz tā dēvēto savienošanas principu piemērošanu, izmantojot datus par līdzīgiem pārbaudītiem maisījumiem un informāciju par atsevišķām maisījumu sastāvā esošām bīstamām vielām. Jāizmanto ekspertu slēdziens, lai nodrošinātu, ka esošos datus par līdzīgām vielām var izmantot tik daudziem maisījumiem, cik vien iespējams;
- tikai attiecībā uz bīstamību veselībai un videi: klasificēšana, pamatojoties uz aprēķinu vai koncentrācijas robežvērtībām, tostarp SRK, m koeficientiem un *ATE* gadījumā, ja vielas, kas klasificētas kā tādas, kas rada noteiktu bīstamību, ir maisījuma sastāvā. Šādā gadījumā jāizmanto arī maisījumā iekļauto vielu harmonizētā klasifikācija, tostarp visas SRK, m koeficienti un *ATE*, kas ir paredzēti CLP VI pielikumā vai klasifikācijas un marķējumu sarakstā.

Skatīt citus norādījumus par:

- būtiskāko pierādījumu noteikšanu dokumentā *Vadlīnijas par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu* atbilstīgi REACH regulai;
- savienošanas principiem dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6.3.2. iedaļā;
- aprēķinu metodēm dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6.3.4. iedaļā un
- robežkoncentrācijām, tostarp SRK un m koeficientiem, dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6.3.4. iedaļā.

[20] Ņemiet vērā, ka maisījumu sastāvā esošajām vielām norādītā bīstamība ne vienmēr liecinās par maisījuma bīstamību (piemēram, sakausējumiem). Tādēļ ieteicams rūpīgi novērtēt maisījumu, pamatojoties uz konkrētiem norādījumiem dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.6. iedaļā.

12. Marķējums

Šajā nodaļā ir sniegts pārskats par pienākumiem attiecībā uz marķēšanu. Vairāk informācijas skatīt dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*, kas pieejams *ECHA* tīmekļa vietnē.

12.1 Kas jāmarķē?

Iepakojumā esoša viela vai maisījums saskaņā ar CLP noteikumiem ir jāmarķē:

- ja viela vai maisījums ir klasificēts kā bīstams[21];
- ja maisījums satur vienu vai vairākas vielas, kuras ir klasificētas kā bīstamas, pārsniedzot CLP II pielikuma 2. daļā minētās koncentrācijas, pat tad, ja maisījums kopumā nav klasificēts kā bīstams. Šādā gadījumā piemēro papildu marķējumu, kā noteikts CLP II pielikuma 2. daļā (CLP 25. panta 6. punkts);
- ja tas ir sprādzienbīstams izstrādājums, kā noteikts CLP I pielikuma 2.1. daļā.

12.2 Kam jāveic marķēšana?

Ja esat **ražotājs**, **importētājs**, **pakārtotais lietotājs** (tostarp sintezētājs) vai **izplatītājs** (tostarp mazumtirgotājs), jums pirms laišanas tirgū jāmarķē ikviena viela vai maisījums, kam ir jābūt marķētam un iepakotam (skatīt iepriekš) (CLP 4. panta 4. punkts). Tas attiecas arī uz tādu **izstrādājumu ražotājiem un importētājiem**, kuri ir sprādzienbīstami saskaņā ar CLP I pielikuma 2. daļas kritērijiem.

Ja esat **izplatītājs**, marķēšanas nolūkos klasificēšana nav jāveic no paša sākuma, jo jūs varat pārņemt vielas vai maisījuma klasifikāciju no sava piegādātāja, ja tā ir noteikta saskaņā ar CLP II sadaļu (CLP 4. panta 5. punkts, CLP 5.–16. pants). Tāds pats noteikums ir spēkā, ja esat **pakārtotais lietotājs**, ar nosacījumu, ka nemaināt jums piegādātās vielas vai maisījuma sastāvu (skatīt šo vadlīniju 2. iedaļu).

12.3 Kā jāmarķē?

Etiķetes cieši jāpiestiprina vienai vai vairākām iepakojuma virsmām, kurās tieši ievietota viela vai maisījums (CLP 31. pants). Etiķetēm jābūt horizontāli salasāmām, ja iesaiņojums ir novietots parastajā stāvoklī.

Etiķešu izmēram jābūt ne mazākam par minimālo izmēru attiecībā pret iepakojuma tilpumu (skatīt 8. tabulu turpmāk tekstā).

[21] Uz dažām formām marķēšanas pienākums neatteicas, skatīt CLP I pielikuma 1.3. iedaļu.

8. tabula. Etiķešu (un piktogrammu) izmēri, kā noteikts CLP I pielikuma 1.2.1. iedaļā

Iepakojuma tilpums	Etiķetes izmēri (milimetros)	Katras piktogrammas izmēri (milimetros)
≤ 3 litri	Vismaz 52 × 74, ja iespējams	Ne mazāk par 10 x 10 Vismaz 16 × 16, ja iespējams
> 3 litri, bet ≤ 50 litri	Vismaz 74 × 105	Vismaz 23 × 23
> 50 litri, bet ≤ 500 litri	Vismaz 105 × 148	Vismaz 32 × 32
> 500 litri	Vismaz 148 × 210	Vismaz 46 × 46

Varat neizmantot etiķeti, bet marķējuma informāciju varat norādīt uz iepakojuma. Tas nozīmē, ka varat nelīmēt pie iepakojuma etiķeti ar marķējuma informāciju, bet uzdrukāt marķējuma informāciju tieši uz iepakojuma. Tomēr jāievēro visas marķējuma prasības, kas izklāstītās nākamajās iedaļās.

Ja ir paredzēts, ka jūsu etiķetei ir jāatbilst gan CLP regulai, gan bīstamu preču pārvadājumu noteikumiem (*ADR*, *RID*, *ICAO*, *IMDG*), kas ir tā dēvētais kombinētais marķējums, jums atkarībā no iepakojuma slāņu skaita jāpārbauda, kādos gadījumos ir vajadzīgs CLP marķējums un kādos marķējums pārvadājumu vajadzībām (vai marķēšana), un kādos — abu veidu marķējums (CLP 33. pants). Papildu informāciju skatīt 5.4. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*.

12.4 Kādā valodā vai valodās jāraksta etiķete?

Uz etiķetes izmanto to dalībvalstu valodu(-as), kurās vielu vai maisījumu laiž tirgū, ja vien attiecīgajās dalībvalstīs nav noteikts citādi[22]. Šajā ziņā jums vajadzētu pārbaudīt valstu attiecīgos tiesību aktus, kuros ir paredzēti šādi noteikumi.

Jūs varat izmantot vairākas valodas, nevis tikai tās, kuras ir noteikušas dalībvalstis, ja visās izmantotajās valodās ir atspoguļota tā pati informācija (CLP 17. panta 2. punkts) un etiķete joprojām atbilst prasībai par vieglu salasāmību (CLP 31. pants).

[22] Ņemiet vērā, ka *ECHA* ir publicējusi tabulu "Etiķetēs un drošības datu lapās izmantojamās valodas", kas pieejama tīmekļa lapā par marķēšanu https://echa.europa.eu/regulations/clp/labelling.

12.5 Kāda informācija ir jānorāda etiķetē?

Ja jūsu viela vai maisījums ir jāmarķē un jāiepako, uz iepakojuma jānorāda marķējuma elementi saskaņā ar CLP 17. pantu:

- vielas vai maisījuma piegādātāja(-u) nosaukums, adrese un tālruņa numurs;
- vielas vai maisījuma nominālais daudzums iepakojumā, kāds ir pieejams plašākai sabiedrībai, ja vien šis daudzums nav norādīts citur uz iepakojuma;
- produkta identifikatori un attiecīgos gadījumos:
  - bīstamības piktogrammas;
  - signālvārds;
  - bīstamības apzīmējumi;
  - atbilstīgi drošības prasību apzīmējumi;
  - papildinformācija.

Minētajiem marķējuma elementiem etiķetēs ir jābūt skaidriem un nenodzēšamiem. Tāpat arī jums jānodrošina, lai tie kontrastētu ar etiķetes fonu un būtu tāda izmēra un ar tādām atstarpēm, lai tos varētu viegli salasīt.

Jums var būt nepieciešams iekļaut etiķetēs arī citu informāciju, kas prasīta citos tiesību aktos, piemēram, informāciju, kas paredzēta tiesību aktos par biocīdiem, augu aizsardzības līdzekļiem, mazgāšanas līdzekļiem un aerosola izsmidzinātājiem (skatīt arī turpmāk).

Ņemiet vērā, ka CLP I pielikuma 1.3. daļā ir noteiktas īpašas marķējuma prasības. Tās attiecas uz (CLP 23. pants):

- pārvietojamiem gāzes baloniem;
- gāzes tvertnēm, kas paredzētas propānam, butānam vai sašķidrinātai naftas gāzei;
- aerosoliem un tvertnēm, kam ir noslēgta smidzināšanas ierīce un kas satur vielas maisījumus, kuri klasificēti kā bīstami ieelpojot;
- metāliem kompaktā formā, sakausējumiem, maisījumiem, kas satur polimērus, maisījumiem, kas satur elastomērus;
- eksplozīviem materiāliem, kā minēts CLP I pielikuma 2.1. iedaļā, kuri laisti tirgū eksplozīva vai pirotehniska efekta iegūšanai;
- vielām un maisījumiem, kuri klasificēti kā metālu koroziju izraisoši, bet kuriem nav kodīgas iedarbības uz ādu un/vai acīm.

12.6 Produkta identifikatori

Etiķetēs ir jāizmanto tādi paši produktu identifikatori kā jūsu produktu SDS.

Ņemot vērā minētos noteikumus par valodu lietojumu, produkta identifikatorus attiecībā uz vielu veido vismaz viens no turpmāk norādītajiem elementiem (CLP 18. pants):

1. ja viela ir iekļauta CLP VI pielikuma 3. daļā — tajā minētais nosaukums un identifikācijas numurs;

2. ciktāl viela nav iekļauta CLP VI pielikuma 3. daļā, nosaukums un identifikācijas numurs, kā tie ir norādīti *C & L* sarakstā;
3. ja viela nav iekļauta ne CLP VI pielikuma 3. daļā, nedz minēta Aģentūras pārvaldītajā *C & L* sarakstā — Informatīvais ķīmijas dienesta (CAS) numurs un Starptautiskās Teorētiskās un lietišķās ķīmijas savienības (*IUPAC*) nomenklatūras nosaukums vai CAS numurs kopā ar citu starptautiski atzītu nosaukumu[23];
4. *IUPAC* nosaukums vai cits starptautiski atzīts nosaukums, ja CAS numurs nav pieejams un nav piemērojams nekas no iepriekš minētā.

Ņemot vērā augstāk norādītos noteikumus par valodu lietojumu, maisījumu produkta identifikatoros jāiekļauj abi turpmāk aprakstītie elementi:

1. maisījuma tirdzniecības nosaukums vai apzīmējums un
2. visu tādu maisījuma sastāvā esošu vielu identitāte, kuru dēļ maisījums klasificēts kā tāds, kas veicina akūtu toksiskumu, kodīgumu ādai vai nopietnus acu bojājumus, cilmes šūnu mutācijas, kancerogenitāti, ir reproduktīvajai sistēmai toksisks, veicina sensibilizāciju, ieelpojot vai nonākot saskarē ar ādu, vai ir toksisks noteiktiem mērķa orgāniem (*STOT*), vai ir bīstams ieelpojot.

Lai samazinātu ķīmisko nosaukumu skaitu etiķetē, jums nav jāizmanto vairāk nekā četri ķīmiskie nosaukumi, izņemot gadījumus, ja tas ir vajadzīgs bīstamības būtības un nopietnības dēļ. Jūsu izvēlētajiem ķīmiskajiem nosaukumiem jāidentificē vielas, kuras primāri rada vislielāko bīstamību veselībai un kuru dēļ ir noteikta konkrētā klasifikācija un izvēlēti bīstamības apzīmējumi.

Ja uzskatāt, ka jūsu maisījumā iekļautās vielas ķīmiskās identitātes atklāšana kādā no iepriekš minētajiem veidiem apdraud jūsu saimnieciskās darbības konfidencialitāti vai intelektuālo īpašumu, varat iesniegt Aģentūrai pieprasījumu, lai saņemtu atļauju izmantot aprakstošāku vispārīgu ķīmisko nosaukumu, kas identificē svarīgākās funkcionālās grupas, vai arī alternatīvu apzīmējumu (CLP 24. pants) (skatīt šo vadlīniju 18. nodaļu).

12.7 Bīstamības piktogrammas

Bīstamības piktogramma ir konkrētās bīstamības grafisks attēlojums. Jūsu vielas vai maisījuma klasifikācijai atbilst attiecīgas bīstamības piktogrammas, kuras jāattēlo etiķetē, kā noteikts CLP I pielikuma 2. daļā (fizikālā bīstamība), 3. daļā (bīstamība veselībai) un 4. daļā (bīstamība videi) (CLP 19. pants). Bīstamības piktogrammu piemērojamību atbilstīgi konkrētai bīstamības klasei un kategorijai var skatīt arī CLP V pielikumā.

Jūsu etiķešu krāsai un izvietojumam jābūt tādiem, lai bīstamības piktogramma un tās fona būtu skaidri saskatāmi. Bīstamības piktogrammas ir kvadrāts, kas novietots uz stūra (dimanta formā), ar melnu simbolu uz balta fona sarkanā rāmī (CLP I pielikuma 1.2.1. iedaļa). Katrai bīstamības piktogrammai jāsedz vismaz viena piecpadsmitā daļa no etiķetes minimālās virsmas, kā noteikts CLP I pielikuma 1.2.1. iedaļas 1.3. tabulā (un kā norādīts iepriekš 12.3. sadaļas 8. tabulā), tomēr piktogrammas laukums nedrīkst būt mazāks par 1 cm^2.

[23] Ja *IUPAC* nosaukums ir garāks par 100 rakstzīmēm, varat izmantot kādu no citiem nosaukumiem (parasto nosaukumu, tirdzniecības nosaukumu vai saīsinājumu), kas minēts REACH VI pielikuma 2.1.2 iedaļā, ja paziņojumā Aģentūrai saskaņā ar CLP 40. pantu ir iekļauts gan *IUPAC* nosaukums, gan arī cits nosaukums, ko plānojat izmantot.

12.8 Signālvārdi

Signālvārds norāda lasītājam, vai bīstamība ir nopietna vai mazāk nopietna. Uz etiķetes norāda attiecīgu signālvārdu saskaņā ar bīstamās vielas vai maisījuma klasifikāciju. Ja viela vai maisījums rada nopietnu bīstamību, etiķetē norāda signālvārdu "Briesmas", bet, ja bīstamība ir mazāk nopietna — signālvārdu "Brīdinājums" (CLP 20. pants).

Katrai konkrētai klasifikācijai atbilstošais signālvārds ir minēts tabulās, kurās norādīti etiķetes elementi, kas vajadzīgi attiecībā uz katru CLP I pielikuma 2. līdz 5. daļā uzskaitīto bīstamības klasi. Dažām bīstamības kategorijām (piemēram, sprādzienbīstami materiāli, 1.6. iedalījums) nav signālvārda.

12.9 Bīstamības apzīmējumi

Etiķetē jānorāda arī attiecīgie bīstamības apzīmējumi, kuri atklāj vielas vai maisījuma bīstamības veidu un nopietnību (CLP 21. pants).

Katrai bīstamības klasifikācijai atbilstīgie bīstamības apzīmējumi ir minēti CLP I pielikuma 2. līdz 5. daļas tabulās. Ja viela ir harmonizētajā klasifikācijā un tā ir iekļauta CLP VI pielikuma 3. daļā, etiķetē jāizmanto šādai klasifikācijai atbilstīgas bīstamības apzīmējums, kā arī jebkāds cits bīstamības apzīmējums klasifikācijai, kas nav harmonizēta.

CLP III pielikumā ir uzskaitīts etiķetēs izmantojamo bīstamības apzīmējumu pareizais formulējums. Bīstamības apzīmējumiem uz etiķetes vienā valodā ir jābūt novietotiem kopā ar drošības prasību apzīmējumiem tajā pašā valodā (skatīt turpmāk).

12.10 Drošības prasību apzīmējums

Jūsu etiķetēs jānorāda attiecīgi drošības prasību apzīmējumi (CLP 22. pants), kur sniegti paskaidrojumi par to, kā novērst vai samazināt vielas vai maisījuma bīstamības radīto nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību vai vidi. Katrai konkrētajai klasifikācijai atbilstīgie drošības prasību apzīmējumi ir minēti tabulās, kurās norādīti etiķetes elementi, kas vajadzīgi attiecībā uz katru CLP I pielikuma 2. līdz 5. daļā uzskaitīto bīstamības klasi.

Drošības prasību apzīmējumi jāizvēlas atbilstīgi CLP 28. pantam un IV pielikuma 1. daļai. Izvēloties drošības prasību apzīmējumu, ir jāņem vērā arī izmantotie bīstamības apzīmējumi, kā arī paredzētais vai konstatētais vielas vai maisījuma lietojums vai lietojumi. Parasti etiķetē jānorāda ne vairāk kā sešus drošības prasību apzīmējumus, ja vien bīstamības veida un nopietnības norādīšanai nav nepieciešams lielāks apzīmējumu skaits. Lai palīdzētu izvēlēties visatbilstīgākos drošības prasību apzīmējumus, papildu norādījumi sniegti 7. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*, kas pieejams *ECHA* tīmekļa vietnē.

CLP IV pielikuma 2. daļā ir uzskaitīts etiķetēs izmantojamo drošības prasību apzīmējumu pareizais formulējums. Drošības prasību apzīmējumi vienā valodā uz etiķetes jāattēlo kopā ar bīstamības apzīmējumiem tajā pašā valodā (skatīt turpmāk tekstā).

12.11 Bīstamības un drošības prasību apzīmējumu kodi

Bīstamības un drošības prasību apzīmējumus kodē, izmantojot unikālu burtu un ciparu kodu, ko veido viens burts un trīs cipari šādā veidā:

- burts "H" ("Bīstamības apzīmējums") vai "P" ("Drošības prasību apzīmējums"). Ņemiet vērā, ka bīstamības apzīmējumus, kas pārņemti no BVD un BPD, bet nav iekļauti GHS, kodē ar burtiem "EUH";
- ar ciparu apzīmē bīstamības veidu, piemēram, "2" nozīmē fizikālo bīstamību;
- divi cipari, kas atbilst secīgai bīstamības numerācijai, piemēram, sprādzienbīstamība (kodi no 200 līdz 210), uzliesmojamība (kodi no 220 līdz 230) utt.

CLP paredzēto bīstamības un drošības prasību apzīmējumu kodu diapazoni ir norādīti 9. tabulā.

9. tabula. Kodu diapazoni bīstamības un drošības prasību apzīmējumiem saskaņā ar CLP regulu

Bīstamības apzīmējumi: H	Drošības prasību apzīmējumi: P
200–299 Fizikālā bīstamība	100 Vispārējie
300–399 Bīstamība veselībai	200 Profilakse
400–499 Bīstamība videi	300 Reakcija
	400 Uzglabāšana
	500 Iznīcināšana

Tomēr šo kodu norādīšana etiķetē nav obligāta; etiķetē ir jābūt norādītiem tikai bīstamības un drošības prasību apzīmējumiem.

12.12 Papildinformācija

Etiķetē jāiekļauj atbilstīga papildinformācija, ja jūsu vielai vai maisījumam, kas klasificēts kā bīstams, ir II pielikuma 1.1. un 1.2. iedaļā minētās fizikālās bīstamības vai veselības bīstamības īpašības. Visiem apzīmējumiem ir jābūt formulētiem, kā norādīts šajās iedaļās un CLP III pielikuma 2. daļā (CLP 25. pants).

Ja maisījuma sastāvā ir viela, kas klasificēta kā bīstama, tas jāmarķē saskaņā ar CLP II pielikuma 2. daļu, un apzīmējumi ir arī jānorāda papildu informācijas iedaļā.

Tādu maisījumu gadījumā, uz kuriem attiecas CLP 45. pantā un VIII pielikumā noteiktās iesniegšanas prasības, uz etiķetes ir jāuzdrukā vai pie tās ir jāpiestiprina unikālais formulas identifikators (UFI), vai arī attiecīgā gadījumā tas ir jāuzdrukā uz iepakojuma

netālu no citiem marķējuma elementiem. Tas ļaus toksikoloģijas centram, kuram lūdz ieteikumus par saindēšanās ar produktu novēršanu, ātri un nepārprotami identificēt iepakojumā esošo maisījumu vai maisījumus un izgūt attiecīgo iesniegto informāciju (vairāk informācijas skatīt dokumentā *Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā — CLP VIII pielikums* un 4.8.1.1. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*).

Papildu marķējuma ailē varat pievienot arī informāciju pēc saviem ieskatiem. Tomēr attiecībā uz informāciju ir jāievēro šādas prasības:

- tai jāsniedz noderīga papildinformācija;
- tā nedrīkst apgrūtināt noteikumos paredzēto marķējuma elementu identificēšanu;
- tai jābūt saskaņotai ar vielas vai maisījuma klasifikāciju. Tas nozīmē, ka ir jāizvairās no pretrunīgiem apzīmējumiem, piemēram, "nav toksisks", "nav kaitīgs" vai "ekoloģisks";
- tā nedrīkst būt pretrunā informācijai, kas iekļauta marķējuma elementos, kuros norādīta klasifikācija saskaņā ar CLP I pielikuma 2.–5. daļu, vai apšaubīt šo informāciju.

Šajā ailē jāiekļauj arī marķējuma elementi, kuri paredzēti citos Kopienas tiesību aktos (CLP 32. panta 6. punkts). Piemēram, šajā sadaļā jāiekļauj papildu marķējuma elementi, kuri jānorāda biocīdiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 528/2012, un augu aizsardzības līdzekļiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1107/2009, kā arī GOS (gaistošu organisku savienojumu) daudzums krāsās atbilstīgi Direktīvai 2004/42/EK vai arī cits marķējums, kas paredzēts REACH regulas XVII pielikumā.

REACH

REACH 65. pantā ir noteikts, ka licenču īpašnieki, kā arī **pakārtoti lietotāji**, kas iekļauj vielas maisījumā, norāda licences numuru uz marķējuma, pirms vielu vai maisījumu laiž tirgū licencētai lietošanai.

12.13 Kā jāizvieto etiķetes?

Etiķetes var izkārtot tā, lai panāktu vislielāko skaidrības pakāpi. Tomēr bīstamības piktogrammas, signālvārdi, bīstamības apzīmējumi un drošības prasību apzīmējumi uz etiķetes ir jāizvieto kopā.

Jūs varat izvēlēties bīstamības un drošības prasību apzīmējumu kārtību. Tomēr jums tie jāgrupē etiķetē pēc valodas (CLP 32. pants). Ja etiķetē ir izmantota vairāk nekā viena valoda, vienā valodā sagatavoti bīstamības un drošības prasību apzīmējumi jāuzskata par vienu kopumu, un tiem etiķetē jābūt vienkopus. Tādējādi lasītājs visu attiecīgo bīstamības un drošības informāciju varēs atrast vienā vietā.

Nākamajā iedaļā ir iekļauts etiķetes paraugs (2. attēls). Šajā paraugā ir attēlots, kā CLP etiķetē var iekļaut papildinformāciju, kas prasīta citos tiesību aktos. Paraugā minēto papildinformāciju parasti iekļauj graudaugu aizsardzības līdzekļu etiķetēs.

Citi marķējuma paraugi parādīti 6. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*.

12.14 Kad jāatjaunina etiķetes?

Etiķetes bez liekas kavēšanās jāatjaunina pēc jebkādām jūsu vielas vai maisījuma klasifikācijas vai marķējuma izmaiņām, ja jaunā bīstamība ir nopietnāka vai jaunie papildu marķējuma elementi ir vajadzīgi saskaņā ar CLP 25. pantu (CLP 30. pantu). Tas attiecas arī uz neklasificētiem maisījumiem, kas satur vismaz vienu vielu, kura ir klasificēta kā bīstama.

Ja nepieciešami citi marķējuma elementi, piemēram, ja pārskatītā klasifikācija atbilst mazākai bīstamībai vai ir mainījies tālruņa numurs, vielas vai maisījuma piegādātājam ir jānodrošina etiķetes atjauninināšana 18 mēnešu laikā. To vielu vai maisījumu etiķetes, uz kurām attiecas BR vai *PPPR* darbības joma, ir jāatjaunina saskaņā ar šīm regulām.

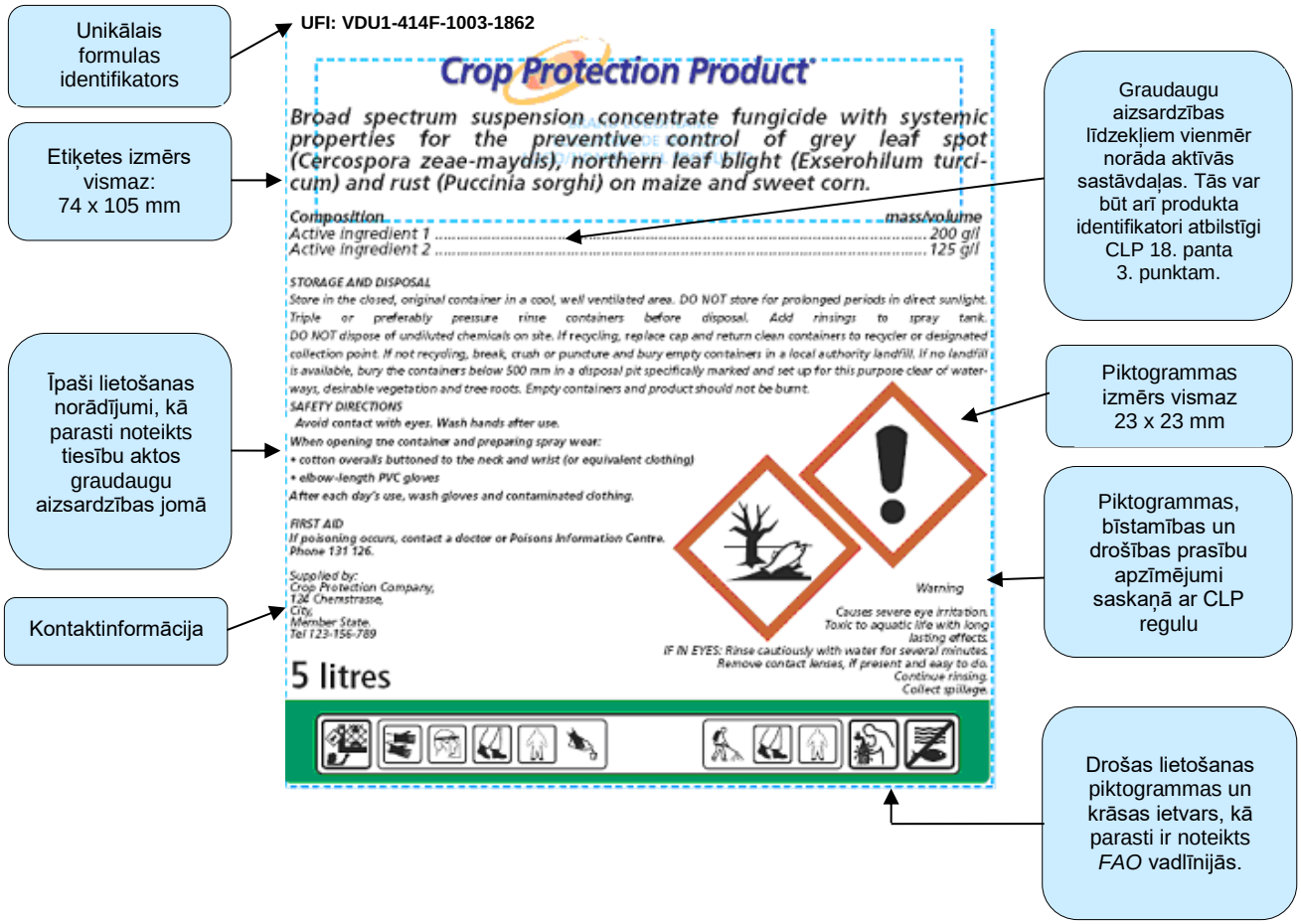

2. attēls. Paraugs etiķetei, kurā iekļauta citos tiesību aktos prasītā informācija

12.15 Neiepakotas vielas un maisījumi

Parasti vielas un maisījumi, jo īpaši tie, ko piegādā plašai sabiedrībai, jāpiegādā iepakojumā, pievienojot vajadzīgo marķējuma informāciju. Ja profesionāliem lietotājiem piegādā neiepakotus materiālus, marķējuma informāciju un citu attiecīgu bīstamības informāciju sniedz, neizmantojot marķējumu, bet gan citus līdzekļus — parasti SDS. Izņēmuma gadījumos arī plašai sabiedrībai vielas un maisījumus var piegādāt neiepakotus. Vielām vai maisījumiem, kas uzskaitīti II pielikuma 5. daļā (patlaban tikai cements un betons mitrā stāvoklī), vienmēr ir jāpievieno marķējuma elementu kopija, piemēram, pavadzīmē vai rēķinā (CLP 29. panta 3. punkts, CLP II pielikuma 5. daļa).

13. Prioritātes noteikumu piemērošana marķēšanai

13.1 Prioritātes noteikumu piemērošana

Ja vielai vai maisījumam ir vairākas bīstamas īpašības, visatbilstīgāko marķējuma elementu noteikšanai izmanto prioritātes principu sistēmu, lai etiķetē tiktu iekļauta tikai visbūtiskākā informācija un tā nebūtu pārmērīga vai nemulsinātu lietotāju.

13.2 Signālvārdi

Ja jums ir jāizmanto signālvārds "Draudi", signālvārdam "Brīdinājums" etiķetē nav jābūt.

13.3 Bīstamības piktogrammas

Ja pēc vielas vai maisījuma klasifikācijas uz etiķetes būtu jānorāda vairāk nekā viena piktogramma, lai samazinātu vajadzīgo bīstamības piktogrammu skaitu, piemēro turpmāk apkopotos prioritātes principus (CLP 26. pants). Parasti jāiekļauj tās piktogrammas, kuras norāda katras bīstamības klases visnopietnāko bīstamības kategoriju. Šo noteikumu piemēro arī gadījumā, ja vielai ir gan harmonizētā, gan neharmonizētā klasifikācija (CLP 26. panta 2. punkts).

Bīstamības piktogrammām piemērojamie prioritātes noteikumi:

- **fizikālā bīstamība** — a viela vai maisījums ir klasificēts saskaņā ar GHS01 (sprāgstošs spridzeklis), tad klasifikācija GHS02 (liesmas) un GHS03 (liesmas virs apļa) ir izvēles iespējas, izņemot gadījumus, kad obligāta ir vairāk nekā viena piktogramma (CLP I pielikuma 2.8. iedaļa, B tipa pašreaģējošas vielas un maisījumi, un 2.15. iedaļa, B tipa organiskie peroksīdi)...

Pēc izvēles Pēc izvēles

- **bīstamība veselībai** — ja jāpiemēro GHS06 (galvaskauss un sakrustoti kauli), tad GHS07 (izsaukuma zīme) neizmanto...

- **ja jāpiemēro GHS02 (liesma) vai GHS06 (galvaskauss un sakrustoti kauli)**, tad ir izvēles iespēja GHS04 (gāzes balons)...

Pēc izvēles

vai

Pēc izvēles

- **ja jāpiemēro GHS05 (kodīgums)**, tad ādas vai acu kairinājuma gadījumā GHS07 (izsaukuma zīme) neizmanto...

... taču to joprojām var izmantot cita bīstamības veida apzīmēšanai.

- **ja ar GHS08 (bīstams veselībai) apzīmē elpceļu sensibilizāciju**, tad ādas sensibilizācijas, ādas vai acu kairinājuma gadījumā GHS07 (izsaukuma zīme) neizmanto...

... taču to joprojām var izmantot cita bīstamības veida apzīmēšanai.

Ņemiet vērā, ka uz vielu vai maisījumu var attiekties arī pārvadājumiem piemērojamie marķējuma noteikumi. Konkrētos gadījumos uz iepakojuma var nenorādīt kādu konkrētu CLP bīstamības piktogrammu, kā noteikts CLP 33. pantā.

13.4 Bīstamības apzīmējumi

Etiķetē jānorāda visi bīstamības apzīmējumi, ja vien nav acīmredzama dublēšanās vai pārmērīgums.

13.5 Drošības prasību apzīmējums

Jums jāpārskata visi drošības prasību apzīmējumi, kurus var piešķirt dēļ vielas vai maisījuma bīstamības klasifikācijas, un ir jāatsakās no visiem acīmredzami nevajadzīgajiem vai liekajiem apzīmējumiem. Etiķetē vajadzētu norādīt ne vairāk kā sešus drošības prasību apzīmējumus, izņemot gadījumus, kad bīstamības nopietnības norādīšanai vajag vairāk apzīmējumu. Lai drošības prasību apzīmējumus varētu izmantot elastīgi, ieteicams lietot drošības prasību apzīmējumu kombinācijas vai apvienotus prasību variantus, lai ietaupītu vietu uz etiķetes un uzlabotu lasāmību. Ja viela vai maisījums ir jāmarķē un jālaiž tirdzniecībā plašai sabiedrībai, ir jāiekļauj viens drošības prasību apzīmējums par vielas vai maisījuma iznīcināšanu un viens — par iepakojuma iznīcināšanu.

Papildu norādījumus un drošības prasību apzīmējumu izvēles piemērus skatīt dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*.

14. Īpaši marķējuma un iepakojuma noteikumi

14.1 Marķēšanas un iepakošanas situāciju daudzveidība

CLP regulas marķēšanas un iepakošanas prasības noteiktas, lai aizsargātu lietotājus pret vielu un maisījumu radīto bīstamību. Tomēr noteikta veida iepakojumi var nebūt piemēroti marķēšanai. Bīstamas vielas un maisījumus var iepakot arī vairākās iepakojuma kārtās, turklāt uz tiem var attiekties gan CLP prasības, gan pārvadājumiem piemērojamās marķēšanas prasības. Un, visbeidzot, var būt nepieciešamas īpašas prasības, lai aizsargātu plašu sabiedrību pret nopietnu apdraudējumu. Šajā iedaļā ir aprakstīts, kā CLP regulā tiek risinātas šādas situācijas.

14.2 Mazu vai grūti marķējamu iepakojumu atbrīvojumi no marķēšanas

Ja esat **ražotājs**, **importētājs**, **pakārtotais lietotājs** vai **izplatītājs**, kas piegādā vielas vai maisījumus iepakojumā, kas ir pārāk mazs[24] vai tādas formas vai veida, ka nekādā gadījumā nevar izpildīt CLP 31. panta prasības, CLP regulā ir paredzēti atbrīvojumi no marķēšanai un iepakošanai noteiktajām prasībām (CLP 29. pants). Īpaši noteikumi paredzēti arī šķīstošu iepakojumu marķēšanai. Šie atbrīvojumi ir uzskaitīti CLP I pielikuma 1.5. iedaļā. Papildu norādījumus par to, kā šie noteikumi un atbrīvojumi var attiekties uz jūsu iepakotajām vielām vai maisījumiem, skatīt dokumenta *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu* 5.3. iedaļā.

14.3 Iepakojuma noteikumi attiecībā uz nodrošināšanu ar bērniem nepieejamu aizdari un sataustāmām bīstamības brīdinājuma zīmēm

Ja piegādājat vielas vai maisījumus **plašākai sabiedrībai**, jums, iespējams, ir jāaprīko iepakojums ar bērniem nepieejamu aizdari (BNA) un sataustāmām bīstamības brīdinājuma zīmēm (SBBZ) (CLP II pielikuma 3. daļa). Šie noteikumi ir piemērojami saistībā ar konkrētu bīstamības klasi / kategoriju vai konkrētu vielu koncentrāciju, kā attiecīgi noteikts 10. un 11. tabulā. Šie noteikumi jāpiemēro neatkarīgi no iepakojuma tilpuma.

Ir noteikti papildu drošības pasākumi šķidriem veļas mazgāšanas līdzekļiem, kas paredzēti patērētājiem un iepakoti šķīstošā iepakojumā vienai lietošanai reizei, lai šis iepakojums būtu mazāk pievilcīgs un bērniem grūtāk atverams. Jo īpaši CLP 35. panta 2. punktā un CLP II pielikuma 3.3. iedaļā ir noteiktas prasības ārējam un iekšējam (šķīstošam) iepakojumam. Papildu informāciju skatīt 3.4. iedaļā dokumentā *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*.

[24] Jānorāda, ka iepakojumu, kura tilpums ir vismaz 125 ml, nevar uzskatīt par pārāk mazu.

10 tabula. Bīstamības klasifikācijas, kurām piemēro CLP noteikumus par bērniem nepieejamu aizdari un/vai sataustāmām brīdinājuma zīmēm

Bīstamības klase (kategorija)	Bērniem nepieejama aizdare	Taustāmas briesmu brīdinājuma zīmes
Akūts toksiskums (1.-3. kategorija)	✓	✓
Akūts toksiskums (4. kategorija)		✓
STOT vienreizēja iedarbība (1. kategorija)	✓	✓
STOT vienreizēja iedarbība (2. kategorija)		✓
STOT atkārtota iedarbība (1. kategorija)	✓	✓
STOT atkārtota iedarbība (2. kategorija)		✓
Kodīgums ādai (1.A, 1.B un 1.C kategorija)	✓	✓
Elpceļu sensibilizācija (1. kategorija)		✓
Bīstamība ieelpojot (1. kategorija) *Izņemot vielas vai maisījumus aerosola formā vai ja tas atrodas tvertnēs ar aizplombētu izsmidzināšanas ierīci, ja nav klasificēts citā bīstamības klasē, kad jāpilda prasības par bērniem nepieejamu aizdari vai sataustāmām bīstamības brīdinājuma zīmēm*	✓	✓
Cilmes šūnu mutācijas izraisošs (2. kategorija)		✓
Kancerogēns (2. kategorija)		✓
Toksisks reproduktīvajai sistēmai (2. kategorija)		✓

Bīstamības klase (kategorija)	Bērniem nepieejama aizdare	Taustāmas briesmu brīdinājuma zīmes
Uzliesmojošas gāzes (tostarp ķīmiski nestabilas gāzes) (1. un 2. kategorija; A un B kategorija)		✓
Uzliesmojoši šķidrumi (1. un 2. kategorija)		✓
Uzliesmojošas cietas vielas (1. un 2. kategorija)		✓

11. tabula. Vielas, kurām piemēro CLP noteikumus par bērniem nepieejamu aizdari (CLP II pielikums, 3.1.1.3. punkts)

Vielas identifikācija	Robežkoncentrācija	Bērniem nepieejama aizdare
Metanols	≥ **3%**	✓
Dihlormetāns	≥ **1%**	✓

14.4 Īpaši noteikumi par dažādu iepakojuma kārtu marķēšanu

CLP 33 pantā paredzēti jauni noteikumi situācijām, kad bīstamu vielu vai maisījumu iepakojumam ir vairākas kārtas — ārējais, iekšējais iepakojums un, iespējams, arī starpiepakojums. Parasti gadījumos, kad ārējā iepakojuma marķējumam būtībā piemēro gan pārvadājumu, gan CLP noteikumus, marķējums vai apzīmējums saskaņā ar pārvadājumu nozares tiesību aktiem ir pietiekams un CLP marķējums nav vajadzīgs. Tāpat arī gadījumā, ja CLP regulā minētā bīstamības piktogramma attiecas uz to pašu bīstamību, kas paredzēta noteikumos par bīstamu kravu pārvadājumiem, šajā regulā noteiktajai bīstamības piktogrammai nav jābūt uz ārējā iepakojuma. Papildu informāciju par atšķirībām saistībā ar dažādiem iepakojuma slāņiem skatīt CLP 33. pantā un dokumenta *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu* 5.4. iedaļā.

15. Drošības datu lapas

SDS ir svarīgs saziņas līdzeklis piegādes ķēdē. Tās palīdz visiem ķēdes dalībniekiem ievērot pienākumus saistībā ar vielu un maisījumu lietošanas izraisītā riska pārvaldību. CLP bīstamības marķējumam un SDS 2.2. iedaļai ir jābūt saskaņotiem.

Prasība nodrošināt SDS ir noteikta REACH 31. pantā un REACH[25] II pielikumā "Norādījumi drošības datu lapu sastādīšanai".

SDS sniegtajai informācijai ir jāatbilst ķīmiskās drošības ziņojumā (CSR) norādītajai informācijai, ja CSR ir jāsagatavo saskaņā ar REACH 14. vai 37. pantu. CSR dokumentētos iedarbības scenārijus pievieno SDS attiecībā uz vielām, kuru ražošanas vai importēšanas apjoms ir 10 vai vairāk tonnu gadā.

15.1 Kad jāatjaunina drošības datu lapa?

Saistībā ar klasificēšanu un marķēšanu, kā arī CLP kontekstā, esošā SDS ir jāatjaunina šādos gadījumos:

- ja ir kļuvusi pieejama jauna informācija par bīstamību;
- ja kādu REACH 31. panta 9. punktā uzskaitīto kritēriju dēļ ir jāatjaunina SDS (vairāk informācijas skatīt dokumentā "Vadlīnijas par drošības datu lapu sastādīšanu").

15.2 Kas jāatjaunina?

Jūsu SDS 2. iedaļā (bīstamības informācija) un 3. ailē (sastāvs / informācija par sastāvdaļām) ir jānorāda jebkāda jauna vai pārskatīta klasifikācija, tostarp visas vielu specifisko robežkoncentrāciju, m faktoru vai *ATE* izmaiņas. Izmaiņas jānorāda 16. ailē (reglamentējoša informācija). Tāpat SDS 16. iedaļā (cita informācija) jānorāda pilns jaunā bīstamības apzīmējuma teksts.

Jums ir arī jāpārskata pārējās savas SDS iedaļas, lai nodrošinātu atbilstību informācijai, kura ir jaunās vai pārskatītās klasifikācijas pamatā. Piemēram, veicot klasificēšanu, jūs varat būt sagatavojis vai identificējis jaunu informāciju par jūsu vielas vai maisījuma fizikālo bīstamību, bīstamību veselībai vai videi. Tādēļ jums jāpārskata informācija savu SDS 9. iedaļā (fizikāli ķīmiskās īpašības), 11. iedaļā (toksikoloģiskā informācija) un 12. iedaļā (ekoloģiskā informācija) un jāiekļauj attiecīgā jaunā vai atjauninātā informācija.

Ja ir mainījusies vielas vai maisījuma klasifikācija (samazināta vai palielināta bīstamības nopietnība), jums jāizvērtē šo izmaiņu ietekme uz šīs vielas vai maisījuma drošu lietošanu, ievērojot pakārtoto tiesību aktu noteikumus (skatīt šā vadlīniju dokumenta 22. nodaļu). Saistībā ar REACH jums jāpārbauda, vai nav jāatjaunina informācija CSR, lai tā atbilstu atjauninājumiem SDS 7. iedaļā (lietošana un glabāšana), 8. iedaļā (iedarbības

[25] No 2015. gada 1. jūnija, grozīta ar Regulu (ES) Nr. 2015/830.

kontrole/individuālā aizsardzība) vai 13. iedaļā (apsvērumi saistībā ar iznīcināšanu), vai pretēji — lai informācija SDS atbilstu CSR.

No 2015. gada 1. jūnija ir mainīts REACH 31. panta 3. punkta b) apakšpunkts (grozīts ar CLP 59. panta 2. punktu) (jaunais teksts **treknrakstā** norādīts zemāk):

Piegādātājs pēc saņēmēja lūguma nodrošina viņam saskaņā ar II pielikumu sastādītu drošības datu lapu, ja maisījums neatbilst kritērijiem, lai to klasificētu kā bīstamu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I un II sadaļu, bet tas satur:

(a) …

(b) individuālā koncentrācija, kas līdzinās ≥ 0,1 % masas procentam maisījumos, kas nav gāzes, vismaz vienai vielai, kas ***ir 2. kategorijas kancerogēna vai 1.A, 1.B un 2. kategorijas reproduktīvajai sistēmai toksiska viela, 1. kategorijas ādas jutīgumu izraisoša viela, 1. kategorijas elpošanas orgānu jutīgumu izraisoša viela vai viela, kas ietekmē laktāciju vai rada sekas laktācijas procesā*** *vai kas saskaņā ar XIII pielikumā izklāstītajiem kritērijiem ir noturīga, bioakumulatīva un toksiska* ***(PBT)*** *vai ļoti noturīga un ļoti bioakumulatīva* ***(vPvB)*** *saskaņā ar XIII pielikumā konkretizētajiem kritērijiem, vai ir iekļauta saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu dēļ nekā tie, kas minēti a) apakšpunktā; vai*

(c) […]”

16. Klasifikācijas un marķējumu saraksts — vielu paziņošana

16.1 Klasifikācijas un marķējumu saraksts

Informācija par vielas nosaukumu, vielas klasifikāciju un marķējumu ir jāpaziņo Aģentūrai. Aģentūra iekļaus šo informāciju īpašā datu bāzē, ko dēvē par *C & L* sarakstu (CLP 42. pants).

16.2 Kam jāpilda paziņošanas pienākums?

Ja esat **ražotājs** vai **importētājs** (vai ražotāju vai importētāju grupas biedrs), kas laiž tirgū vielu, jums ir jāpaziņo Aģentūrai noteikta informācija (CLP 40. pants), ja jūsu viela:

- jāreģistrē saskaņā ar REACH regulu (≥ 1 tonna/gadā), un tā ir laista tirgū (CLP 39. panta a) apakšpunkts);
- klasificēta kā bīstama saskaņā ar CLP regulu, un tā ir laista tirgū neatkarīgi no tonnu skaita (CLP 39. panta b) apakšpunkts);
- klasificēta kā bīstama saskaņā ar CLP regulu, un tās koncentrācija maisījumā pārsniedz CLP I pielikumā paredzētās robežkoncentrācijas, kā rezultātā maisījums ir klasificējams kā bīstams, un maisījums ir laists tirgū (CLP 39. panta b) apakšpunkts).

Ņemiet vērā, ka viela, kuru jau esat reģistrējuši saskaņā ar REACH, nav vēlreiz jāpaziņo, ja ziņojamā informācija jau ir iesniegta kā daļa no REACH reģistrācijas dokumentācijas. Tas attiecas arī uz konkrētām vielām izstrādājumos, ja REACH 7. pantā paredzēta to reģistrācija.

Ņemiet vērā, ka informācija, kuru esat nosūtījis paziņojumā, ir jāatjaunina, ja jums ir jauna informācija, kuras dēļ ir jāpārskata vielas klasifikācijas un marķējuma elementi (CLP 40. panta 2. punkts). Ja esat reģistrējis, bet neesat paziņojis vielu, un jums ir jauna bīstamības informācija, ir jāatjaunina attiecīgā reģistrācijas dokumentācija.

Ja esat **pakārtotais lietotājs**, kas sintezē maisījumu, **izstrādājumu izplatītājs vai ražotājs REACH 7. panta izpratnē**, jums nav jāiesniedz paziņojums Aģentūrai (skatīt šo vadlīniju 2. iedaļu), jo jūsu viela jau ir paziņota agrākā piegādes ķēdes posmā.

Par paziņošanas termiņiem — jums jāziņo viena mēneša laikā pēc vielas laišanas tirgū. Attiecībā uz importētājiem viena mēneša kavējumu skaita no dienas, kad pati viela vai maisījuma sastāvā ir fiziski ievesta Savienības muitas teritorijā.

REACH	Ja esat snieguši informāciju, kas saskaņā ar REACH ir jāpaziņo Aģentūrai reģistrācijas procesā, jums pēc tam Aģentūrai nav jāiesniedz papildu paziņojums (CLP 40. panta 1. punkts).
	Papildus pienākumiem, kuri paziņotājiem ir paredzēti CLP, reģistrētājiem ir jāievēro REACH paredzētie pienākumi.

16.3 Kāda informācija jāiekļauj paziņojumā?

Ja jums ir jāpaziņo viela, savā paziņojumā Aģentūrai jāiekļauj turpmāk norādītie elementi (CLP 40. panta 1. punkts):

- jūsu identitāte, kā noteikts REACH regulas VI pielikuma 1. iedaļā;
- vielas identitāte, kā noteikts REACH VI pielikuma 2.1. līdz 2.3.4. iedaļā;
- vielas klasifikācijas saskaņā ar CLP;
- ja viela ir iekļauta dažās, bet ne visās bīstamības klasēs vai diferenciācijās — norāde par to, vai tas ir dēļ datu trūkuma, nepārliecinošiem datiem vai pārliecinošas, bet klasificēšanai nepietiekamas informācijas;
- vajadzības gadījumā — specifiskās robežkoncentrācijas vai m koeficienti saistībā ar klasifikāciju attiecībā uz bīstamību ūdens videi, t. i., akūta 1. kategorija un hroniska 1. kategorija, kā arī vielu lietojuma pamatojums;
- vielu marķējuma elementi un visi papildu apzīmējumi par bīstamību, kā minēts CLP 25. panta 1. punktā.

CLP regula paredz, ka gadījumā, ja jūsu paziņojuma rezultātā viena un tā pati viela parādās dažādos saraksta ierakstos, jums un pārējiem paziņotājiem vai reģistrētājiem ir jādara viss iespējamais, lai vienotos par vienu ierakstu, kas jāiekļauj sarakstā (CLP 41. pants). Tomēr jūs savu vielu varat klasificēt atšķirīgi no klasifikācijas citā ierakstā, ja savā paziņojumā norādāt iemeslus.

Savukārt, ja jūsu vielai ir harmonizētā klasifikācija, viela jāklasificē saskaņā ar CLP VI pielikuma 3. daļā uzskaitīto harmonizēto klasifikāciju un šī klasifikācija ir jānorāda savā paziņojumā (skatīt šo vadlīniju 7. iedaļu). Ņemiet vērā, ka, ja attiecībā uz vielām, kuras klasificētas kā bīstamas ūdens videi, CLP VI pielikuma 3. daļā nav norādīts m koeficients (akūta 1. kategorija vai hroniska 1. kategorija), m koeficients šādai vielai ir jānosaka, pamatojoties uz pieejamajiem datiem. Vairāk informācijas skatīt dokumenta *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu* 1.5. iedaļā.

16.4 Kāds formāts jāizmanto paziņošanai?

Jūsu paziņojumam jābūt sagatavotam Starptautiskās vienotās ķīmisko vielu informācijas datubāzes (IUCLID) formātā. Lai nosūtītu paziņošanas dokumentāciju IUCLID formātā, varat izmantot *REACH-IT* tiešsaistes dokumentācijas rīku vai lejupielādējamu IUCLID 6 (Starptautiska vienotā ķīmisko vielu informācijas datubāze) redakciju un iesniegt savu IUCLID dokumentāciju, izmantojot *REACH-IT* portālu (CLP 40. panta 1. punkts).

Lai vieglāk noteiktu piemērotāko paziņošanas veidu un atrastu visu vajadzīgo informāciju un saites uz rīkiem, skatiet īpaši tam paredzēto *ECHA* tīmekļa vietnes lapu: https://echa.europa.eu/regulations/clp/cl-inventory/notification-to-the-cl-inventory.

3. attēlā ir parādīts IUCLID 6 ekrānuzņēmums.

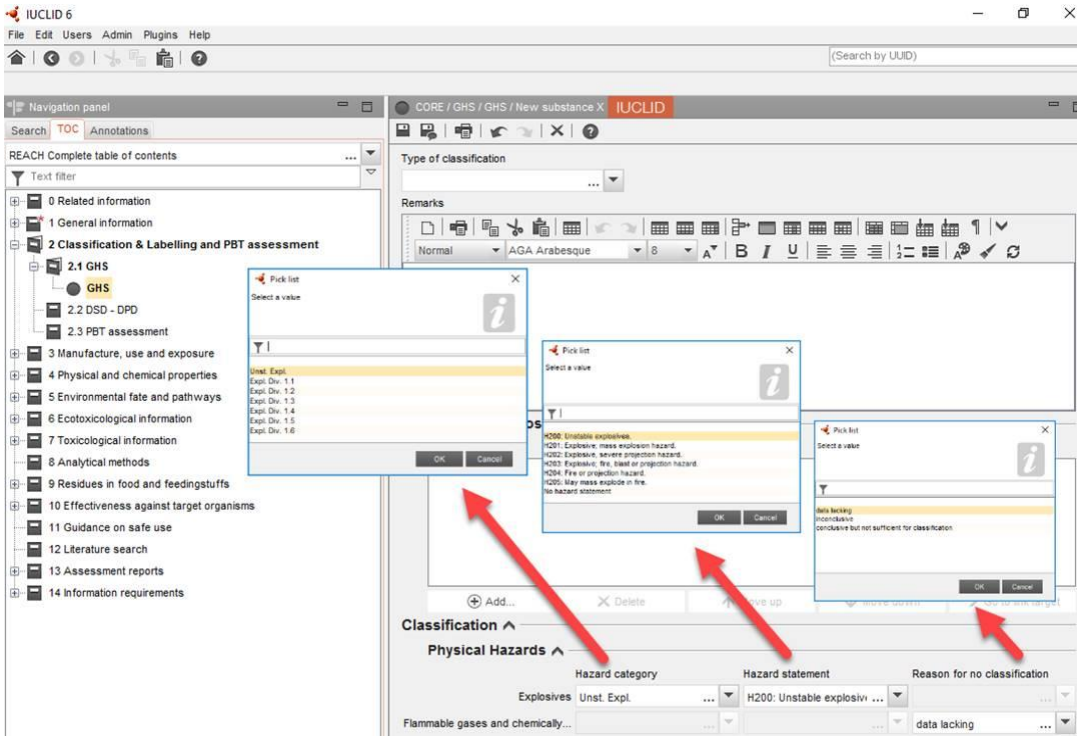

3. attēls. IUCLID 6 ekrānuzņēmums

4. attēlā turpmāk tekstā ir redzams *REACH-IT* tiešsaistes dokumentācijas rīka ekrānuzņēmums.

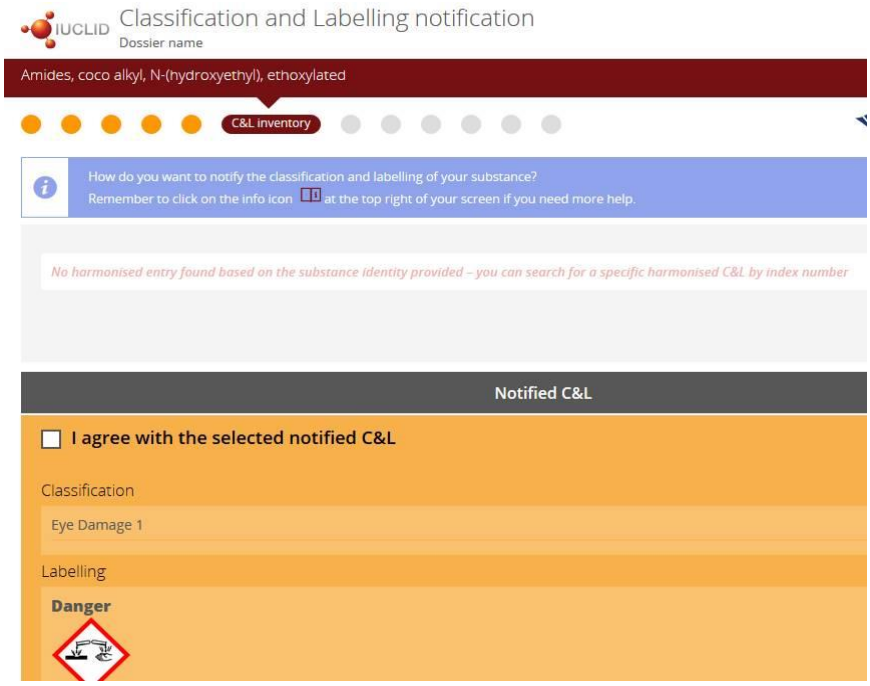

4. attēls. *REACH-IT* tiešsaistes dokumentācijas rīka ekrānuzņēmums

16.5 Kas notiks pēc tam?

Aģentūra papildinās paziņoto informāciju norādot:

- vai vielai Savienības mērogā pastāv harmonizētā klasifikācija un marķēšana, iekļaujot to CLP VI pielikumā;
- vai ieraksts ir kopīgs vienas un tās pašas vielas reģistrētājiem;
- vai par ierakstu ir vienojušies divi vai vairāki paziņotāji vai reģistrētāji;
- vai attiecīgais ieraksts sarakstā atšķiras no cita ieraksta par to pašu vielu.

Ņemiet vērā, ka tās paziņotās informācijas daļas, kuras atbilst REACH 119. panta 1. punktā minētajai informācijai, būs publiski pieejamas, t. i.:

- bīstamas vielas nosaukums *IUPAC* nomenklatūrā;
- attiecīgā gadījumā vielas nosaukums Eiropas Ķīmisko komercvielu sarakstā (*EINECS*) un
- vielas klasifikācija un marķējums.

Saistībā ar noteiktu vielu nosaukumu *IUPAC* nomenklatūrā jūs varat nosūtīt Aģentūrai pamatojumu, kāpēc šāda nosaukuma publicēšana varētu kaitēt jūsu saimnieciskās darbības interesēm (iesniegšana saskaņā ar REACH 10. panta a) punkta xi) apakšpunktu). Ja Aģentūra atzīs šādu pamatojumu, konkrētais nosaukums nebūs publiski pieejams.

17. Jauna informācija par bīstamību

17.1 Jums pastāvīgi jāatjaunina informācija par bīstamību!

CLP noteikts, ka jums kā **ražotājam**, **importētājam** vai **pakārtotajam lietotājam** jācenšas uzzināt jaunāko zinātnisko vai tehnisko informāciju, kuras dēļ varētu mainīties jūsu piegādāto vielu vai maisījumu klasifikācija un marķējums, kā tas noteikts CLP 15. pantā: *"Ražotāji, importētāji un pakārtoti lietotāji veic visas tiem pieejamās pieņemamās darbības, lai sev darītu zināmu jaunu zinātnisku vai tehnisku informāciju, kura varētu ietekmēt tādu vielu vai maisījumu klasifikāciju, ko tās laiž tirgū."*

17.2 Kas jums jādara?

Jums jāizvērtē jauna informācija par bīstamību, lai noteiktu, vai tā ir vai nav atbilstīga un pietiekami ticama, lai atkārtoti novērtētu vielas vai maisījuma klasifikāciju. Ja tā ir, jums, lieki nekavējoties, jāveic jauna novērtēšana (CLP 15. panta 1. punkts). Ja izmaiņas jūsu vielas vai maisījuma klasifikācijā ir pamatotas, attiecīgi ir jāatjaunina arī etiķetes un SDS. SDS atjaunināta redakcija jāiesniedz visiem saņēmējiem, kuriem viela vai maisījums piegādāti iepriekšējos 12 mēnešos. Šis atjauninājums jāveic, lieki nekavējoties, ja jaunā bīstamība ir nopietnāka vai ja ir nepieciešami jauni papildu marķējuma elementi (CLP 30. panta 1. punkts). Ja ir notikušas citas marķējuma izmaiņas, attiecīgā etiķete ir jāatjaunina 18 mēnešos (CLP 30. panta 2. punkts).

Ņemiet vērā, ka, ja ir notikušas tādas vielas klasifikācijas vai marķējuma izmaiņas, par ko jums iepriekš bija jāsniedz paziņojums klasifikācijas un marķējumu saraksta vajadzībām, jums ir jāpaziņo Aģentūrai par visām šādām izmaiņām (CLP 40. panta 2. punkts).

REACH	Ķīmiskās drošības novērtējumi un ziņojumi, kā arī SDS jāatjaunina, tiklīdz kļūst pieejama jauna informācija par bīstamību vai ja ir notikušas vielas klasifikācijas vai marķējuma izmaiņas (REACH 14. un 31. pants).
	Informācija par jaunu bīstamību un visām jūsu veiktajām klasifikācijas un marķējuma izmaiņām jānodod augšupējam vai lejupējam piegādes ķēdes dalībniekam vai **izplatītājam** (REACH 31., 32. un 34. pants).

5. attēlā ir parādītas darbības, kas jāveic, tiklīdz esat uzzinājuši jaunu bīstamības informāciju par jūsu vielu vai maisījumu.

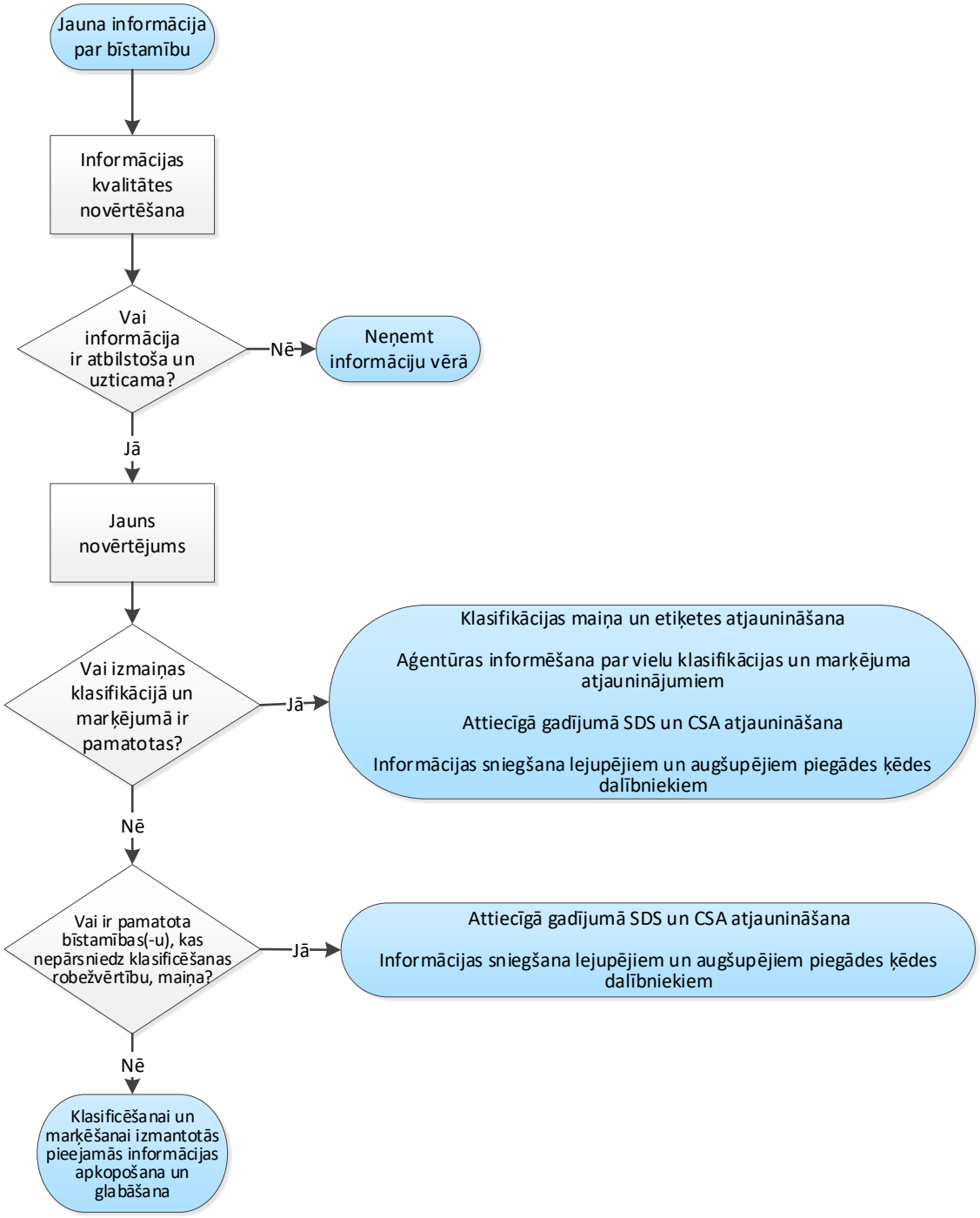

5. attēls. Kā rīkoties, ja ir jauna informācija par bīstamību?

18. Pieprasījums izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu

18.1 Ievads

Atbilstīgi CLP regulai visas tirgū laistās vielas un maisījumi ir pienācīgi jāidentificē (skatīt šo vadlīniju 12.6. iedaļu par produktu identifikatoriem). Tomēr kā **ražotājam**, **importētājam** vai **pakārtotajam lietotājam** jums var būt bažas par to, ka, etiķetē vai SDS izpaužot vienas vai vairāku vielu, kuras satur jūsu maisījum(-i), ķīmisko identitāti, tiks apdraudēta jūsu saimnieciskās darbības konfidencialitāte un jo īpaši jūsu intelektuālais īpašums (CLP 24. pants). Šādos gadījumos CLP ļauj jums iesniegt Aģentūrai pieprasījumu lietot alternatīvu ķīmisko nosaukumu, kas attiecas uz šādu vielu vai vielām maisījumā, izmantojot nosaukumu, kas identificē svarīgākās funkcionālās ķīmiskās grupas, vai alternatīvu apzīmējumu. Šajā dokumentā šādi pieprasījumi tiek dēvēti kā "Pieprasījumi izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu".

18.2 Kur jāiesniedz pieprasījums?

Visi pieprasījumu par alternatīvu ķīmisko nosaukumu ir jāsūta Aģentūrai (*ECHA*), kā norādīts CLP 24. pantā. Pieprasījumā jāpierāda, ka, norādot etiķetē savas vielas vai maisījuma ķīmisko identitāti, tiek apdraudēta jūsu komercdarbības konfidencialitāte, jo īpaši — jūsu intelektuālā īpašuma tiesības. Visi pieprasījumi izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu, kurus apstiprinājusi *ECHA*, būs derīgi visās ES dalībvalstīs. Šo alternatīvo ķīmisko nosaukumu, norādot to uz maisījuma etiķetes un SDS, var izmantot vielas nosaukuma vietā.

Ja pieprasījums izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu tika iesniegts dalībvalsts kompetentajai iestādei atbilstīgi BVD un tas tika apstiprināts līdz 2015. gada 1. jūnijam, apstiprināto alternatīvo ķīmisko nosaukumu var turpināt izmantot.

18.3 Kādas vielas ir iekļautas?

Jūs varat iesniegt pieprasījumus par alternatīva ķīmiskā nosaukuma izmantošanu tikai par tām vielām maisījumā, kurām nav piešķirts Kopienas iedarbības ierobežojums un kuras ir klasificētas tikai vienā vai vairākās bīstamības kategorijās, kas noteiktas CLP I pielikuma 1. daļas 1.4.1. punktā, proti:

- jebkura no bīstamības kategorijām, kas attiecas uz fizikālo bīstamību (CLP I pielikuma 2. daļa);
- akūts toksiskums, 4. kategorija;
- kodīgums/kairinājums ādai, 2. kategorija;
- nopietni acu bojājumi/acu kairinājums, 2. kategorija;
- toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu, vienreizēja 2. vai 3. kategorijas iedarbība;
- toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu, atkārtota 2. kategorijas iedarbība;
- bīstams ūdens videi, hroniska 3. vai 4. kategorijas iedarbība.

Papildus minētajam, izmantojot alternatīvo ķīmisko nosaukumu, jāsniedz pietiekama informācija, lai veiktu vajadzīgos veselības aizsardzības un drošības pasākumus un lai nodrošinātu iespēju kontrolēt riskus, kas var rasties, lietojot maisījumu. Pieteikuma iesniedzējam jāpierāda, ka šis nosacījums ir izpildīts.

18.4 Kā jāiesniedz pieprasījums?

Pieprasījums jāiesniedz *ECHA*, izmantojot *ECHA* norādīto formātu un visus rīkus, kurus nodrošina *ECHA* (CLP 24. panta 2. punkts), saskaņā ar REACH 111. pantā minēto. Pieprasījumu iesniedz par maksu, ko nosaka Eiropas Komisija. *ECHA* var pieprasīt jums papildu informāciju, ja šāda informācija vajadzīga, lai pieņemtu lēmumu. Praktiska informācija ir pieejama īpašā *ECHA* tīmekļa vietnes lapā: https://echa.europa.eu/support/dossier-submission-tools/reach-it/requesting-an-alternative-chemical-name-in-mixtures.

ECHA jūs informēs par savu lēmumu sešu nedēļu laikā no pieprasījuma iesniegšanas datuma vai, ja *ECHA* ir nepieciešama papildu informāciju, no šādas papildu informācijas saņemšanas datuma. Ja *ECHA* neinformē par iebildumiem sešu nedēļu laikā, var uzskatīt, ka pieprasītā nosaukuma izmantošana ir atļauta.

19. Informācijas uzskaite un pieprasījumi

19.1 Kāda veida lietvedības prasības ir noteiktas REACH un CLP regulās attiecībā uz klasificēšanu un marķēšanu?

Ja esat piegādātājs (vielu **ražotājs**, vielu vai maisījumu **importētājs** vai **pakārtotais lietotājs**), jums jāapkopo un jāglabā pieejamā vietā visa informācija, kuru jūs izmantojāt savas vielas vai maisījuma klasificēšanai un marķēšanai. Šī informācija ir jāglabā vismaz 10 gadu pēc vielas vai maisījuma pēdējās piegādes reizes (CLP 49. pants). Ja esat **izplatītājs**, jums tādā pašā veidā ir jāapkopo un jāglabā pieejamā vietā visa informācija, kuru jūs izmantojāt marķēšanai (skatīt arī 4. tabulu šo vadlīniju 2. iedaļu).

REACH

REACH regulā ir noteikts, ka jums ir jāapkopo un jāglabā pieejamā vietā visa informācija, kas vajadzīga REACH regulā noteikto pienākumu izpildei, vismaz 10 gadus pēc tam, kad pēdējo reizi ražojāt, importējāt, piegādājāt vai izmantojāt attiecīgo vielu vai maisījumu. Jums šī informācija ir pēc pieprasījuma nekavējoties jāiesniedz vai jādara pieejama kompetentai iestādei dalībvalstī, kurā esat reģistrēti, vai Aģentūrai (REACH 36. pants).

Ja jūsu viela ir reģistrēta saskaņā ar REACH vai tai piemēro citus REACH paredzētos pienākumus, informācija, kas jāglabā saskaņā ar CLP, jātur kopā ar informāciju, kas vajadzīga, lai izpildītu REACH noteiktos pienākumus (CLP 49. panta 1. punkts).

19.2 Kam jāuzrāda šāda informācija?

Tās dalībvalsts kompetentā iestāde(-s) vai izpildes panākšanas iestādes, kurā esat reģistrēti, vai *ECHA* var pieprasīt visu informāciju, kuru izmantojāt klasificēšanai un marķēšanai saskaņā ar CLP. Pēc šāda pieprasījuma jums ir jāsniedz minētā informācija. Tomēr, ja kompetentās iestādes pieprasītā informācija ir iekļauta jūsu paziņojumā atbilstīgi CLP regulai vai jūsu reģistrācijā atbilstīgi REACH regulai, šāda informācija ir pieejama *ECHA*, un kompetentajai iestādei savs pieprasījums ir jāiesniedz *ECHA* (CLP 49. panta 3. punkts).

Visām dalībvalstīm ir pienākums iecelt organizāciju vai organizācijas (piemēram, toksikoloģijas centrus[26]), kas atbild par tādas informācijas saņemšanu, kas vajadzīga, lai izstrādātu profilakses un ārstniecības pasākumus, jo īpaši reaģēšanai ārkārtas situācijās veselības jomā. Ja esat **importētājs** vai **pakārtotais lietotājs**, kas laiž tirgū maisījumus, šīm organizācijām jāsaņem no jums vajadzīgā informācija, tostarp informācija par tādu tirgū laisto maisījumu ķīmisko sastāvu, kas, ņemot vērā to ietekmi uz veselību vai fizikālo ietekmi, ir klasificēti kā bīstami. Jūsu sniegtajā informācijā jāiekļauj to maisījumos esošo vielu ķīmiskā identitāte, attiecībā uz kurām Aģentūra ir apstiprinājusi pieprasījumu izmantot alternatīvu ķīmisko nosaukumu (CLP 45. pants)[27].

[26] Komisija ir sagatavojusi pilnvaroto iestāžu sarakstu un ievietojusi to vietnē http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/poison-centres_en.

[27] Skatīt arī dokumentu *Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā*.

20. Priekšlikumi harmonizētai klasifikācijai un marķēšanai

20.1 Kādam jābūt priekšlikuma saturam?

Priekšlikumos par vielas harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu ir jāiekļauj priekšlikumi par jauna ieraksta iekļaušanu vai esoša ieraksta atjaunināšanu CLP VI pielikumā, ko parasti sagatavo, ja konkrētā viela atbilst šādiem klasifikācijas kritērijiem (CLP 36. pants):

- elpceļu sensibilizācija, 1. kategorija;
- cilmes šūnu mutagenitāte, 1A, 1B vai 2. kategorija;
- kancerogenitāte, 1A, 1B vai 2. kategorija;
- toksiska reproduktīvajai sistēmai, 1A, 1B vai 2. kategorija.

Tādu priekšlikumu gadījumā, kas neattiecas uz klasifikāciju saistībā ar kancerogēnumu, mutagēnumu vai toksiskumu reproduktīvajai sistēmai (CMR) vai elpceļu sensibilizāciju, jums jāiesniedz argumenti, kas pamato jūsu priekšlikumā ietverto vajadzību harmonizēt bīstamības veidu klasifikāciju un marķēšanu Savienības mērogā. Ja šādus priekšlikumus iesniedz ražotājs, importētājs vai pakārtotais lietotājs, ir jāmaksā attiecīga maksa, kuras apmēru noteikusi Komisija savā regulā, kas jāpieņem saskaņā ar CLP 37. panta 3. punktu[28].

Atšķirībā no citām vielām aktīvajām vielām Regulas (EK) Nr. 1107/2009 (par augu aizsardzības līdzekļiem) vai Regulas (ES) Nr. 528/2012 (par biocīdiem) izpratnē parasti piemēro harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu saistībā ar visām bīstamības klasēm (skatīt šo vadlīniju 22. iedaļu).

Priekšlikumi var būt saistīti ar vielas klasifikācijas iekļaušanu CLP VI pielikuma 3. daļā vai ar esošā VI pielikuma ieraksta atjaunināšanu (skatīt šo vadlīniju7. iedaļu). Priekšlikumi jāiesniedz Aģentūrai.

20.2 Kas var iesniegt priekšlikumu?

Dalībvalsts kompetentā iestāde, vielas **ražotājs**, **importētājs** un **pakārtotais lietotājs** var iesniegt Aģentūrai priekšlikumu par vielu harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu (CLP 37. pants[29]). Kompetentā iestāde var iesniegt šādu priekšlikumu pat par tādas vielas bīstamību, kurai jau ir harmonizēta klasifikācija un marķējums. Savukārt **ražotājs**, **importētājs** vai **pakārtotais lietotājs** nevar iesniegt šādu priekšlikumu par bīstamību, attiecībā uz kuru vielai jau ir harmonizēta klasifikācija un marķējums; taču, ja viņam ir jauna informācija, kuras dēļ var mainīt vielas harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu, viņam ir jāsazinās ar kompetento iestādi vienā no dalībvalstīm, kurā viela ir laista tirgū, un jāiesniedz tai priekšlikums (CLP 37. panta 6. punkts). Ja kompetentās iestādes, **ražotāja**, **importētāja** vai **pakārtota lietotāja** priekšlikums attiecas uz citām bīstamības klasēm, kuras nav CMR vai elpceļu sensibilizatori, ir jānorāda pamatojums par vajadzību rīkoties Savienības mērogā.

[28] Maksa *ECHA* ir noteikta Regulā (ES) Nr. 440/2010 par atlīdzību.

[29] Ņemiet vērā, ka priekšlikumus par aktīvajām vielām, kuras izmanto augu aizsardzības līdzekļos vai biocīdos, var iesniegt tikai dalībvalsts kompetentās iestādes, nevis uzņēmumi.

20.3 Kā uzņēmums iesniedz priekšlikumu?

Kārtība, kā Aģentūrai iesniedz priekšlikumu par vielas harmonizētu klasifikāciju, ir noteikta CLP 37. pantā. Sīkāka praktiska informācija ir sniegta dokumentā *Vadlīnijas par klasifikācijas un marķējumu saskaņošanas dokumentāciju*.

Informācija par priekšlikuma iesniegšanai izpildāmajām darbībām ir apkopota 6. attēlā.

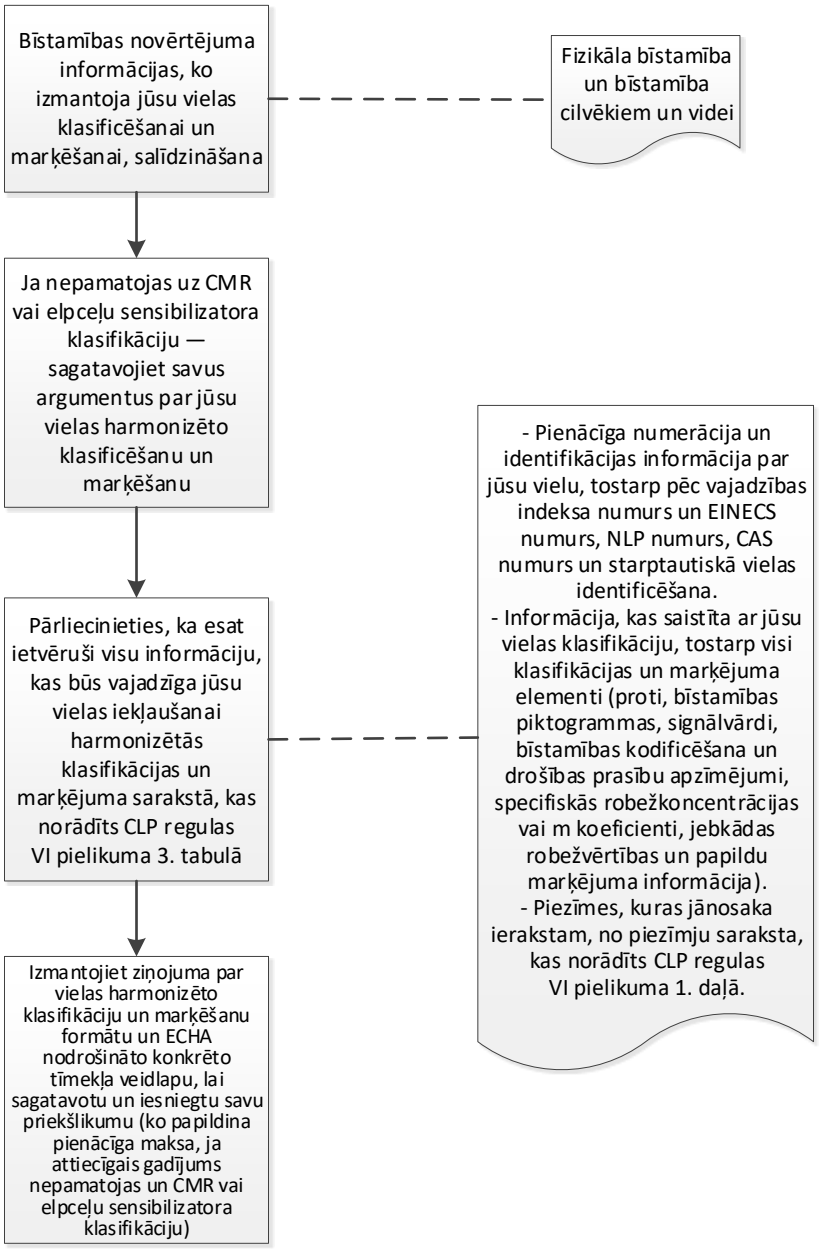

6. attēls. Priekšlikuma iesniegšanas darbības

20.4 Priekšlikums ir iesniegts. Kas notiek pēc tam?

Tiklīdz priekšlikums ir iesniegts, visām iesaistītajām pusēm tiks dota iespēja komentēt priekšlikumu. Iespēja sniegt komentārus tiks nodrošināta īpašā *ECHA* tīmekļa vietnes (https://echa.europa.eu/harmonised-classification-and-labelling-consultation) veidlapā, kurā komentārus var sniegt līdz noteiktam termiņam.

Aģentūras Riska novērtēšanas komiteja (*RAC*) astoņpadsmit mēnešu laikā sagatavos atzinumu par vielas harmonizētās klasifikācijas un marķēšanas priekšlikumu (CLP 37. panta 4. punkts), un pēc tam Aģentūra iesniegs šo atzinumu Komisijai. Ja Komisija konstatēs, ka jūsu priekšlikums un tā pamatojums ir atbilstīgs, tā rosinās iekļaut vielu CLP VI pielikuma 3. daļas 3. tabulā (kurā ir uzskaitītas vielas ar harmonizēto klasifikāciju un marķēšanu) kopā ar attiecīgajiem klasifikācijas un marķējuma elementiem un, attiecīgā gadījumā, specifiskajām robežkoncentrācijām un m koeficientiem. Kārtību, ko piemēro, lai vielu iekļautu CLP VI pielikumā, sauc par Eiropas Komisijas "regulatīvo kontroles procedūru".

Informācija par kārtību, kuru Aģentūra un Komisija ievēro pēc priekšlikuma iesniegšanas, ir apkopota 7. attēlā (CLP 37. pants).

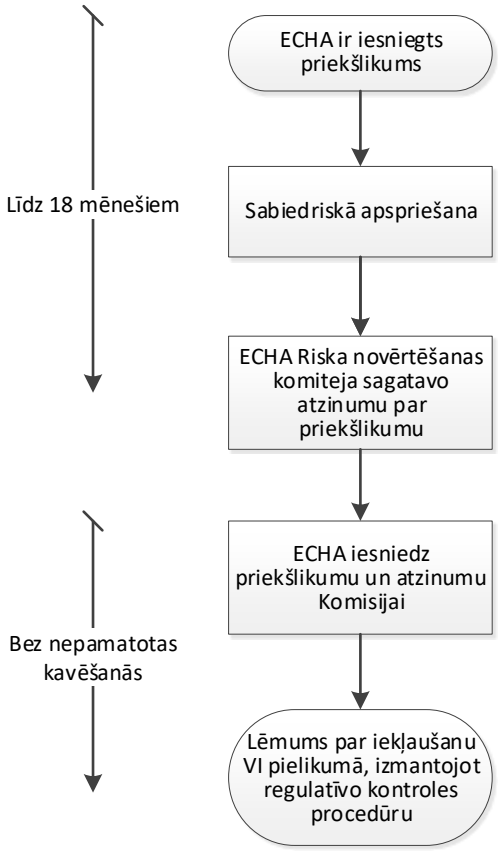

7. attēls. Kārtība, kuru Aģentūra un Komisija ievēro pēc harmonizētās klasifikācijas un marķēšanas priekšlikuma iesniegšanas

21. Pakārtotie tiesību akti — pārskats

21.1 Pakārtotie tiesību akti

Papildus CLP jūsu vielas vai maisījuma klasificēšana var izraisīt arī citu Savienības tiesību aktu (pakārtoto tiesību aktu) noteikumu piemērošanu. Var piemērot šādus tiesību aktus:

- Ķimikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana (REACH): 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006 (skatīt šo vadlīniju 23. iedaļu);
- tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšana, kuros iesaistītas bīstamas vielas (*Seveso II*): 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/18/ES;
- augu aizsardzības līdzekļi: 2009. gada 31. oktobra Regula (EK) Nr. 1107/2009 (*PPPR*) (skatīt šo vadlīniju 22. iedaļu);
- biocīdi: 1998. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 528/2012 (BR) (skatīt šo vadlīniju 22. iedaļu);
- ķīmiskie reaģenti darbavietā: Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīva 98/24/EK;
- kancerogēnu vai mutagēnu vielu iedarbība darbavietā: 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/37/EK;
- jauniešu aizsardzība darbavietā: Padomes 1994. gada 22. jūnija Direktīva 94/33/EK;
- strādājošas grūtnieces un sievietes, kas baro bērnu ar krūti: Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/85/EEK;
- darba drošības un/vai veselības aizsardzības zīmju izvietošana darbavietās: Padomes 1992. gada 24. jūnija Direktīva 92/58/EEK;
- kosmētikas līdzekļi: Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Regula (EK) Nr. 1223/2009;
- rotaļlietu drošums: Padomes 1988. gada 3. maija Direktīva 88/378/EEK, kas grozīta ar Direktīvu 93/68/EEK;
- mazgāšanas līdzekļi: 2004. gada 31. marta Regula (EK) Nr. 648/2004;
- ekomarķējuma piešķiršanas shēma: 2000. gada 17. jūlija Regula (EK) Nr. 1980/2000;
- aerosolu izsmidzinātāji: Padomes 1975. gada 20. maija Direktīva 75/324/EEK; CLP 14. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir ņemts vērā šīs direktīvas 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts;
- gaistošu organisko savienojumu emisijas ierobežošana: Padomes 1999. gada 11. marta Direktīva 1999/13/EK (*VOCD*) un 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/42/EK;
- gaisa kvalitātes novērtēšana un pārvaldība: Padomes 1996. gada 27. septembra Direktīva 1996/62/EK;
- bīstamu ķīmisko vielu eksports un imports: 2012. gada 4. jūlija Regula (ES) Nr. 649/2012;
- bīstamie atkritumi: Direktīva 2008/98/EK (Atkritumu pamatdirektīva) un Komisijas 2000. gada 3. maija Lēmums 2000/532/EK;

- baterijas un akumulatori: Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Direktīva 2006/66/EK;
- nolietoti transportlīdzekļi: 2000. gada 18. septembra Direktīva 2000/53/EK;
- elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (*WEEE*): Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 27. janvāra Direktīva 2012/19/ES.

Dažos no šiem Savienības tiesību aktiem joprojām ir atsauces uz iepriekšējām direktīvām par vielu un maisījumu (preparātu) klasificēšanu un marķēšanu (proti, BVD vai BPD), tomēr tie tiek vai jau ir grozīti, lai ņemtu vērā CLP regulu. Apkopojumu par mijiedarbību starp CLP un REACH regulu, BR un *PPPR*, skatīt šo vadlīniju 22 un 23. iedaļā.

CLP tika pieņemta kā daļa no tiesību aktu kopuma, kurā ir ietverti arī šādi dokumenti:

- Regula (EK) Nr. 1336/2008, ar ko groza 2004. gada 31. marta Regulu (EK) Nr. 648/2004 par mazgāšanas līdzekļiem. Ir veikti šādi grozījumi: termins "preparāts" aizstāts ar terminu "maisījums", un atsauces uz BVD un BPD aizstātas ar atsaucēm uz CLP regulu;
- Direktīva 2008/112/EK, ar ko groza sešas Kopienas direktīvas:
- Padomes 1976. gada 27. jūlija Direktīva 76/768/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kosmētikas līdzekļiem: termins "preparāts" aizstāts ar terminu "maisījums", un atsauces uz BVD aizstātas ar atsaucēm uz CLP regulu. Ir iekļauta vispārīga atsauce uz Regulu (EK) Nr. 440/2008 par testēšanas metodēm, kā arī atsauce uz CLP regulā paredzētajiem CMR kritērijiem, un jēdziens "bīstams" ir pārveidots atbilstīgi CLP bīstamības klasifikācijām; Direktīva ir pārstrādāta ar Regulu (ES) Nr. 1223/2009;
- Padomes 1988. gada 3. maija Direktīva 88/378/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz rotaļlietu drošību: termins "preparāts" ir aizstāts ar terminu "maisījums", jēdziens "bīstams" ir pārveidots atbilstīgi CLP bīstamības klasifikācijām;
- Padomes 1999. gada 11. marta Direktīva 1999/13/EK (*VOCD*) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/42/EK par gaistošu organisko savienojumu emisijas ierobežošanu: termins "preparāts" aizstāts ar terminu "maisījums" (abās direktīvās), *VOCD* 5. panta 6. punktā iekļauta atsauce uz CLP saistībā ar vielām (no 2010. gada 1. decembra) un ar maisījumiem (no 2015. gada 1. jūnija). Tāpat arī ir iekļauta atsauce uz CLP paredzētajiem CMR kritērijiem un vielu bīstamības apzīmējumiem *VOCD* 5. panta 6., 8., 9. Un 13. punktā (no 2010. gada 1. decembra) un maisījumiem (no 2015. gada 1. jūnija);
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem: jēdziens "bīstams" ir pārveidots atbilstīgi CLP bīstamības klasifikācijām;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīva 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem: termins "preparāts" ir aizstāts ar terminu "maisījums", atsauces uz BVD ir aizstātas ar atsaucēm uz CLP regulu, jēdziens "bīstams" ir pārveidots atbilstīgi CLP bīstamības klasifikācijām. Minētā direktīva tika pārstrādāta, un 2012. gada 13. augustā stājās spēkā jaunā Direktīva 2012/19/ES (EEIA)[30].

[30] EEIA direktīva ir pieejama vietnē: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012L0019.

Izmaiņas, kas izriet no Regulas (EK) Nr. 1336/2008 un Direktīvas 2008/112/EK, stājās spēkā datumos, kas atbilda CLP ieviešanas datumiem, t. i., stājoties spēkā CLP regulai 2010. gada 1. decembrī vai 2015. gada 1. jūnijā.

21.2 Bīstamas vielas un maisījumi ES pakārtotajos tiesību aktos

Dažos Savienības tiesību aktos angļu valodā joprojām var būt atsauces uz bīstamām vielām vai maisījumiem, apzīmējot tos ar terminu "dangerous", ko attiecina uz vielām vai maisījumiem, kuri atbilst BVD vai BPD bīstamības kategorijām.

Tā kā CLP vielu klasifikācijas noteikumi ir spēkā no 2010. gada, bet attiecībā uz maisījumiem — no 2015. gada, attiecīgajos ES tiesību aktos tiek izdarīti grozījumi.

22. Biocīdu regula, Augu aizsardzības līdzekļu regula un savstarpējās saiknes ar CLP regulu

CLP regulas noteikumi pilnībā attiecas uz visām tām vielām vai maisījumiem, kuru tirdzniecību un lietošanu kontrolē atbilstoši BR un *PPPR*. Tomēr CLP regula nekādā gadījumā neaizstāj ne BR, ne *PPPR* noteikumus.

Praksē tas nozīmē, ka jums savas aktīvās vielas un biocīdi vai augu aizsardzības līdzekļi (maisījumi) jāklasificē un jāmarķē saskaņā ar CLP regulu. Jebkāda papildu informācija, kas pieprasīta saskaņā ar BR vai *PPPR*, jums jāuzskata par marķējuma papildinformāciju CLP regulas vajadzībām (CLP 25. pants) (skatīt šo vadlīniju 12. iedaļu).

Vielām, kuras ir aktīvās vielas *PPPR* vai BR izpratnē, parasti piemēro harmonizēto klasifikāciju un marķējumu (skatīt šo vadlīniju 7 un 20. iedaļu), t. i., visi bīstamības klasifikācijas un marķējuma elementi ir saskaņoti. Ir atšķirība salīdzinājumā ar citām vielām, kurām klasifikācijas un marķējuma elementi parasti ir saskaņoti tikai CMR un elpceļu sensibilizatoru gadījumā, savukārt citas klasifikācijas un saistītie marķējuma elementi ir saskaņoti tikai atsevišķos gadījumos, ja tiek sniegts pamatojums tam, ka šāda rīcība ir vajadzīga Savienības mērogā (CLP 36. panta 2. punkts). Attiecībā uz priekšlikumiem par harmonizēto klasifikāciju jāņem vērā, ka priekšlikumus par aktīvajām vielām, kuras izmanto augu aizsardzības līdzekļos vai biocīdos, var iesniegt tikai dalībvalsts kompetentās iestādes.

Ja vēlaties mainīt biocīda vai augu aizsardzības līdzekļa ķīmisko sastāvu, jums ir jāiesniedz pieprasījums veikt šāda līdzekļa licences izmaiņas attiecīgajā tās dalībvalsts kompetentajā iestādē, kurā esat laiduši šādu līdzekli tirgū, vai attiecībā uz biocīdiem, kuriem izdota Savienības licence — *ECHA*[31]. Iesniegumā jānorāda, ka sastāva izmaiņu dēļ jums bija jāpārskata sava produkta klasifikācija (attiecīgā gadījumā).

Ja kļūst pieejama informācija, kuras dēļ ir jāatjaunina jūsu vielas vai maisījuma klasifikācija un marķējums, tas ir jādara saskaņā ar CLP regulas noteikumiem (CLP 30. pants) (skatīt šo vadlīniju 17. iedaļu). Tomēr, ja uz vielu vai produktu (maisījumu) attiecas *PPPR* vai BR darbības joma un lēmumu par tā licencēšanu vai reģistrēšanu pieņem saskaņā ar vienu no šīm regulām, ir piemērojamas arī šo regulu prasības (CLP 15. panta 5. punkts un 30. panta 3. punkts).

[31] Informāciju par izmaiņām attiecībā uz licencētiem biocīdiem skatīt Regulā (ES) Nr. 354/2013.

23. REACH noteiktie pienākumi, kuri jāpilda saistībā ar vielu un maisījumu klasificēšanu

Kopumā REACH noteiktie pienākumi jāpilda atkarībā no jūsu ražotās vai importētās vielas daudzuma. Konkrēti pienākumi var būt arī atkarīgi no visu (jebkādu) vielu un maisījumu klasificēšanas, jo īpaši:

- ja ražojat vai importējat vielu atsevišķi vai maisījumā tādā apjomā, kas sasniedz vai pārsniedz 10 tonnu gadā, jums ir jānovērtē iedarbība un jāraksturo saistītais risks CSR sagatavošanai, ja šāda viela atbilst klasifikācijas kritērijiem (REACH 14. pants);
- jums jāsagatavo SDS, ja jūsu viela vai maisījums atbilst klasifikācijas kritērijiem (REACH 31. pants);
- jums jāiesniedz visa informācija, kas noteikta REACH VII pielikumā (un attiecīgā gadījumā CLP V sadaļā), ja gada laikā ražojat vai importējat 1-10 tonnas vielas, kuru, visticamāk, klasificēs kā 1.A vai 1.B kategorijas CMR saskaņā ar CLP regulu vai kurai ir dispersīvs lietošanas veids un kuru, visticamāk, klasificēs atbilstoši iedarbībai uz cilvēku veselību vai vidi.

Ja izmantojat vielu, kas klasificēta kā 1.A vai 1.B kategorijas CMR, PBT vai vPvB vai kas identificēta kā viela, kas rada līdzvērtīgas bažas, jums jāpārbauda, vai konkrētā viela ir identificēta kā viela, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC), iekļauta kandidātu sarakstā un, iespējams, noteikta kā prioritāra un norādīta REACH XIV pielikumā kā viela, kura jālicencē. Licencēšana jāveic neatkarīgi no saražoto tonnu skaita (REACH 57. panta f) apakšpunkts). Šajā ziņā ir svarīgi regulāri pārbaudīt XIV pielikumu un SVHC kandidātu sarakstu, jo tiek licencētas jaunas vielas[32].

Ņemiet arī vērā REACH XVII pielikumā minētos ierobežojumus, jo īpaši tos, kas attiecas uz CMR vielām un ir noteikti 28., 29. un 30. ierakstā.

[32] Vairāk informācijas skatīt īpašā *ECHA* tīmekļa vietnes tīmekļa lapā: https://echa.europa.eu/substances-of-very-high-concern-identification-explained.

24. Datu vienota iesniegšana un kopīga lietošana atbilstoši REACH

Saskaņā ar REACH to pašu vielu reģistrētājiem ir pienākums ir vienoti iesniegt datus, tostarp klasificēšanas un marķēšanas vajadzībām, piemērojot ierobežotu izņēmumu skaitu (REACH 11. panta 1. un 3. punkts). Tāpēc reģistrētājiem ir **jāvienojas par vielas klasificēšanu un marķēšanu** un jāapsver, vai starp iespējamajiem reģistrētājiem ir kāda atšķirība. Ļoti iespējams, ka viens piegādātājs klasificē to pašu vielu citādi nekā cits piegādātājs, piemēram, ja vielas piemaisījuma gadījumā klasifikācijas pakāpe ir augstāka.

CLP regulā noteikts, ka paziņotājiem (saskaņā ar CLP regulu) un reģistrētājiem (saskaņā ar REACH regulu) ir jādara viss iespējamais, lai vienotos par ierakstu, t. i., par klasifikāciju un marķējumu, kas jāiekļauj *C & L* sarakstā (CLP 41. pants), ja tai pašai vielai sarakstā ir atšķirīgi ieraksti.

Tomēr ir gadījumi, kad dažādu tās pašas vielas piejaukumu dēļ var nebūt iespējams panākt vienošanos par klasifikāciju un marķējumu, tāpēc tā pati viela var būt iekļauta sarakstā vairākas reizes ar atšķirīgu klasifikāciju un marķējumu.

Sīkāku informāciju un norādījumus par datu vienotas iesniegšanas un datu kopīgas lietošanas jautājumiem skatīt arī dokumentā *Vadlīnijas par datu kopīgu lietošanu*.

25. REACH vadlīnijas, kas ir būtiskas saistībā ar CLP

Svarīga REACH reģistrācijas procesa daļa ir fizikālās bīstamības, bīstamības veselībai un videi novērtēšana, un dažādās vadlīnijās jūs varat atrast noderīgu papildu informāciju, kas palīdzēs izprast un novērtēt jūsu vielas vai maisījuma bīstamību. Aģentūra ir publicējusi vairākas ar REACH regulu saistītas vadlīnijas (dažas no tām ir minētas šajās vadlīnijās), kuras ir pieejamas lejupielādēšanai Aģentūras tīmekļa vietnē: https://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach. Īpaši svarīgas CLP regulas kontekstā ir turpmāk minētās vadlīnijas.

Vadlīnijas par drošības datu lapu sagatavošanu

Šajā dokumentā sniegtie norādījumi palīdzēs nozares pārstāvjiem noteikt uzdevumus un prasības, kas jāievēro, lai izpildītu REACH 31. pantā un II pielikumā paredzētos pienākumus (prasības attiecībā uz drošības datu lapām).

Vadlīnijas par reģistrāciju

Šajās vadlīnijās ir izskaidroti "**ražotāja**" un "**importētāja**" uzdevumi.

Vadlīnijas pakārtotajiem lietotājiem

Šajās vadlīnijās ir izskaidroti "**pakārtotā lietotāja**" un "**izplatītāja**" uzdevumi.

Vadlīnijas par prasībām attiecībā uz vielām izstrādājumos

Šajās vadlīnijās ir izskaidroti "**izstrādājumu ražotāja (importētāja)**" uzdevumi.

Vadlīnijas par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu

Šajās vadlīnijās ir sniegti padomi, kā izpildīt konkrētas darbības, kuras bieži ir vajadzīgas, lai novērtētu bīstamību saskaņā ar REACH regulu un veiktu klasificēšanu, proti, kur meklēt pieejamo informāciju, kā novērtēt savāktos datus un kā izmantot informāciju, kas nav iegūta, veicot testēšanu. Lai izprastu un izmantotu šos padomus, iespējams, būs vajadzīgas eksperta zināšanas. Dokumentam ir sešas galvenās daļas (A–F) un papildinoši atsauces norādījumi (R.2 līdz R.20 nodaļas). B daļā īsumā apkopoti norādījumi par bīstamības novērtējumu. Tie aptver informācijas prasības par vielu īpašībām saskaņā ar REACH regulu, tostarp informācijas vākšana, ar testēšanu nesaistītas metodes un tā dēvētās "integrētās testēšanas stratēģijas" būtiskas informācijas sagatavošanai par katru bīstamību.

Klasificēšanai un marķēšanai veltītas šādas nodaļas:

- R.3. nodaļa — norādījumi par pieejamās informācijas ievākšanu;
- R.4. nodaļa — informācijas novērtēšana;
- R.6. nodaļa — izvērsti norādījumi par metodēm, kas nav saistītas ar testēšanu;
- R.7. nodaļa — informācija par to, kā iegūt vielas klasificēšanai un marķēšanai piemērotu informāciju (norādījumi attiecībā uz konkrētiem bīstamības veidiem);

- D daļa — izskaidrota iedarbības scenāriju izmantošana CSR un izvērstās SDS kontekstā.

Vadlīnijas par datu kopīgu lietošanu

Šajā dokumentā tiek sniegta sīka informācija un norādījumi par datu kopīgas lietošanas un vienotas iesniegšanas jautājumiem, piemēram, **reģistrētāju kopīgas datu lietošanas** pienākumi (skatīt arī šo vadlīniju 24. iedaļu).

1. pielikums. Glosārijs

Šajās vadlīnijās tiek lietotie šādi termini.

Aerosols: aerosola izsmidzinātāji, jebkuri vienreiz uzpildāmi trauki no metāla, stikla vai plastmasas ar saspiestu, sašķidrinātu vai zem spiediena atšķaidītu gāzi ar šķidrumu, pastu vai pulveri vai bez tā un ir aprīkoti ar smidzinātāju, kurš ļauj trauka saturu izsmidzināt cietu vai šķidru daļiņu veidā suspensijas veidā gāzē, kā putas, pastu vai pulveri vai šķidrā, vai arī gāzes veidā.

Sakausējums: makroskopiskā mērogā homogēns metāla materiāls no diviem vai vairākiem elementiem, kas ir apvienoti tā, ka ar mehāniskiem līdzekļiem tos nevar viegli nodalīt; CLP sakausējumus uzskata par maisījumiem.

Izstrādājums ir objekts, kam izgatavošanas procesā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kura nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs.

Ieelpošana: šķidras vai cietas ķīmiskas vielas vai maisījuma iekļūšana tieši caur mutes vai deguna dobumu, vai netieši vemšanas rezultātā trahejā un elpošanas sistēmas apakšējā daļā.

Kancerogēns: viela vai vielu maisījums, kas ierosina vēzi vai pastiprina tā sastopamību.

Kodīgs metāliem: viela vai maisījums, kas ķīmiskās darbības rezultātā ievērojami bojā vai pat iznīcina metālus.

Kompetentā iestāde: iestāde vai iestādes, vai struktūras, ko izveido dalībvalstis, lai pildītu CLP regulas uzliktās saistības.

Diferenciācija: iedalīšana bīstamības klasēs atkarībā no kaitīgās iedarbības veida vai no kaitīgās iedarbības sekām.

Izplatītājs: jebkura Savienībā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, arī mazumtirgotājs, kas vielu (vienu pašu vai maisījumā) tikai uzglabā un laiž tirgū trešām personām.

Pakārtotais lietotājs: jebkura Savienībā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas nav **ražotājs** vai **importētājs** un kas rūpnieciskām vai profesionālām darbībām izmanto vai nu pašu vielu, vai vielu maisījumā. **Izplatītājs** vai **patērētājs** nav **pakārtotais lietotājs**. **Atkārtotu importētāju**, kas ir atbrīvots no prasībām saskaņā ar REACH 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, uzskata par **pakārtoto lietotāju**.

Beigu punkts: fizikāli ķīmiska vai bioloģiska ietekme, kā arī ietekme uz vidi, ko var izmērīt konkrētos apstākļos.

Sprādzienbīstams izstrādājums: izstrādājums, kas satur vienu vai vairākas sprādzienbīstamas vielas vai maisījumus

Sprādzienbīstama viela: cieta vai šķidra viela vai vielu maisījums, kas pats spēj ar ķīmiskas reakcijas starpniecību radīt tādas temperatūras un spiediena gāzi tādā ātrumā, ka var nodarīt kaitējumu apkārtējai videi. Pirotehniskās vielas ir iekļautas pat tad, ja tās nerada gāzes.

Acu kairinājums: izmaiņas acī, kas rodas pēc tam, kad ar pārbaudāmo vielu apstrādā acs priekšējo virsmu, un kas ir pilnīgi atgriezeniskas 21 dienas laikā pēc apstrādes.

Regula par atlīdzību: Komisijas Regula (ES) Nr. 440/2010 (2010. gada 21. maijs) par atlīdzību Eiropas Ķimikāliju aģentūrai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu.

Uzliesmojoša gāze: gāze vai gāzu maisījums, kam ir uzliesmošanas diapazons gaisā 20 °C temperatūrā pie standarta spiediena 101,3 kPa.

Uzliesmojošs šķidrums: šķidrums, kura uzliesmošanas temperatūra nav augstāka par 60 °C. **Uzliesmošanas punkts** ir zemākā temperatūra (koriģēta atbilstīgi standarta spiedienam 101,3 kPa), kurā pēc aizdedzes avota izmantošanas šķidruma tvaiki noteiktajos pārbaudes apstākļos aizdegas.

Uzliesmojoša cieta viela: cieta viela, kas viegli uzliesmo vai berzes iedarbībā var uzliesmot vai izraisīt uzliesmošanu.

Gāze: viela, kam i) 50 °C temperatūrā tvaika spiediens ir lielāks nekā 300 kPa vai kas ii) 20 °C temperatūrā pie standarta spiediena 101,3 kPa ir pilnībā gāzveida.

Bīstamības (apakš)kategorija: kritēriju iedalījums katrā bīstamības klasē, norādot bīstamības nopietnību.

Bīstamības klase: fizikāls, ar veselību vai vidi saistīts bīstamības veids

Bīstamības piktogramma (kas dažreiz šajā dokumentā ir dēvēta vienkārši par "piktogrammu") ir grafisks noformējums, kas ietver simbolu un citus grafiskus elementus, piemēram, robežlīnijas, fona zīmējumu vai krāsu, ar kuriem paredzēts sniegt konkrētu informāciju.

Bīstamības apzīmējums: frāze, ar ko apzīmē bīstamības klasi un kategoriju, kas raksturo bīstamu vielu vai maisījuma bīstamības veidu, ja nepieciešams, iekļaujot bīstamības pakāpi.

Bīstams: atbilstība CLP I pielikuma 2. līdz 5. daļā paredzētajiem fizikālās, veselības vai vides bīstamības kritērijiem.

Imports: fiziska preču ievešana Savienības muitas teritorijā.

Importētājs: jebkura Savienībā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par importu.

INCHEM ir interneta rīks, kas nodrošina ar ķīmisko drošību saistītu informāciju, kura ir sagatavota Starptautiskajā ķīmiskās drošības programmā un Kanādas Arodveselības centrā.

Starpprodukts: viela, ko ražo ķīmiskai pārstrādei, un pārstrādē šo vielu izmanto vai patērē, lai pārveidotu citā vielā.

Etiķete: pienācīgs tādas rakstveida, drukātas vai grafiskas informācijas elementu kopums, kurš attiecas uz bīstamām vielām vai maisījumiem un ir izvēlēts kā būtisks mērķa nozarei (nozarēm), minētā etiķete ir piestiprināta, uzdrukāta vai pievienota tiešajai tvertnei, kurā ir bīstama viela vai maisījums, vai bīstamas vielas vai maisījuma ārējam iepakojumam (definīcija saskaņā ar ANO GHS 1.2. nodaļu).

Etiķetes elements: viena veida informācija, kas ir saskaņota izmantošanai etiķetē, piemēram, bīstamības piktogramma, signālvārds.

Šķidrums: viela vai maisījums, kam 50 °C temperatūrā tvaika spiediens nav lielāks par 300 kPa (3 bāri), kas 20 °C temperatūrā un pie standarta spiediena 101,3 kPa nav pilnībā gāzveida stāvoklī un kura kušanas temperatūra vai sākotnējā kušanas temperatūra pie standarta spiediena 101,3 kPa ir 20 °C vai zemāka. Viskozai vielai vai maisījumam, kuram nevar noteikt kušanas temperatūru, veic *ASTM D 4359-90* testu, vai arī Eiropas valstu nolīguma par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (*ADR*) 2.3.4. nodaļas A pielikumā paredzēto šķīdības noteikšanas testu (penetrometra tests).

M koeficients: reizināšanas koeficients. To attiecina uz tādas vielas koncentrāciju, kas klasificēta kā bīstama ūdens videi — akūta 1. kategorija vai hroniska 1. kategorija —, un to izmanto, lai ar summēšanas metodi klasificētu maisījumu, kurā ietilpst attiecīgā viela.

Ražotājs: Savienībā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas Savienībā ražo kādu vielu.

Ražošana: vielu ražošana vai ekstrakcija to dabiskā agregātstāvoklī.

Maisījums: maisījums vai šķīdums, kas sastāv no divām vai vairākām vielām. Tomēr ANO GHS 1.2. nodaļā identiskas definīcijas beigās ir pievienota frāze "kurā tie nereaģē".

Monomērs: viela, kas attiecīgā konkrētā procesā izmantotā polimēru veidošanas reakcijā var veidot kovalentas saites ar virkni citu tādu pašu vai citādu molekulu.

Mutagēns: aģents, kas palielina mutāciju biežumu šūnu un/vai organismu populācijā.

Mutācija: noturīgas izmaiņas šūnas ģenētiskā materiāla daudzumā vai struktūrā.

Paziņotājs: ražotājs vai **importētājs** vai **ražotāju vai importētāju grupa**, kas ziņo Aģentūrai.

Organiskie peroksīdi: šķidras vai cietas organiskas vielas, kuras satur bivalento-O-O-struktūru un kuras var uzskatīt par ūdeņraža peroksīda atvasinājumiem, kur viens vai abi ūdeņraža atomi ir aizvietoti ar organiskiem radikāļiem. Ar terminu "organisks peroksīds" apzīmē arī peroksīdu maisījumus.

Oksidējoša gāze: gāze vai gāzu maisījums, kas, galvenokārt pievadot skābekli, var izraisīt vai veicināt citu materiālu degšanu lielākā mērā nekā gaiss.

Oksidējošs šķidrums: šķidra viela vai maisījums, kas, ne vienmēr pats būdamas degošs, galvenokārt skābekļa izdalīšanās dēļ var izraisīt vai veicināt citu vielu aizdegšanos.

Oksidējoša cieta viela: cieta viela vai maisījums, kas, ne vienmēr pats būdamas degošs, galvenokārt skābekļa izdalīšanās dēļ var izraisīt vai veicināt citu vielu aizdegšanos.

Esoša viela: ir viela, kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

(a) tā ir iekļauta Eiropas Ķīmisko komercvielu sarakstā (*EINECS*);

(b) tā ir ražota Savienībā vai valstīs, kas pievienojās Eiropas Savienībai 1995. gada 1. janvārī, 2004. gada 1. maijā vai 2007. gada 1. janvārī, bet **ražotājs** vai **importētājs** to nav laidis tirgū vismaz reizi 15 gados pirms REACH regulas stāšanās spēkā, ja **ražotājam** vai **importētājam** ir to apliecinoši dokumenti;

(c) **ražotājs** vai **importētājs** to ir laidis tirgū Savienībā vai valstīs, kas pievienojās Eiropas Savienībai 1995. gada 1. janvārī, 2004. gada 1. maijā vai 2007. gada 1. janvārī, laika posmā no 1981. gada 18. septembra līdz 1993. gada 31. oktobrim ieskaitot, un pirms REACH regulas stāšanās spēkā, un ticis uzskatīts, ka par to ir

paziņots saskaņā ar 8. panta 1. punkta pirmo ievilkumu Direktīvā 67/548/EEK tajā 8. panta 1. punkta redakcijā, kas izriet no grozījumiem, kuri veikti ar Direktīvu 79/831/EEK, bet uz šo vielu neattiecas polimēra definīcija REACH regulā, ar nosacījumu, ka **ražotājam** vai **importētājam** ir to apliecinoši dokumenti.

Laišana tirgū: darbība, ar ko par samaksu vai bez maksas piegādā vai dara pieejamu trešai personai. Importu uzskata par laišanu tirgū.

Polimērs ir viela, kas sastāv no molekulām, kuru struktūrā secīgi ir iekļautas viena vai vairāku tipu monomēru vienības. Šādām molekulām jābūt sadalītām noteiktās molekulmasas robežās, kurās molekulmasas atšķirības ir saistāmas galvenokārt ar monomēru vienību dažādu skaitu. Polimērā:

(a) masas ziņā galvenokārt ir molekulas no vismaz trim monomēru vienībām, kas ar kovalentu saiti ir saistītas vismaz ar vēl vienu monomēra vienību vai citu vielu, kas piedalās reakcijā;

(b) masas ziņā mazākumā ir molekulas ar tādu pašu molekulmasu. Šajā definīcijā "monomēra vienība" ir monomēras vielas molekula, kas polimerizācijas reakcijā ir izveidojusi polimēru.

Drošības prasību apzīmējums: frāze, ar ko apraksta ieteikto(-os) pasākumu(-us), lai samazinātu vai novērstu negatīvu ietekmi, kas rodas, lietojot vai likvidējot bīstamas vielas vai maisījumus.

Produkta identifikators: dati, kas ļauj identificēt vielu vai maisījumu.

Pirofors šķidrums: šķidra viela vai maisījums, kas saskarē ar gaisu var piecu minūšu laikā uzliesmot pat mazos daudzumos.

Pirofora cieta viela: cieta viela vai maisījums, kas saskarē ar gaisu var piecu minūšu laikā uzliesmot pat mazos daudzumos.

Pirotehnisks izstrādājums: izstrādājums, kas satur vienu vai vairākas pirotehniskas vielas.

Pirotehniska viela: viela vai vielu maisījums, kas radīts, lai gūtu efektu karstuma, gaismas, skaņas, gāzes vai dūmu vai to kombinācijas rezultātā ar nedetonējošas, noturīgas eksotermiskas ķīmiskas reakcijas starpniecību.

Reģistrētājs: vielas **ražotājs** vai **importētājs** vai arī **izstrādājuma ražotājs vai importētājs**, kas iesniedz pieteikumu reģistrēt vielu atbilstīgi REACH regulai.

Elpceļu sensibilizators: viela, ko ieelpojot, var rasties elpceļu hiperjutība.

Pašsasilstoša viela ir šķidra vai cieta viela vai maisījums, kas nav pirofors šķidrums vai cieta viela, bet kurā, reaģējot ar gaisu un bez papildu enerģijas pievades, var sākties pašsasilšana; šī viela vai maisījums atšķiras no pirofora šķidruma vai cietas vielas ar to, ka aizdegas tikai lielos daudzumos (vairāki kilogrami) pēc ilgāka laikposma (stundām vai dienām).

Pašreaģējoša viela: termiski nestabils šķidrums vai cieta viela, kas spēj sadalīties, izdalot ļoti lielu siltuma daudzumu pat bez skābekļa (gaisa) klātbūtnes. Šajā definīcijā nav iekļautas vielas un maisījumi, kas atbilstīgi CLP ir klasificēti kā sprādzienbīstami, organiskie peroksīdi vai oksidētāji.

Nopietni acu bojājumi ir acs audu bojājumi vai nopietni fiziski redzes bojājumi, kas rodas pēc tam, kad ar pārbaudāmo vielu apstrādā acs priekšējo virsmu, un kas nav pilnīgi atgriezeniski 21 dienas laikā pēc apstrādes.

Signālvārds: vārds, kas norāda bīstamības relatīvo līmeni, lai brīdinātu lasītāju par iespējamo bīstamību; nosaka šādus divus līmeņus:

(a) "draudi" ir signālvārds, kas norāda uz lielākām bīstamības kategorijām;

(b) "brīdinājums" ir signālvārds, kas norāda uz mazākām bīstamības kategorijām.

Kodīgums ādai: ir ādas neatgriezenisku bojājumu radīšana, t. i., nekrozes novērošana caur epidermu un zemādā, kas rodas pēc apstrādes ar pārbaudāmo vielu, ja iedarbības laiks ir līdz 4 stundām.

Ādas kairinājums: ādas atgriezenisks bojājums, kas rodas pēc apstrādes ar pārbaudāmo vielu, ja iedarbības laiks ir līdz 4 stundām.

Ādas sensibilizators ir viela, kas, nonākot saskarē ar ādu, var radīt alerģisku reakciju. Termina "ādas sensibilizators" definīcija ir ekvivalenta termina "kontakta sensibilizators" definīcijai.

Cieta viela ir viela vai maisījums, kas neatbilst šķidruma vai gāzes definīcijai.

Viela: ķīmisks elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tā stabilizācijai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, kas nav šķīdinātāji, kurus var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu.

Simbols ir grafisks elements, kas paredzēts kodolīgas informācijas sniegšanai.

Lietošana: jebkāda pārstrāde, formulēšana, patērēšana, uzglabāšana, glabāšana, apstrāde, iepilde konteineros, pārvietošana no vienas tvertnes uz citu, iejaukšana, izstrādājumu ražošana vai jebkāds citāds izmantošanas veids.

2. pielikums Papildu informācijas avoti

Šajā pielikumā ir sniegts informācijas avotu pārskats un padomi saistībā ar CLP regulu papildus šo vadlīniju 9. iedaļā minētajiem avotiem.

1. ***Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu:*** šis dokuments *Ievada vadlīnijas par CLP regulu* ir sagatavots, lai palīdzētu jums saprast CLP regulas prasības. Ja jums ir vajadzīgai konkrētāki norādījumi par CLP kritēriju piemērošanu jūsu vielu un maisījumu klasificēšanai, skatiet *Vadlīnijas par CLP kritēriju piemērošanu*.

2. ***Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu:*** šajā dokumentā ir aprakstīti konkrēti marķēšanas un iepakošanas noteikumi, kas attiecas uz CLP regulas III un IV sadaļā minētajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem. (skatīt *Vadlīnijas par marķēšanu un iepakošanu saskaņā ar CLP regulu*).

3. ***Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā — CLP VIII pielikums:*** šajā dokumentā tiek sniegti sīki izstrādāti norādījumi uzņēmumiem par CLP 45. pantā un VIII pielikumā paredzēto pienākumu izpildi, lai iesniegtu attiecīgajām nozīmētajām valsts iestādēm informāciju par ķīmiskām vielām, ko uzņēmumi laiž tirgū (skatīt *Vadlīnijas par saskaņotu informāciju saistībā ar reaģēšanu ārkārtas situācijās veselības jomā* un *ECHA* Toksikoloģijas centru tīmekļa vietni https://poisoncentres.echa.europa.eu/).

4. **Dalībvalstu palīdzības dienesti CLP/REACH jautājumos:** dienesti, kas izveidoti katrā dalībvalstī un kalpo par kontaktpunktiem CLP un REACH regulas jautājumos (skatīt CLP 44. pantu). Iespējams, jūsu dalībvalsts kompetentā iestāde izvēlēsies apvienot CLP un REACH palīdzības dienestus, taču tām nav pienākuma to darīt. Jūsu REACH palīdzības dienesta kontaktinformāciju skatiet *ECHA* tīmekļa vietnē: https://echa.europa.eu/web/guest/support/helpdesks.

5. **Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāta tīmekļa vietne:** šajā interneta vietnē tiek sniegts pārskats un saites uz papildu informāciju, tostarp papildu norādījumi: http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/classification-labelling/.

6. **Vides ģenerāldirektorāta tīmekļa vietne:** šajā tīmekļa vietnē tiek sniegts pārskats un saites uz papildu informāciju, tostarp papildu norādījumi: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/labelling/index_en.htm.

3. pielikums. ANO GHS CLP regula

A.3.1. Pamatinformācija

Ķīmisko vielu klasificēšanas un marķēšanas globāli harmonizēto sistēmu (GHS) Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) pieņēma 2002. gada decembrī Ženēvā. GHS ir iekļauta ES tiesiskajā regulējumā ar CLP regulu, kas ir juridiski saistoša un tieši piemērojama visās ES dalībvalstīs.

A.3.2. Papildu bīstamības klases

ANO GHS bīstamības klašu ieviešana ES ir pamatota ar tā dēvēto "pamatelementu pieeju", kas ļauj dažādām valstīm un jurisdikcijām iekļaut savos tiesību aktos tikai tās bīstamības klases un kategorijas, kuras tās uzskata par būtiskām.

A.3.3. CLP regulā neiekļautās ANO GHS kategorijas

Pamatojoties uz pamatelementu pieeju, CLP regulā ne vienmēr ir iekļautas visas ANO GHS paredzētās bīstamības kategorijas, jo tās nebija iekļautas BVD, kā parādīts 14. tabulā.

12. tabula. Bīstamības kategorijas, kuras ir iekļautas ANO GHS, bet nav iekļautas CLP

Bīstamības klases	CLP neiekļautās ANO GHS bīstamības kategorijas	Komentāri
Uzliesmojoši šķidrumi	Kat. 4	Uzliesmojoši šķidrumi ar uzliesmošanas punktu ≤ 93ºC tiek izmantoti uzliesmojošu aerosolu klasificēšanai.
Akūts toksiskums	Kat. 5	
Kodīgs/kairina ādu	Kat. 3	Mērens ādas kairinātājs
Nopietni acu bojājumi/acu kairinājums	Kat. 2.B	CLP 2. kat. atbilst ANO GHS 2.A kategorijai
Ieelpas bīstamība	Kat. 2	
Ūdens videi bīstama viela	Akūta 2. un 3. kat.	

A.3.4. Papildu marķējuma un iepakojuma noteikumi

CLP regulā ir paredzēti īpaši ANO GHS neiekļauti noteikumi par vielām un maisījumiem mazos iepakojumus (CLP 29. pants), papildu informāciju par bīstamību (CLP II pielikuma I daļa), papildu marķējuma elementiem noteiktiem maisījumiem (CLP II pielikuma 2. daļa) un par bērniem nepieejamas aizdares un/vai sataustāmu bīstamības brīdinājuma zīmju nodrošināšanu (CLP II pielikuma 3. daļa). Tajā ir paredzēti arī noteikumi gadījumiem, ja uz vielu attiecas gan CLP regula, gan pārvadājumu nozares tiesību akti.

A.3.5. Augu aizsardzības līdzekļi

CLP ir paredzēts īpašs noteikums par tādu augu aizsardzības līdzekļu marķēšanu, saskaņā ar kuru papildus Direktīvas 91/414/EEK prasībām jums jāiekļauj šāds formulējums (CLP II pielikuma 4. daļa):

EUH401 — "Lai izvairītos no riska cilvēku veselībai un videi, ievērojiet lietošanas pamācību."

Papildu informāciju par augu aizsardzības līdzekļu klasificēšanu un marķēšanu skatīt šo vadlīniju 22. iedaļā.

EIROPAS ĶIMIKĀLIJU AĢENTŪRA
ANNANKATU 18, P.O. 400,
FI-00121, HELSINKI, SOMIJA
ECHA.EUROPA.EU